

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ

Є. Є. Іонін, Л. Л. Гевлич, Н. В. Дутова, В. В. Томчук

**ЗБІРНИК ТЕСТІВ
ТА СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЇ**

Вінниця
ДонНУ
2019

УДК 37.091.212.2:657.6(079)
З-415

*Рекомендовано вченою радою економічного факультету
(протокол № 7 від 21.03.2019 р.)*

Автори: *Є. Є. Іонін*, д-р екон. наук, професор, зав. кафедри обліку, аналізу і аудиту.
Л. Л. Гевлич, канд. екон. наук, доцент.
Н. В. Дутова, канд. екон. наук, доцент.
В. В. Томчук, канд. екон. наук, доцент.

Рецензенти: *С. В. Козловський*, д-р екон. наук, професор, професор кафедри підприємництва, корпоративної та проторової економіки.
Л. В. Юрчишена, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи

З-415 Збірник тестів та ситуаційних завдань для підготовки до атестації / *Є. Є. Іонін, Л. Л. Гевлич, Н. В. Дутова, В. В. Томчук.*
Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 216 с.

Збірник тестів та ситуаційних завдань для підготовки до атестації підготовлено відповідно до програм комплексного атестаційного іспиту з фінансового обліку, управлінського обліку, обліку і звітності в оподаткуванні, аудиту та бухгалтерської експертизи та аналізу господарської діяльності для студентів за ступенем освіти «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньої програми «Облік і оподаткування».

УДК 37.091.212.2:657.6(079)

© Іонін Є. Є., 2019
© Гевлич Л. Л., 2019
© Дутова Н. В., 2019
© Томчук В. В., 2019
© ДонНУ імені Василя Стуса, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК	6
1.1. Програма дисципліни «Фінансовий облік»	8
1.2. Тести з дисципліни «Фінансовий облік»	12
1.3. Практичні завдання з дисципліни «Фінансовий облік»	34
1.4. Рекомендована література з дисципліни «Фінансовий облік»	42
РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК.....	44
2.1. Програма дисципліни «Управлінський облік»	45
2.2. Тести з дисципліни «Управлінський облік»	52
2.3. Практичні завдання з дисципліни «Управлінський облік»	77
2.4. Рекомендована література з дисципліни «Управлінський облік»	85
РОЗДІЛ 3. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ	87
3.1. Програма навчальної дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні»	89
3.2. Тести з дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні»	91
3.3. Практичні завдання з дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні»	124
3.4. Рекомендована література з дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні»	131
РОЗДІЛ 4. АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА	134
4.1. Програма дисципліни «Аудит та бухгалтерська експертиза».....	136
4.2. Тести з дисципліни «Аудит та бухгалтерська експертиза»	139
4.3. Практичні завдання з дисципліни «Аудит та бухгалтерська експертиза».....	162
4.4. Рекомендована література з дисципліни «Аудит та бухгалтерська експертиза».....	175
РОЗДІЛ 5. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	178
5.1. Програма дисципліни «Аналіз господарської діяльності»	180
5.2. Тести з дисципліни «Аналіз господарської діяльності»	184
5.3. Практичні завдання з дисципліни «Аналіз господарської діяльності».....	207
5.4. Рекомендована література з дисципліни «Аналіз господарської діяльності».....	213

ВСТУП

Відповідно до освітньої програми «Облік і оподаткування» підготовки студентів галузей знань «Управління та адміністрування» і навчальних планів спеціальностей «Облік і оподаткування» та «Облік і аудит» Донецького національного університету імені Василя Стуса присвоєння студентам денної та заочної форми навчання IV курсу за нормативним строком навчання та 2 курсу за прискореним строком навчання на базі молодшого спеціаліста кваліфікації «Бакалавр» здійснюється за підсумками атестації.

Атестація є важливим елементом системи вищої освіти і при формуванні особистості фахівця з обліку та оподаткування, здатного розв'язувати типові та складні непередбачувані завдання і проблеми комплексного характеру в галузі управління та адміністрування, виконує такі функції:

- орієнтує студентів на систематизацію вивченого навчального матеріалу та отриманих практичних навичок;
- виступає підсумковою формою контролю знань майбутніх бакалаврів;
- сприяє надбанню навичок застосування отриманих знань для розв'язання проблемних господарських ситуацій.

Атестація здійснюється екзаменаційною (атестаційною) комісією з метою встановлення відповідності засвоєних студентами рівня та обсягу набутих загальних, фахових компетентностей та досягнутих програмних результатів навчання за освітньою програмою «Облік і оподаткування» вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація здійснюється на підставі оцінки здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту та оподаткування у процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов, зокрема, здатності студента:

- узагальнювати отримані знання для розв'язування конкретних господарських ситуацій;
- застосовувати нормативні вимоги ведення фінансового обліку та оподаткування, організації контрольних процедур;
- застосовувати методи фінансового, управлінського обліку, оподаткування, аудиту, аналізу господарської діяльності;
- аналізувати облікову практику, оцінювати господарські події, робити обґрунтовані висновки;
- викладати процес та результати розв'язання задачі логічно та послідовно.

Комплексний атестаційний іспит складається з двох фахових іспитів, кожен із яких інтегрує знання з дисциплін фахової підготовки. До першого іспиту входять такі дисципліни: фінансовий облік, управлінський облік та облік і звітність в оподаткуванні. До другого іспиту входять такі дисципліни: аудит та бухгалтерська експертиза, аналіз господарської діяльності. Наявність теоретичних знань та практичних умінь і навичок з цих дисциплін перевіряється із застосуванням таких засобів діагностики, як тести та розрахункові ситуаційні задачі.

Складання комплексних атестаційних іспитів дає змогу об'єктивно оцінити рівень фахової підготовки бакалавра, його здатність використовувати набуті знання, уміння та навички для виконання функціональних обов'язків, пов'язаних із застосуванням сучасних технологій у сферах фінансового, управлінського та податкового обліку задля забезпечення інформаційної підтримки управлінських рішень.

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Метою вивчення дисципліни «Фінансовий облік» є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навичок по організації бухгалтерського обліку підприємницької діяльності, підготовці й наданню фінансової інформації різним користувачам для розробки, обґрунтування й прийняття рішень в галузі фінансової політики, управління економікою, а також оподаткування.

У наслідок вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких результатів навчання:

1) вивчити положення (стандарти) бухгалтерського (фінансового) обліку й базові загальноприйняті правила ведення бухгалтерського обліку;

2) дослідити методичні засади обліку необоротних та оборотних активів підприємства і змін, які відбуваються у наслідок здійснення господарських операцій;

3) розуміти порядок визнання, оцінки і відображення в обліку операцій з необоротними і оборотними активами підприємства;

4) використовувати систему знань про принципи бухгалтерського (фінансового) обліку для розробки й обґрунтування облікової політики підприємства;

5) оформляти первинні документи та реєстри аналітичного і синтетичного обліку з операцій фінансово-господарської діяльності підприємства;

6) застосовувати у процесі роботи план рахунків бухгалтерського обліку і його модифікації у вигляді робочих планів рахунків окремих організацій як складової частини їх облікової політики;

7) розв'язувати на прикладі конкретних ситуацій питання оцінки, облікової реєстрації й узагальнення інформації про доходи та витрати, готову продукцію та її реалізацію, капітал, фінансові інвестиції, формування резерву та забезпечень, формування результатів діяльності підприємства з метою узагальнення цієї інформації у фінансовій звітності;

8) використовувати дані фінансового обліку з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).
2. Здатність працювати в команді (ЗК03).

3. Здатність працювати автономно (ЗК04).
4. Здатність презентувати результати проведених досліджень (ЗК13).

Фахові компетентності (СК):

1. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання у фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).

2. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

3. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства (СК10).

Програмні результати навчання (ПР):

1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. (ПР01).

2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств (ПР02).

3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності (ПР03).

4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04).

5. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств (ПР09).

6. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування (ПР13).

7. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві (ПР15).

8. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття (ПР17).

9. Адаптуватися до змін нормативних вимог у сфері економіки, оподаткування, обліку, контролю, аудиту (ПР22).

1.1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ. ОБЛІК КОШТІВ. ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 1. Основи організації фінансового обліку на підприємстві

Бухгалтерський фінансовий облік в інформаційній системі управління економікою підприємства. Користувачі інформації бухгалтерського фінансового обліку. Обумовленість організації обліку на підприємстві вимогами користувачів інформації. Фінансовий та управлінський облік: мети, порівняльна характеристика, галузі використання підготовлюваної інформації. Фінансовий облік як система відбиття руху грошових коштів у процесі підприємницької діяльності. Основний зміст бухгалтерського (фінансового) обліку, оцінка стану й змін основного й обігового капіталу, власних і позикових джерел фінансування активів підприємства, руху фінансових потоків за звітний період, а також фінансових результатів. Бухгалтерська звітність як завершальна стадія фінансового обліку. Принципи й загальні положення національних стандартів фінансового обліку й звітності. Основи концепції бухгалтерського обліку в ринковій економіці України. Система нормативного регулювання бухгалтерського (фінансового) обліку в Україні П(С)БО й План рахунків бухгалтерського обліку як методологічні нормативні документи усієї системи бухгалтерського (фінансового) обліку.

Облікова політика підприємства, принципи її формування й розкриття.

ТЕМА 2. Облік коштів

Загальні положення про грошову систему, готівку й безготівкових розрахунків. Облік коштів у касі. Порядок організації обліку, первинні документи. Синтетичний та аналітичний облік рахунку «Готівка». Облік коштів на розрахункових та інших рахунках у банках. Облік інших коштів. Інвентаризація коштів.

ТЕМА 3. Облік оплати праці та розрахунків з персоналом підприємства

Принципи організації обліку оплати праці. Облік чисельності працівників, відпрацьованого часу й виробітку. Форми, системи й види оплати праці. Порядок розрахунку заробітної плати, доплат, оплати відпусток, надбавок, гарантій та компенсацій і виплат соціального характеру. Розрахунок утримань із заробітної плати працівників: податку з доходів фізичних осіб по

виконавчих листах, дорученнях працівників та ін. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з персоналом по оплаті праці. Порядок складання розрахункових відомостей. Зведення даних про нараховані суми заробітної плати по її складу, структурних підрозділах, категоріях персоналу й утриманням. Групування нарахованої заробітної плати по напрямках витрат. Облік нараховань на заробітну плату.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.

ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

ТЕМА 4. Облік виробничих запасів

Виробничі запаси, їх склад, принципи оцінки за П(С)БО 9 «Запаси». Матеріали, їх класифікація й види оцінок. Облік надходження матеріалів. Формування первісної вартості матеріалів, що надходять на склад. Особливості оцінки й обліку невідфактурованих поставок і матеріалів у дорозі. Облік розрахунків з постачальниками. Облік відпуску матеріалів зі складів. Методи оцінки розходу матеріалів. Облік матеріалів на складах і в бухгалтерії. Методи аналітичного обліку матеріалів. Синтетичний облік руху матеріалів. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Інвентаризація матеріально-виробничих запасів, облік результатів інвентаризації. Переоцінка виробничих запасів.

ТЕМА 5. Облік основних засобів

Основні засоби, їх характеристика, класифікація й оцінка відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби». Документування й аналітичний облік основних засобів. Формування первісної вартості об'єктів основних засобів залежно від джерел надходження. Поняття капітальних вкладень, відбиття операцій по споруджуванню й придбанню об'єктів основних засобів на рахунку 15 «Капітальні інвестиції». Синтетичний облік надходження основних засобів.

Облік зносу (амортизації) основних засобів. Методи амортизації основних засобів. Облік витрат на відновлення (ремонт) і модернізацію основних засобів.

Облік вибуття основних засобів. Особливості ліквідації основних засобів. Інвентаризація основних засобів і відбиття в обліку її результатів. Переоцінка основних засобів і відбиття її результатів в обліку. Оренда основних засобів. Форми оренди. Облік оренди основних засобів в орендодавця й орендаря згідно П(С)БО 14 «Оренда». Облік лізингових операцій. Особливості обліку малоцінних необоротних матеріальних активів.

ТЕМА 6. Облік нематеріальних активів

Характеристика нематеріальних активів, їх види, класифікація й оцінка відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи». Синтетичний та аналітичний облік руху нематеріальних активів. Методи нарахування амортизації (зносу). Облік зносу. Облік вибуття нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів та їх переоцінка.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3
ОБЛІК ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ**ТЕМА 7. Облік витрат операційної діяльності**

Поняття про поточні витрати і принципи їх обліку згідно П(С)БО 16 «Витрати». Поняття витрат періоду і витрат на виробництво продукції, їх склад і класифікація. Облік прямих матеріальних витрат. Облік прямих витрат на оплату праці. Облік браку у виробництві. Облік інших прямих витрат. Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Особливості обліку витрат допоміжних виробництв. Незавершене виробництво: поняття, склад, методи оцінки відображення в обліку. Узагальнення витрат на виробництво в регістрах обліку. Принципи обліку витрат періоду. Облік адміністративних витрат, витрат на збут продукції та інших операційних витрат.

ТЕМА 8. Облік готової продукції та її реалізації

Готова продукція, її склад і оцінка згідно П(С)БО 9 «Запаси». Облік випуску готової продукції. Облік готової продукції на складах і в бухгалтерії. Склад виробничої собівартості реалізованої продукції і порядок її розрахунку.

Облік відвантаження готової продукції. Облік розрахунків з покупцями. Облік транспортних витрат. Облік ПДВ по реалізованій продукції. Визначення фінансового результату від реалізації продукції. Інвентаризація готової продукції і відображення її результатів в обліку.

ТЕМА 9. Облік розрахункових операцій

Визнання, класифікація та оцінка зобов'язань. Форми розрахунків та їх характеристика. Облік розрахунків з контрагентами та методи визначення резерву сумнівних боргів. Облік зобов'язань, забезпечених виданими короткостроковими та довгостроковими векселями. Облік розрахунків за авансами виданими. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіто-

рами. Облік поточної дебіторської заборгованості за векселями одержаними. Облік розрахунків з учасниками. Облік розрахунків за іншими операціями. Види податків та обов'язкових платежів до бюджету та законодавче їх регулювання. Облік податку на прибуток. Облік відстрочених податкових активів і податкових зобов'язань з податку на прибуток. Облік податку на додану вартість. Облік акцизного податку. Облік розрахунків з інших податків та обов'язкових платежів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ, КАПІТАЛУ, ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ТЕМА 10. Облік фінансових результатів

Економічний зміст фінансових результатів (прибутку, збитків) діяльності підприємства. Облік фінансових результатів звітного фінансового року. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків). Облік використання прибутку звітного періоду. Облік покриття збитків. Визначення та облік кінцевого фінансового результату діяльності підприємства. Розкриття інформації про фінансові результати діяльності у фінансовій звітності.

ТЕМА 11. Облік капіталу, забезпечень та резервів

Власний капітал, його сутність, структура та функції. Облік формування та руху зареєстрованого (пайового) капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік операцій по ліквідації підприємства. Характеристика та призначення неоплаченого капіталу. Відображення заборгованості засновників (учасників) господарських товариств за внесками до статутного капіталу підприємства. Погашення заборгованості за внесками до зареєстрованого капіталу. Аналітичний облік неоплаченого капіталу за видами розміщених неоплачених акцій (для акціонерних товариств) та за кожним засновником (учасником).

Облік забезпечень майбутніх витрат і платежів. Облік забезпечень виплат відпусток. Облік додаткового пенсійного забезпечення. Облік забезпечень гарантійних зобов'язань. Облік цільового фінансування і цільових надходжень.

ТЕМА 12. Облік фінансових інвестицій та фінансових інструментів

Економічна суть, критерії визнання, оцінка та класифікація фінансових інвестицій та фінансових інструментів. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій за справедливою вартістю; за методом амортизованої собівартості; за методом участі в капіталі. Облік наявності та

руху поточних фінансових інвестицій. Особливості обліку фінансових інструментів. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у фінансовій звітності підприємства.

1.2. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

1. Яким записом відображається в обліку зарахування грошових коштів на акредитив?

- а) Дт 313 Кт 311;
- б) Дт 312 Кт 311;
- в) Дт 311 Кт 311;
- г) Дт 351 Кт 311;
- д) Дт 361 Кт 311.

2. Який документ подається до установи банку для отримання готівки?

- а) заява;
- б) акредитив;
- в) супроводжувальна відомість;
- г) чек;
- д) правильні відповіді *а* та *в*.

3. Якими документами оформляється здавання готівки до банку?

- а) чеком;
- б) заявою на переказ готівки;
- в) прибутковим касовим ордером;
- г) платіжним дорученням;
- д) усі наведені варіанти відповідей правильні.

4. Який документ містить інформацію про наявність і рух коштів на поточному рахунку в банку?

- а) акредитив;
- б) меморіальний ордер;
- в) платіжне доручення;
- г) виписка банку.
- д) чек.

5. Підставою для нарахування лікарняних є:

- а) наказ директора;
- б) лікарняний лист;

- в) довідка з лікарні про надані хворому послуги;
- г) виписка з лікарняної картки про стан здоров'я працівника;
- д) довідка з відділу кадрів підприємства.

6. Яке визначення зобов'язання відповідно до нормативних вимог є правильним?

- а) зобов'язання, які будуть погашені впродовж операційного циклу підприємства або мають бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи від дати балансу;
- б) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють економічні вигоди;
- в) зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю;
- г) заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до збільшення ресурсів підприємства, що втілюють економічні вигоди;
- д) немає правильної відповіді.

7. За якою оцінкою відображаються в обліку і балансі поточні зобов'язання відповідно до вимог П(С)БО 11 «Зобов'язання»?

- а) сумою погашення;
- б) метод попередніх (прогнозних) оцінок;
- в) теперішньою вартістю;
- г) чистою вартістю реалізації;
- д) усі наведені варіанти відповідей правильні.

8. Підприємство станом на 31.12.20_ року має два види товарів X та У, про які є така інформація:

- залишок запасів на кінець періоду по товару X становило 120 одиниць, по товару У – 85 одиниць;
- вартість придбання одиниці товару X – 53 грн, товару У – 32 грн;
- чиста вартість реалізації товару X – 52,5 грн, товару У – 33,7 грн.

Яка сума буде відображена в балансі за статтею «Товари» станом на 31.12.20_ року:

- а) 9020 грн;
- б) 9080 грн;

- в) 9164,5 грн;
- г) 9018 грн;
- д) 9000 грн.

9. Інвестиції – це ...

- а) ресурси, контрольовані підприємством як наслідок минулих подій, використання яких приведе до отримання економічних вигід у майбутньому;
- б) грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;
- в) зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу;
- г) новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентно-спроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери;
- д) правильні відповіді б і в.

10. Необоротні активи, група вибуття, які визнані утримуваними для продажу, визнаються у складі:

- а) необоротних активів;
- б) оборотних активів;
- в) власного капіталу;
- г) поточних зобов'язань;
- д) витрат діяльності.

11. У статті «Поточні фінансові інвестиції» відображають:

- а) фінансові інвестиції на строк, що не перевищує один рік, які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;
- б) фінансові інвестиції на період більше одного року, які не можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент;
- в) короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості;
- г) правильні відповіді а і б.
- д) правильні відповіді а і в.

12. Яким бухгалтерським записом відображається нарахування заробітної плати працівнику основного виробництва за виготовлену продукцію?

- а) Д-т23 К-т64;
- б) Д-т23 К-т65;
- в) Д-т20 К-т66;
- г) Д-т23 К-т66;
- д) Д-т66 К-т23.

13. Фінансові вкладення здійснюють з метою:

- а) отримання доходу;
- б) виявлення впливу на діяльність підприємства, що інвестується;
- в) отримання податкових пільг за інвестиціями;
- г) правильні відповіді а і в;
- д) усі наведені варіанти відповідей вірні.

14. За якою оцінкою в Балансі відображаються довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки?

- а) чистою вартістю реалізації;
- б) сумою погашення;
- в) теперішньою вартістю;
- г) історичною собівартістю;
- д) фактичною собівартістю.

15. До еквівалентів грошових коштів належать високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів та:

- а) строк погашення яких не перевищує 5 місяців;
- б) строк погашення яких на дату балансу не перевищує 3 місяців;
- в) початковий строк погашення яких не перевищує 3 місяців;
- г) строк погашення яких перевищує 5 місяців;
- д) немає правильної відповіді.

16. Який первинний документ можна застосовувати для оформлення результатів?

- а) інвентаризації розрахунків;
- б) акт звірки розрахунків;
- в) акт інвентаризації розрахунків;
- г) рахунки-фактури;
- д) усі відповіді правильні.

17. Поточні фінансові інвестиції відображаються у складі оборотних активів за справедливою вартістю:

- а) для кожної інвестиції окремо;
- б) для усього інвестиційного портфеля;
- в) для інвестицій, згрупованих за строком придбання;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) немає правильної відповіді.

18. За даними бухгалтерського обліку сальдо на кінець періоду на рахунку «запаси» становило 170 тис. грн, а за даними інвентаризації в наявності виявлено запасів на суму 156 тис. грн. Яким із перелічених проведень буде здійснене коригування залишку за рахунком «запаси»:

- а) дебет рахунка витрат та кредит рахунку запасів на суму 156 тис. грн;
- б) дебет рахунку запасів та кредит рахунку витрат на суму 156 тис. грн;
- в) дебет рахунку запасів та кредит рахунку витрат на суму 14 тис. грн;
- г) дебет рахунку витрат та кредит рахунку запасів на суму 14 тис. грн;
- д) дебет рахунку забор'язань та кредит рахунку запасів на суму 14 тис. грн.

19. Фінансові інвестиції включають:

- а) вкладання до статутного капіталу інших підприємств;
- б) придбання цінних паперів;
- в) надання позик іншим фізичним та юридичним особам та переведення грошових коштів на депозит;
- г) правильні відповіді б і в;
- д) усі наведені варіанти правильні.

20. Основні засоби зараховуються на баланс підприємства на підставі:

- а) інвентаризаційного опису;
- б) акту приймання-передачі;
- в) інвентарної картки;
- г) прибуткового ордеру;
- д) накладної.

21. За терміном інвестиції поділяються на:

- а) середньострокові та довгострокові;
- б) короткострокові та довгострокові;
- в) до року і більше року;
- г) короткострокові і середньострокові;
- д) немає правильної відповіді.

22. Яким бухгалтерським записом відображається нарахування заробітної плати працівнику основного виробництва за перші 5 днів тимчасової непрацездатності?

- а) Дт 661 Кт 65;
- б) Дт 378 Кт 663;
- в) Дт 23 Кт 661;
- г) Дт 94 Кт 663;
- д) Дт 91 Кт 663.

23. Види цінних паперів:

- а) акції та облігації;
- б) казначейські зобов'язання та депозитні сертифікати;
- в) акції, облігації, векселі, чеки;
- г) акції, облігації, казначейські зобов'язання та депозитні сертифікати;
- д) акції та векселі.

24. Отримані підприємством від покупців і замовників аванси відображають у складі:

- а) поточних зобов'язань;
- б) доходів майбутніх періодів;
- в) витрат майбутніх періодів;
- г) довгострокових зобов'язань;
- д) забезпечень наступних платежів.

25. Облік розрахунків по претензіях ведеться у:

- а) журналі 3;
- б) журналі 3 і відомості 3.2;
- в) відомості 3.2;
- г) відомості 5;
- д) усі відповіді неправильні.

26. До складу доходів майбутніх періодів включають доходи, отримані:

- а) у поточному чи попередніх періодах, які належать до майбутніх;
- б) від операційної діяльності;
- в) від фінансової діяльності;
- г) у поточному чи попередніх періодах;
- д) у поточному періоді від звичайної діяльності.

27. Аналітичний облік розрахунків із відшкодування належного матеріального збитку ведеться:

- а) за кожним фактом заподіяного збитку;
- б) за кожною винною особою;
- в) за місцем зберігання ТМЦ;
- г) правильні відповіді *а* та *в*;
- д) всі відповіді неправильні.

28. Є така інформація про товарні запаси у ТОВ «ЛБП» за II квартал 20xx року, грн:

- запаси товарів на початок кварталу – 15 000;
- оприбутковано товарів у 2-му кварталі – 105 000;
- списано внаслідок їх невідповідності фізичному стану у II кварталі – 5000;
- запаси товарів на кінець кварталу – 27000.

Яка сума буде відображена у Звіті про фінансові результати як собівартість реалізованих товарів?

- а) 105 000 грн;
- б) 98 000 грн;
- в) 88 000 грн;
- г) 152 000 грн;
- д) 148 000 грн.

29. Яким записом відображається в обліку вартість товарів, реалізованих покупцю?

- а) Дт 36 Кт 702;
- б) Дт 36 Кт 28;
- в) Дт 902 Кт 28;
- г) Дт 31 Кт 36.
- д) усі наведені варіанти правильні.

30. Витрати зі страхування ризиків транспортування основних засобів та інших необоротних матеріальних активів:

- а) не відображаються в обліку;
- б) відображаються у складі первісної вартості;
- в) відображаються у складі адміністративних витрат;
- г) відносяться на фінансові результати;
- д) відображаються у складі загальнопромислових витрат.

31. Амортизація – це:

- а) сума амортизації об'єкта необоротних активів з початку їх корисного використання;
- б) систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом терміну їх корисного використання (експлуатації);
- в) поступове віднесення витрат на придбання основних засобів на витрат виробництва в межах норм амортизаційних відрахувань;
- г) правильні відповіді б і в;
- д) усі відповіді неправильні.

32. Яким бухгалтерським записом відображається утримання із заробітної плати працівника основного виробництва податка на доходи фізичних осіб?

- а) Дт 65 Кт 641;
- б) Дт 661 Кт 641;
- в) Дт 661 Кт 65;
- г) Дт 641 Кт 661;
- д) Дт 661 Кт 68.

33. Нараховані за рішенням зборів дивіденди засновникам ТОВ за минулий рік у бухгалтерському обліку відображають записом:

- а) Дт 443 Кт 671;
- б) Дт 951 Кт 671;
- в) Дт 443 Кт 684;
- г) Дт 684 Кт 443;
- д) Дт 441 Кт 671.

34. Завдяки чому списується сума непокритих збитків минулих років?

- а) завдяки статутному чи додатковому капіталу;
- б) завдяки резервному капіталу чи нерозподіленому прибутку;
- в) завдяки лише резервному капіталу;
- г) завдяки лише статутному капіталу;
- д) завдяки лише нерозподіленому прибутку.

35. У грудні 20xx року підприємство придбало новий вид товарів у кількості 100 одиниць за ціною 75 грн за одиницю. Протягом грудня було реалізовано 85 одиниць цього товару. У запасах на кінець періоду залишилося 15 одиниць товару, ринкова вартість якого на дату балансу становила 77 грн за одиницю. За якою вартістю будуть відображені ці товари у балансі станом на 31.12.20xx року:

- а) 1155 грн;
- б) 1125 грн;
- в) 1150 грн;
- г) 6375 грн;
- д) 1275 грн.

36. Балансова вартість основних засобів – це:

- а) залишкова вартість;
- б) первинна вартість;
- в) справедлива вартість;
- г) ліквідаційна вартість;
- д) усі відповіді неправильні.

37. Яким документом оформлюється зарахування необоротних активів на баланс підприємства?

- а) актом приймання-передачі;
- б) накладною;
- в) рахунком-фактурою;
- г) актом списання;
- д) платіжним дорученням.

38. У статті Балансу «Основні засоби» наводиться:

- а) вартість власних та отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів та орендованих цілісних майнових комплексів, які належать до складу основних засобів;
- б) вартість незавершених капітальних інвестицій у будівництво, створення, виготовлення, реконструкцію, модернізацію і придбання основних засобів;
- в) вартість діючих основних засобів;
- г) правильні відповіді а і в;
- д) усі відповіді неправильні.

39. Яким документом оформлюється ліквідація основних засобів?

- а) актом;
- б) накладною;
- в) рахунком-фактурою;
- г) інвентаризаційним описом;
- д) випискою банку.

40. Вартість необоротних активів, яка амортизується, – це:

- а) первинна (переоцінена) вартість за вирахуванням ліквідаційної вартості;
- б) залишкова вартість;
- в) залишкова вартість за вирахуванням ліквідаційної вартості;
- г) ліквідаційна вартість за вирахуванням залишкової вартості;
- д) чиста вартість реалізації.

41. Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх:

- а) справедливій вартості на дату отримання;
- б) залишковій вартості на дату отримання;
- в) ліквідаційній вартості;
- г) історичній вартості;
- д) вартості, що амортизується.

42. Яким бухгалтерським записом відображається нарахування допомоги за тимчасової непрацездатності працівнику основного виробництва за рахунок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності?

- а) Дт 661 Кт 65;
- б) Дт 378 Кт 663;
- в) Дт 23 Кт 661;
- г) Дт 661 Кт 23;
- д) Дт 94 Кт 663.

43. Як визначається вартість чистих активів?

- а) різниця між сумою оборотних активів підприємства і сумою його поточних зобов'язань;
- б) різниця між сумою необоротних активів підприємства і сумою його поточних зобов'язань;
- в) різниця між загальною сумою активів і загальною сумою зобов'язань;
- г) різниця між загальною сумою активів і капіталом;
- д) різниця між сумою необоротних активів підприємства і сумою його довгострокових зобов'язань.

44. Сума неоплаченого капіталу впливає на величину власного капіталу:

- а) в бік збільшення;
- б) в бік зменшення;
- в) не впливає;
- г) у бік зменшення та у бік збільшення;
- д) немає правильної відповіді.

45. Підприємство закупило сировину у кількості 600 кг, причому придбання здійснювалося у такій послідовності: 120 кг за ціною 3 грн за кг, 230 кг за ціною 3,5 грн за кг, 250 кг за ціною 4 грн за кг. Початкових запасів за цим видом сировини у підприємства не було, тоді як на кінець періоду запаси сировини становили 100 кг. Традиційно підприємство використовує метод ФІФО для оцінки запасів. Якими будуть вартість списання сировини та вартість її запасів на кінець періоду?

- а) 2350 грн та 700 грн;
- б) 1765 грн та 400 грн;
- в) 1500 грн та 450 грн;
- г) 1675 грн та 450 грн;
- д) 1800 грн та 430 грн.

46. Яка з груп основних засобів не амортизується?

- а) земельні ділянки;
- б) транспортні засоби;
- в) багаторічні насадження;
- г) робоча і продуктивна худоба;
- д) будівлі та споруди.

47. Групою основних засобів є:

- а) однотипні основні засоби, які схожі за своїми технічними характеристиками;
- б) основні засоби з однаковим строком користування;
- в) основні засоби, на які амортизація нараховується тільки одним методом;
- г) основні засоби з різним строком користування;
- д) немає правильної відповіді.

48. Спосіб проведення ремонтних робіт основних засобів сторонніми підприємствами називається:

- а) господарським;
- б) внутрішньопідрядним;

- в) підрядним;
- г) правильні відповіді *a* та *б*;
- д) правильні відповіді *a* та *в*.

49. Метод амортизації основних засобів, заснований на припущенні, що функціональна корисність об'єкта залежить від результатів його використання, називається:

- а) кумулятивним;
- б) методом зменшення залишкової вартості;
- в) виробничим;
- г) прямолінійним;
- д) методом прискореного зменшення залишкової вартості.

50. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та розкриття інформації про них у фінансовій звітності регламентуються:

- а) П(С)БО 8;
- б) П(С)БО 10;
- в) П(С)БО 7;
- г) НП(С)БО 1;
- д) П(С)БО 15.

51. У якій оцінці нематеріальні активи включаються у валюту балансу?

- а) за залишковою вартістю;
- б) за первісною вартістю;
- в) на суму зносу;
- г) за вартістю можливої реалізації;
- д) за справедливою вартістю.

52. На якому рахунку визначається собівартість реалізованих нематеріальних активів?

- а) 972 «Втрати від зменшення корисності активів»;
- б) 976 «Списання необоротних активів»;
- в) 90 «Собівартість реалізації»;
- г) 10 «Основні засоби»;
- д) 15 «Капітальні інвестиції».

53. Яким документом оформлюється ліквідація нематеріальних активів?

- а) актом;
- б) накладною;

- в) рахунком-фактурою;
- г) інвентаризаційним описом;
- д) випискою банку.

54. Яким документом оформлюється зарахування нематеріальних активів на баланс підприємства?

- а) актом приймання-передачі;
- б) накладною;
- в) рахунком-фактурою;
- г) актом списання;
- д) платіжним дорученням.

55. У якому документі аналітичного обліку відображається інформація про нематеріальні активи?

- а) інвентарній картці;
- б) описі інвентарних карток;
- в) інвентарному списку основних засобів;
- г) інвентарному описі;
- д) Балансі (Звіті про фінансовий стан).

56. Суму нарахованої амортизації відображають:

- а) збільшенням суми витрат підприємства;
- б) збільшенням суми зносу;
- в) збільшенням суми витрат підприємства і зносу основних засобів;
- г) зменшенням нерозподіленого прибутку;
- д) збільшенням суми доходів і суми зносу.

57. Нарахована заробітна плата експедитору за доставку продукції покупцю:

- а) Дт 24 Кт 661;
- б) Дт 93 Кт 661;
- в) Дт 23 Кт 661;
- г) Дт 661 Кт 91;
- д) Дт 94 Кт 661.

58. Куди відносять суму перевищення справедливої вартості необоротних активів, які вносять у статутний капітал ТОВ, над сумою внеску до статутного капіталу, затверджену статутом?

- а) на збільшення іншого вкладеного капіталу;
- б) на збільшення іншого додаткового капіталу;

- в) на зменшення іншого вкладеного капіталу;
- г) на зменшення зареєстрованого капіталу;
- д) на збільшення зареєстрованого капіталу.

59. Чи впливає викуп частки в одного із засновників ТОВ на величину статутного капіталу?

- а) впливає однозначно;
- б) впливає за умови перепродажу частки іншому учаснику;
- в) впливає за умови анулювання викупленої частки;
- г) не впливає однозначно;
- д) немає правильної відповіді.

60. Підприємство уклало угоду на придбання основних матеріалів на суму 50 000 грн (без ПДВ), отримавши знижку від постачальника у розмірі 2 % від вартості матеріалів. Витрати на транспортування цих матеріалів, понесені постачальником, становили 3000 грн. При оприбуткуванні матеріалів були виявлені забраковані запаси на суму 8 000 грн, які були повернені постачальникові. Якою є вартість оприбуткованих основних матеріалів?

- а) 44 000 грн;
- б) 44 160 грн;
- в) 41 160 грн;
- г) 39 000 грн;
- д) 37 160 грн.

61. Які з наведених статей не включаються до первісної вартості запасів, придбаних за плату?

- а) суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству;
- б) витрати на заготівлю;
- в) витрати на збут;
- г) транспортно-заготівельні витрати;
- д) інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

62. При виявленні невиправного технологічного браку в цеху основного виробництва складається бухгалтерський запис:

- а) Дт 23 Кт 25;
- б) Дт 23 Кт 24;

- в) Дт 24 Кт 23;
- г) Дт 661 Кт 24;
- д) Дт 25 Кт 23.

63. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, які були передані в експлуатацію і знаходились у складі запасів підприємства:

- а) не виключаються зі складу активів до повного нарахування суми амортизації;
- б) виключаються зі складу активів з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів;
- в) не виключаються зі складу активів протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року від дати зарахування;
- г) правильні відповіді а та б;
- д) правильні відповіді а та в.

64. Собівартість реалізованих необоротних активів, утримуваних для продажу, відображається за дебетом субрахунка:

- а) 943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»;
- б) 902 «Собівартість реалізованих товарів»;
- в) 977 «Інші витрати звичайної діяльності»;
- г) 949 «Інші витрати операційної діяльності»;
- д) немає правильної відповіді.

65. Яке із наведених повідомлень є неправильним стосовно постійної системи обліку запасів?

- а) система постійного обліку запасів сприяє кращому контролю запасів;
- б) бухгалтерські записи постійно відображають запаси, які є в наявності у будь-який момент;
- в) собівартість реалізованої продукції визнається, коли за кожним продажем здійснюється запис: Дт «Собівартість реалізованої продукції» Кт «Фінансові результати»;
- г) придбання запасів відображається по дебету рахунка «Виробничі запаси»;
- д) немає правильної відповіді.

66. Коли визнається дохід від безоплатно отриманих необоротних активів?

- а) у момент оприбуткування цих активів;
- б) на дату балансу;

- в) одночасно зі списанням цих активів;
- г) одночасно з нарахуванням амортизації цих активів;
- д) у момент введення в експлуатацію цих активів.

67. Яким записом відображається в обліку уцінка виробничих запасів?

- а) Дт 946 Кт 20;
- б) Дт 943 Кт 20;
- в) Дт 20 Кт 719;
- г) Дт 93 Кт 20;
- д) Дт 20 Кт 746.

68. Є така інформація про товарні запаси у ТОВ «ЛБП» за II квартал 20xx року, грн:

- запаси товарів на початок кварталу – 15 000;
- оприбутковано товарів у 2-му кварталі – 105 000;
- списано внаслідок їх невідповідності фізичному стану у II кварталі – 5000;
- запаси товарів на кінець кварталу – 27000.

Яка сума буде відображена у Звіті про фінансові результати як собівартість реалізованих товарів?

- а) 105 000 грн;
- б) 98 000 грн;
- в) 112 000 грн;
- г) 88 000 грн;
- д) 87 600 грн.

69. Як обліковуються виробничі запаси у бухгалтерії підприємства?

- а) у натурально-вартісному виразі;
- б) у натуральному (кількісному) виразі;
- в) у вартісному виразі;
- г) так само, як у місцях зберігання;
- д) у трудовому виразі.

70. Зазначте, які з наведених витрат НЕ включаються до первісної вартості виробничих запасів:

- а) сума відсотків за кредит, отриманий для придбання сировини та матеріалів;
- б) сума грошових коштів сплачених за отримані сировину та матеріали;
- в) сума витрат з доставки сировини для використання у власному виробництві;

г) прямі витрати підприємства / установи на доопрацювання та підвищення якісно технічних характеристик запасів.

71. Витрати на транспортування сировини включаються до:

- а) загальновиробничих витрат;
- б) загальногосподарських витрат;
- в) первісної вартості сировини;
- г) витрат на виробництво;
- д) адміністративних витрат.

72. Визначити, яку з нижче приведених операцій відображає бухгалтерський запис Дт 131 «Знос основних засобів» Кт 10 «Основні засоби»:

- а) списання суми зносу з основних засобів, які вибули;
- б) реалізацію основних засобів;
- в) нарахування зносу;
- г) зменшення суми доходу;
- д) витрати, пов'язані з ліквідацією основних засобів.

73. Фактична собівартість готової продукції визначається шляхом:

- а) додавання до виробничої собівартості загальновиробничих змінних та постійних розподілених витрат;
- б) узагальнення усіх витрат на виробництво;
- в) вирахування із виробничої собівартості залишків незавершеного виробництва;
- г) додавання до цехової собівартості витрат з реалізації продукції;
- д) відніманням від виробничої собівартості загальновиробничих змінних та постійних розподілених витрат.

74. Бухгалтерським записом Дт 23 «Виробництво» Кт 39 «Витрати майбутніх періодів» відображається:

- а) списання браку;
- б) списання раніше створених резервів;
- в) віднесення надходжень коштів на доходи, які надійшли як оплата за послуги, термін розрахунків за які ще не настав;
- г) відображення витрат на освоєння нових видів продукції;
- д) списання нерозподілених загальновиробничих витрат.

75. Комірник складу при значному обсязі документообороту складає:

- а) звіт касира;
- б) обліковий реєстр;
- в) товарний звіт;
- г) головну книгу;
- д) журнал-ордер.

76. Чи переносяться залишки невикористаного резервного капіталу на наступний рік?

- а) переносяться у повній сумі;
- б) списуються на збільшення зареєстрованого капіталу;
- в) списуються на збільшення додаткового капіталу;
- г) списуються за зменшення зареєстрованого капіталу;
- г) списуються на збільшення нерозподіленого прибутку.

77. За результатами інвентаризації на складі при наявності розбіжностей бухгалтерія складає:

- а) інвентаризаційний опис;
- б) звіряльну відомість;
- в) контрольну відомість;
- г) інвентаризаційний опис і звіряльну відомість.

78. Сума поточної дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів – це:

- а) сума погашення дебіторської заборгованості;
- б) чиста реалізаційна вартість дебіторської заборгованості;
- в) справедлива вартість дебіторської заборгованості;
- г) теперішня вартість дебіторської заборгованості;
- д) немає правильної відповіді.

79. Оприбуткування запасів, придбаних підзвітною особою за грошові кошти, відображається проводкою:

- а) Дт 22 Кт 31;
- б) Дт 23 Кт 31;
- в) Дт 91 Кт 20;
- г) Дт 20 Кт 372;
- д) Дт 372 Кт 20.

80. Які з критеріїв визнання запасів, встановлені національними П(С)БО, не відповідають дійсності?

- а) матеріальна форма;
- б) наявність права власності;
- в) контроль за активами внаслідок минулих подій, надходження майбутніх економічних вигід та можливість достовірної оцінки активів;
- г) намір придбати активи, отримати у майбутньому економічні вигоди та можливість достовірної оцінки активів;
- д) достовірна оцінка.

81. Запаси – це:

- а) активи, які утримуються для подальшого продажу, використання у виробництві або в адміністративних цілях, знаходяться у процесі виробництва з метою подальшого продажу;
- б) вироби, придбані та виготовлені будь-якими підприємствами, які не підлягають подальшій переробці;
- в) основні засоби, що складають активи підприємства;
- г) матеріальні цінності, призначені для подальшої реалізації;
- д) усі наведені варіанти правильні.

82. Яка кореспонденція рахунків відображає списання собівартості реалізованої готової продукції?

- а) Дт 90 Кт 26;
- б) Дт 70 Кт 26;
- в) Дт 79 Кт 26;
- г) Дт 26 Кт 90;
- д) Дт 79 Кт 641.

83. Балансова вартість – це:

- а) вартість запасів, яка визначається за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою реалізаційною;
- б) очікувана ціна реалізації запасів за вирахуванням очікуваних витрат на завершення їх виробництва та реалізації;
- в) сума фактичних витрат на придбання або виготовлення запасів;
- г) сума, за якою можна обміняти актив чи погасити заборгованість по операціях між поінформованими, зацікавленими та незалежними сторонами;
- д) сума планових витрат на придбання або виготовлення запасів.

84. Обладнання, отримане підприємством на умовах фінансового лізингу, відображається на рахунку:

- а) 01 «Орендовані необоротні активи»;
- б) 81 «Заборгованість за майно, передане у фінансову оренду»;
- в) 104 «Машини та обладнання»;
- г) 117 «Інші необоротні матеріальні активи»;
- д) немає правильної відповіді.

85. Транспортно-заготівельні витрати розподіляються між:

- а) залишком готової продукції та реалізованої;
- б) залишком запасів та сумою запасів, що вибули;
- в) залишком готової продукції та залишком запасів;
- г) витратами виробництва та витратами діяльності.
- д) правильні відповіді а та б.

86. Поточна дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) визнається активом одночасно з визнанням:

- а) витрат від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- б) витрат майбутніх періодів;
- в) доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- г) доходів майбутніх періодів;
- д) немає правильної відповіді.

87. Витрати в незавершеному виробництві на кінець звітного періоду відображає:

- а) сальдо рахунка 23 «Виробництво»;
- б) сальдо рахунка 25 «Напівфабрикати»;
- в) дебетовий оборот рахунка 26 «Готова продукція»;
- г) дебетовий оборот рахунка 23 «Виробництво»;
- д) сальдо рахунка 24 «Брак у виробництві».

88. Поточна дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) включається до підсумку балансу за:

- а) первісною вартістю;
- б) сумою резерву сумнівних боргів;
- в) чистою реалізаційною вартістю;
- г) залишковою вартістю;
- д) немає правильної відповіді.

89. Допоміжне виробництво – це виробництво, призначене для:

- а) виконання робіт з обслуговування обладнання основного виробництва;
- б) забезпечення безперервної роботи основного виробництва;
- в) виробництво товарів народного споживання;
- г) сукупність господарських операцій, пов'язаних із виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг;
- д) немає правильної відповіді.

90. Матеріали, доставлені автотранспортом, оприбутковуються на підставі:

- а) акту приймання-передачі;
- б) накладної на відпуск товарно-матеріальних цінностей;
- в) товарно-транспортної накладної;
- г) картки складського обліку;
- д) прибуткового касового ордера.

91. Яким бухгалтерським записом відображається операція: «Нарахована основна заробітна плата виробничим працівникам, працівникам допоміжних виробництв»?

- а) Дт 23 Кт 20;
- б) Дт 23 Кт 66;
- в) Дт 98 Кт 64;
- г) Дт 23 Кт 39;
- д) Дт 26 Кт 23.

92. Визначити, яку з нижче наведених операцій відображає бухгалтерський запис Дт 951 «Відсотки за кредит» Кт 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»:

- а) погашено поточну заборгованість перед банком за кредитом;
- б) погашено заборгованість за нарахованими відсотками;
- в) нараховано відсотки за використання кредиту;
- г) нараховані дивіденди;
- д) списана безнадійна кредиторська заборгованість.

93. Доходи від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, відображають за кредитом субрахунка:

- а) 702 «Дохід від реалізації товарів»;
- б) 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»;
- в) 719 «Інші доходи від операційної діяльності»;

- г) 746 «Інші доходи від звичайної діяльності»;
- д) немає правильної відповіді.

94. Підвітною особою придбано спецодяг (в обліку класифікується як МШП). Вартість придбаного спецодягу відображається в обліку таким записом:

- а) Дт 22 Кт 631;
- б) Дт 201 Кт 372;
- в) Дт 22 Кт 372;
- г) Дт 201 Кт 631;
- д) Дт 372 Кт 22.

95. Собівартість запасів, що не є взаємозамінними, має визначатися за:

- а) методом середньозваженої собівартості;
- б) методом ФІФО;
- в) методом ідентифікованої вартості;
- г) методом ФІФО чи методом середньозваженої собівартості;
- д) ціною продажу.

96. Амортизація об'єкта фінансової оренди нараховується:

- а) орендарем;
- б) орендарем та орендодавцем;
- в) орендодавцем;
- г) не нараховується;
- д) немає правильної відповіді.

97. Підприємство безоплатно отримало верстат і понесло витрати на його доставку в сумі 1200 грн (зокрема ПДВ). За оцінкою підприємства ринкова вартість верстата 30 000 грн, а термін експлуатації становить 5 років. Амортизація перераховується прямолінійним методом. Яка сума підлягає щомісячному включенню до складу доходу підприємства? Визначену суму округліть до цілих.

- а) 517 грн;
- б) 500 грн;
- в) 520 грн;
- г) 480 грн;
- д) 460 грн.

98. Фактичну виробничу собівартість готової продукції відображає:

- а) сальдо рахунка 23;
- б) оборот по дебету рахунка 23;
- в) кредитовий оборот рахунка 23;
- г) оборот по дебету рахунка 26;
- д) сальдо рахунка 26.

99. Рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності» призначений для обліку:

- а) собівартості реалізованої продукції;
- б) матеріальних витрат;
- в) інших операційних витрат;
- г) витрат на збут;
- д) адміністративних витрат.

100. Розпорядження обслуговуючому банку про перерахування визначеної суми на рахунок іншого підприємства – це:

- а) чек;
- б) платіжне доручення;
- в) платіжна вимога;
- г) меморіальний ордер;
- д) немає правильної відповіді.

1.3. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Завдання 1

Загальними зборами акціонерів ПАТ «Новий шлях» прийнято рішення про збільшення розміру статутного капіталу коштом додаткових внесків. Керівництвом Товариства зареєстровано інформацію про додаткову емісію та передоплату 120 000 акцій номінальною вартістю 1,50 грн ПАТ «Новий шлях» отримало грошові кошти на поточний рахунок за продаж випущених акцій у кількості 120 000 акцій за ціною 1,80 грн

Відобразити у системі рахунків бухгалтерського обліку ПАТ «Новий шлях» операції зі збільшення зареєстрованого капіталу завдяки додатковим внескам засновників.

Завдання 2

Ви працюєте бухгалтером відділу обліку продажів промислового підприємства «ТехноМікс».

У поточному місяці на поточний рахунок підприємства надійшла згідно договору продажу передоплата 18 000 грн. Через три дні було відвантажено покупцеві 400 кг продукції за відпускною ціною підприємства 135 грн з ПДВ за одиницю. Планова собівартість відвантаженої продукції склала 32 000 грн, відхилення (економія) – 2000 грн. Решта оплати надійшла на поточний рахунок наприкінці місяця.

Згідно договору витрати з транспортування і вантаження відшкодовує покупець понад ціну. Ці роботи здійснило АТП 123569, що виставило рахунок на суму 1 800 грн з ПДВ.

Вам, як бухгалтеру підприємства «ТехноМікс», необхідно провести необхідні розрахунки та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку, вказавши первинні документи.

Завдання 3

Дані для виконання: ТОВ «Еліта» придбало 600 акцій за ціною 2,3 грн за одну акцію. Номінальна вартість акції 1,1 грн, крім того, витрати, пов'язані з оформленням операцій, становили: консультаційні послуги – 150 грн, послуги комісійного брокера – 1 % від вартості укладеної угоди (крім того, ПДВ). Оплата реєстратору – 20 грн (без ПДВ).

Необхідно:

- визначити первісну вартість цінних паперів;
- скласти журнал реєстрації господарських операцій.

Завдання 4

Комірнику Яковенко Я. О. за рішенням керівника ТОВ «Надія» Татарської О. А. за видатковим касовим ордером № 82 від 12.10.20_р. був виданий аванс на придбання канцелярських приладів та господарських товарів на суму 550 грн. Заборгованості по підзвітних сумах на 12.10.20_р. у Яковенка Я. О. немає. Яковенко Я. О. надав у бухгалтерію звіт про використання коштів, виданих у підзвіт та на відрядження № 34 від 13.10.20_р. про витрачені суми. До звіту додані такі виправдовувальні документи:

1) товарний чек № 14 магазину роздрібної торгівлі «Поділля» від 12.10.20_р. на суму 620 грн, зокрема:

- 5 пачок паперу за ціною 100 грн;
- 5 кулькових ручок за ціною 14 грн;
- 2 тюбики клею за ціною 25 грн;

2) товарний чек № 83 магазину роздрібної торгівлі «Госптовари» від 12.10.20_р. на суму 1180,00 грн, зокрема:

- 2 швабри за ціною 85 грн;
- 3 рушники за ціною 95 грн;
- 5 кусків туалетного мила за ціною 33 грн;
- 5 відер за ціною 90 грн;
- 1 лопату за ціною 110 грн;

3) накладні на відпуск вищеперерахованих матеріальних цінностей в експлуатацію, які підписані матеріально відповідальними особами.

Залишок невикористаних сум Яковенко Я. О. вніс у касу за прибутковим касовим ордером № 133 від 13.10.20_р.

Необхідно:

– на підставі наведених даних скласти журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Надія» та вказати первинні документи.

Завдання 5

Працівник фірми направлений у відрядження до США. Тривалість відрядження – 7 днів. Офіційний прогнозний курс національної валюти України до 1 долара США 6,3 грн.

Необхідно:

– розрахувати загальну суму добових у доларах США та гривнях яку необхідно видати працівнику, що направляється у відрядження за межі України.

Завдання 6

Підприємство «РемСервіс» спеціалізується на виконанні замовлень з ремонту житлових і нежитлових приміщень з використанням власних будматеріалів. У поточному місяці за виконання будівельних робіт було нараховано заробітну плату: працівникам виробництва) – 72 000 грн, загальновиробничому персоналу – 33 000 грн. Знос необоротних активів виробничого призначення був нарахований в сумі 9 000 грн. Протягом місяця було закуплено і витрачено будівельних матеріалів на суму 72 000 грн з ПДВ.

Відповідно до Наказу про облікову політику підприємства та розрахунку за місяць змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати склали 39 000 грн, постійні нерозподілені загальновиробничі витрати – 1 260 грн.

У поточному місяці усі розпочаті замовлення були завершені і здані замовникам.

Вам, як бухгалтеру «РемСервіс», необхідно провести необхідні розрахунки, визначити фактичну собівартість виконаних робіт та відобразити ситуацію

на рахунках бухгалтерського обліку, вказавши первинні документи з урахуванням норм чинного законодавства.

Завдання 7

Згідно з накладною № 45 ТОВ «Експрес» продало електрокар, який був придбаний на заводі «Верстат» та введений в експлуатацію в минулому році. Первісна вартість електрокару – 35800,0 грн, сума нарахованого зносу за весь строк використання – 25120,00 грн, ціна продажу (зокрема ПДВ) – 8900,00 грн

Необхідно:

- визначити фінансовий результат від продажу електрокару;
- вказати кореспонденцію рахунків.

Завдання 8

У цеху № 3 встановлено станок, первісна вартість якого 20 200 грн (з ПДВ), ліквідаційна вартість 800 грн, строк корисного використання 5 років. Протягом терміну експлуатації планується виготовити продукції: 1-й рік – 1 000 од., 2-й рік – 1 100 од., 3-й рік – 1 250 од., 4-й рік – 1 200 од., 5-й рік – 1 250 од.

Необхідно:

- розрахувати суму зносу (амортизації) виробничим методом (розрахунок відобразити у вигляді таблиці);
- скласти бухгалтерські записи щодо придбання, введення в експлуатацію та нарахування зносу;
- вказати первинні документи та облікові реєстри за вказаними операціями.

Завдання 9

ТОВ «Спецтехніка» виготовляє промислове устаткування. За звітний період реалізовано устаткування на суму 120 000 грн з ПДВ. Собівартість виготовленої продукції склала 70 000 грн. Отримано рахунок від орендодавця за оренду офісу в сумі 3 600 грн, у т. ч. ПДВ.

На підставі вихідних даних складіть бухгалтерські проведення та розрахуйте фінансовий результат та суму податку на прибуток за I квартал поточного року ТОВ «Спецтехніка» за умови, що за попередній звітний податковий період річний дохід підприємства склав менше 20 млн грн та прийнято рішення не коректувати фінансовий результат до оподаткування. Товариство є платником податку на додану вартість.

Завдання 10

ТОВ «Світ» придбано матеріали (цукор) 1 500 кг на суму 420 грн, витрати на доставку становлять 120 грн. Оплата здійснена з поточного рахунку. Нарахована заробітна плата працівникам за розвантаження цукру в сумі 70 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій на підставі наведених даних;
- визначити фактичну собівартість 1 кг цукру.

Завдання 11

У цеху № 3 заводу ВАТ «Запчастини» виявлено брак 120 шт. деталей № 513 через порушення технології. При виправленні браку:

- витрачено матеріали – 56 грн;
- нарахована заробітна плата – 1,90 грн (за одну деталь);
- здійснено відрахування на соціальні заходи – ?
- акцептовано рахунок фірми «Темп» за послуги при виправленні браку – 46 грн;
- утримано із заробітної плати винних осіб – 32 грн;
- списані втрати від браку на собівартість продукції основного виробництва?

Необхідно:

- визначити суму витрат на виправлення браку;
- знайти суму втрат від браку, яку потрібно списати на собівартість продукції;
- проставити бухгалтерські проводки та первинні документи для кожної операції на підставі наведених даних.

Завдання 12

Ви очолюєте сектор бухгалтерії з обліку основних засобів ТОВ «Техноприлад», яке господарським способом споруджує будівлю цеху. Вартість придбаних і витрачених будівельних матеріалів склала 240 000 грн, у т. ч. ПДВ. Нарахована заробітна плата робітникам, які здійснювали реконструкцію, у розмірі 143 200 грн. Витрати на страхування нової споруди – 42 000 грн, в т. ч. ПДВ. Послуги сторонньої організації з монтажних і проектно-дослідницьких робіт в сумі 150 000 грн, в т. ч. ПДВ, були оплачені простим безвідсотковим векселем. Об'єкт введено в експлуатацію в поточному році.

Вам потрібно провести необхідні розрахунки, визначити первісну вартість спорудженого об'єкта та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку, вказавши первинні документи з урахуванням норм чинного законодавства.

Завдання 13

- 1) посадовий оклад бухгалтера Грищенко А. І. – 16 700 грн;
- 2) секретарю Сидоренко С. О. нарахована заробітна плата в розмірі 10 890 грн. Вона належить до четвертої категорії постраждалих від Чорнобильської катастрофи;
- 3) робітнику-відряднику Михайленко С. М., який працює за сумісництвом, нарахована заробітна плата в розмірі 5 836 грн.

Необхідно:

- провести утримання із заробітної плати працівників;
- скласти бухгалтерські проводки на підставі наведених даних.

Завдання 14

На підприємстві встановлено п'ятиденний робочий тиждень та восьмигодинний робочий день. Робітник цеху № 2 відпрацював у жовтні 12 днів. Крім того, сім робочих днів він перебував на лікарняному. Погодина тарифна ставка – 85,66 грн. Заробітна плата за попередні місяці становить: березень – 3980 грн (робочих днів – 21), квітень – 3006 грн (робочих днів – 22), травень – 4005 грн (робочих днів – 21), червень – 4210 грн (робочих днів – 22), липень – 4312 грн (робочих днів – 21), серпень – 4415 грн (робочих днів – 22), вересень – 4415 грн (робочих днів – 21). Страховий стаж роботи 6 років.

Необхідно:

- розрахувати суму заробітної плати за відпрацьований час;
- визначити суму допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю;
- провести необхідні утримання;
- скласти бухгалтерські записи.

Завдання 15

01.04.20_р. підприємством було відвантажено готову продукцію покупцям, згідно з договором купівлі-продажу продукції, на суму 120 000 грн, в т. ч. ПДВ – 20 000 грн. Собівартість реалізованої готової продукції – 80 000 грн
20.04.20_р. покупцем повернено продукції на суму 6 000 грн, у т. ч. ПДВ – 1 000 грн.

Необхідно:

- визначити фінансовий результат основної діяльності;
- вказати кореспонденцію рахунків.

Завдання 16

Акціонерним товариством у звітному періоді у фізичних осіб викуплено акції власної емісії в кількості 15 шт. Вартість викупу склала 2 250 грн (150 грн за одну акцію). Номінальна вартість акції – 100 шт. У тому ж звітному періоді було розміщено 9 акцій за ціною 180 грн за одну акцію.

Необхідно:

- відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 17

На початок травня на підприємстві значилося 625 одиниць матеріальних цінностей вартістю 100 грн за одиницю. У травні надійшло ще три партії матеріальних цінностей: 1 травня – 50 одиниць вартістю 100 грн за одиницю, 13 травня – 100 одиниць вартістю 120 грн за одиницю і 25 травня – 70 одиниць вартістю 140 грн за одиницю. За цей же місяць реалізовано і відпущено на виробництво 775 одиниць матеріальних цінностей, у т. ч.: 625 одиниць, що значилися на початок звітного періоду; 50 одиниць, що надійшли 1 травня; 100 одиниць, що надійшли 13 травня.

Застосовуючи метод ідентифікованої собівартості необхідно визначити:

- запаси матеріалів, що були на початок звітного періоду
- кількість матеріалів, що надійшли 1 травня;
- кількість матеріалів, що надійшли 13 травня;
- разом реалізовано та передано на виробництво;
- залишилися на кінець звітного періоду матеріальні цінності, що закуплені 25 травня.

Завдання 18

На підприємстві роздрібною торгівлі вартість залишків товарів на 01.11.20xx р. становить 580 000 грн (за цінами продажу). Водночас первісна вартість товарів дорівнює 348 000 грн, а сума торгової націнки – 232 000 грн.

Протягом місяця підприємство придбало товари на суму 216 000 грн (у т. ч. ПДВ – 36 000 грн). Роздрібна вартість отриманих товарів – 300 000 грн.

Продажна (роздрібна) вартість товарів, реалізованих у листопаді 20xx р., склала 380 000 грн.

Застосовуючи метод за цінами продажу необхідно визначити:

- середній відсоток торгової націнки, %;
- реалізовано товари протягом місяця, грн;
- залишок товарів на 30.11.20xx р., грн;
- собівартість реалізованих товарів;
- сума торгової націнки, що припадає на реалізовані в листопаді товари.

Завдання 19

На загальних зборах учасників ПАТ «Техноплаза» було прийнято рішення про реєстрацію підприємства із капіталом в сумі 5 000 000 грн Одним із учасників у якості внеску до статутного капіталу були надані складські приміщення справедливою вартістю 1 120 000 грн Другий учасник вклав технологічне устаткування справедливою вартістю 980 500 грн Витрати на його доставку і монтаж склали 91 200 грн, в т. ч. ПДВ. Третім учасником була внесена комп'ютерна база даних справедливою вартістю 300 000 грн Витрати на встановлення програмного забезпечення склали 16 200 грн, в т. ч. ПДВ. Послуги з доставки, монтажу технологічного устаткування та адаптації комп'ютерної бази даних здійснені сторонніми організаціями, та були сплачені з поточного рахунку. Об'єкти введено в експлуатацію.

Вам, як бухгалтеру, потрібно провести необхідні розрахунки, визначити суму неоплаченого капіталу на звітну дату та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку, вказавши первинні документи з урахуванням норм чинного законодавства.

Завдання 20

Підприємство, згідно з договором купівлі-продажу, придбало ліс для виготовлення меблів. Вартість лісу за договором з постачальником – 24 500 грн, у т. ч. ПДВ. Сума витрат на придбання становить:

- витрати на вантажно-розвантажувальні роботи, виконані сторонніми організаціями та працівниками підприємства, – 600 грн (у т. ч. ПДВ) і 150 грн відповідно;
- інформаційні послуги з пошуку лісу сторонніми організаціями – 180 грн (у т.ч. ПДВ);
- транспортні витрати на доставку лісу на склад підприємства сторонніми організаціями і транспортом підприємства – 350 грн (у т. ч. ПДВ) і 190 грн відповідно;
- заробітна плата експедитора – 450 грн;
- витрати на розпилювання лісу та його сушіння власними силами підприємства – 900 грн.

Необхідно:

– відобразити в обліку наведену нижче господарську операцію, враховуючи, що перша подія – одержання сировини, послуг.

1.4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Основна література:

1. Будько О. В. Фінансовий облік: навчальний посібник. Дніпродзержинськ: ДДТУ. 2011. 336 с.
2. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік: 2-е вид., перероб. і доп.: навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2016. 424 с.
3. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік: навчальний посібник. 2-ге вид., доп. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2015. 284 с.
4. Позняковська Н. М., Довгалець Ю. В. Фінансовий облік. Частина 1: навчальний посібник. К.: Видавничий дім Кондор. 2017. 274 с.
5. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: навчальний посібник. К.: Знання. 2015. 647 с.
6. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник. 7 вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2016. 928 с.
7. Фінансовий облік 1, 2: навчальний посібник / Крупка Я. Д. та ін. Донецьк: ДонНУЕТ. 2012. 532 с.
8. Фінансовий облік: підручник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Кондор-Видавництво. 2013. 551 с.
9. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник. 7-ме вид., перероб. і допов. К.: Алерта, 2016. 1040 с.
10. Шара Є. Ю., Соколовська-Гонтаренко І. Є. Фінансовий облік I: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2016. URL: <http://fin-lib.com/finansovo-ekonomicheskiedistsipliny/buhgalterskij-uchet/finansovij-uchet/finansovii-obliki/index.html>

Допоміжна література:

1. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік. Теорія та практика: методичний посібник. К.: ЦНЛ. 2016 р. 536 с.
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/InstrukciyaKPlanuSchetov>

3. Огійчук М. Ф. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навчальний посібник. К.: Алерта. 2013. 608 с
4. Клим Н. М. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес. 2014. 480 с.
5. Організація обліку: навчальний посібник / Садовська І. Б. та ін. Луцьк: РВВ Луцького НТУ. 2013. 563 с.
6. Плаксієнко В. Я. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: навчальний посібник. К.: ЦНЛ. 2017. 520 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
8. Позняковська Н. М., Довголець Ю. В. Фінансовий облік. Частина 1: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2017. 274 с.
9. Податковий кодекс України. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/nalogovy-kodeks>
10. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: Накази Міністерства фінансів України. URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO1.aspx>
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
12. Романів Є. М., Шот А. П. Фінансовий облік: навчальний посібник. Львів: ЛДФА. 2012. 486 с.
13. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2013. 688 с.
14. Фінансовий облік: навчальний посібник. 2-е вид., доп. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2015. 284 с.
15. Шот А., Нікшич С. Фінансовий облік. Практикум: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2012. 236 с.

Інформаційні ресурси в Internet:

1. www.libary.if.ua
2. www.elbook.com
3. www.libr.org.ua
4. www.zakon.rada.gov.ua
5. <http://buhgalter911.com>
6. <http://magazine.faaf.org.ua/>
7. <http://vobu.kiev.ua>
8. <http://www.ukurier.gov.ua/>
9. <http://pidruchniki.com.ua/>
10. <http://www.studentbooks.com.ua/>

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань і практичних навиків з організації та методології управлінського обліку підприємницької діяльності, використання облікової інформації для прийняття управлінських рішень.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких результатів навчання:

- 1) вивчити сутність, особливості та критерії управлінського обліку, загальні принципи його побудови;
- 2) опанувати методи та способи організації обліку стану і використання ресурсів підприємства з метою управління господарськими процесами та результатами діяльності;
- 3) дослідити економічну суть та основні ознаки класифікації витрат;
- 4) вивчити методи обліку за повними, неповними і нормативними витратами;
- 5) здійснювати групування витрат за різними ознаками та напрямками;
- 6) визначити функцію витрат;
- 7) вести облік витрат на виробництво і калькулювати собівартість продукції за різними методами;
- 8) аналізувати взаємозв'язок і залежність витрат, обсягу діяльності та прибутку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування»:

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).
2. Здатність презентувати результати проведених досліджень (ЗК13).

Фахові компетентності (СК):

1. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).
2. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулю-

вання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

3. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку (СК13).

Програмні результати навчання (ПР):

1. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04).

2. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств (ПР09).

3. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування (ПР13).

4. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві (ПР15).

5. Адаптуватися до змін нормативних вимог у сфері економіки, оподаткування, обліку, контролю, аудиту (ПР22).

2.1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

КОНЦЕПЦІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ, СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПОВНОЇ ТА ОБМЕЖЕНОЇ СОБІВАРТОСТІ

ТЕМА 1. Мета, зміст та організація управлінського обліку

Значення облікової інформації у системі управління бізнесом.

Сутність, мета, задачі та функції управлінського обліку. Поняття ефективної системи управлінського обліку.

Призначення та використання інформації, що формується в середовищі управлінського обліку, вимоги до неї.

Параметрична порівняльна характеристика управлінського й фінансового обліку, її необхідність та значущість. Співвідношення управлінського обліку з внутрішньогосподарським, виробничим, контролінгом.

Предмет, об'єкти, суб'єкти, методичні прийоми управлінського обліку.

Передумови управлінського обліку, генезис його відправних ідей, їх втілення в сучасні системи управлінського обліку.

Сучасні загальнометодологічні й організаційні конструкції, що лежать в основі управлінського обліку, його концептуальні принципи.

Методичне опрацювання проблем організації управлінського обліку національними та міжнародними організаціями професійних бухгалтерів. Розкриття питань організації управлінського обліку у PCG та SMA. Концептуальна основа управлінською обліку, система нормативів з практики та досліджень з міжнародного управлінського обліку, що опубліковані МФБ (IFAC).

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо повноважень підприємств у розробці систем, форм і методів внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та звітності. Фактори, що впливають на його організацію та побудову; можливі схеми організації управлінського обліку.

ТЕМА 2. Склад витрат виробництва

Витрати як найважливіший об'єкт управлінського обліку. Регулятори, які визначають склад витрат, їх включення до собівартості.

Визнання витрат в бухгалтерському обліку.

Поняття та склад витрат виробництва, виробничої собівартості, собівартості реалізованої продукції.

Порівняльна характеристика концепцій поглинання витрат і відповідних систем обліку та калькулювання собівартості продукції. Повна та неповна (обмежена) собівартість, склад витрат, що їх формують. Вплив концепцій поглинання витрат та відповідних систем обліку на величину собівартості, прибуток й оцінку запасів.

Проблемні аспекти розв'язання питання про вибір конкретним підприємством системи обліку повних / неповних витрат: переваги і недоліки зазначених систем, обмеження, пов'язані зі специфікою бізнесу.

ТЕМА 3. Класифікація і поведінка витрат

Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат; багатомірність ознак класифікації витрат як наслідок різної мети збору інформації; практична цінність класифікацій.

Класифікація витрат залежно від мети збору інформації: для оцінки запасів, розрахунку собівартості її визначення фінансового результату; для прийняття рішень і планування; для контролю та регулювання. Характеристика основних видів витрат.

Характер реагування витрат на зміни обсягу діяльності підприємства. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності. Функція витрат: зміст, побудова. Методи визначення функції витрат (метод, заснований на записах у бухгалтерських регістрах; візуальний (кореляції); метод вищої та нижчої точки («міні – максі»); метод найменших квадратів (регресійного аналізу), інженерний, спрощеного статистичного аналізу): їх сутність, порівняльна характеристика.

ТЕМА 4. Методи обліку та калькулювання витрат

Сутність і зміст обліку виробничих витрат. Об'єкт витрат, об'єкт калькулювання та інші чинники, що впливають на побудову обліку та визначають вибір методів обліку витрат і калькулювання собівартості.

Класифікація методів обліку витрат залежно від обраного об'єкта витрат.

Методи, засновані на обліку витрат за виробами: позамовний і його похідні (подетальний, повузловий та ін.); їх відмінні риси, сфера застосування, організація зведеного обліку витрат, методика і техніка калькуляційних розрахунків.

Методи, засновані на обліку затрат за технологічними процесами: попередільний і його похідні (попроцесний, постадійний, пофазний, простий); їх відмінні риси, сфера застосування, організація зведеного обліку витрат, методика і техніка калькуляційних розрахунків.

Методи, що розрізняються ступенем оперативності обліку та контролю витрат: методи нормативного нагромадження витрат («стандарт-кост», нормативний метод) і методи ненормативного накопичення витрат, орієнтовані на числення ретроспективної собівартості.

Важливість сполучення в практиці управлінського обліку елементів різних методів обліку затрат і калькулювання. Ефективність компіляції методів, що забезпечують угруповання затрат за об'єктами, поточний контроль за затратами та реалізацію принципу управління собівартістю за відхиленнями.

ТЕМА 5. Облік та калькулювання за повними витратами

Облік повних витрат як традиційна система, спрямована на виробництво, удосконалення калькуляції і контроль за витратами. Необхідність системи обліку та калькулювання з повним віднесенням витрат для контролю, вироблення генеральної політики цін та прийняття інших стратегічних рішень. Історія розвитку методів обліку витрат і калькулювання повної собівартості продукції в країнах з ринковою економікою. Порівняльна характеристика вітчизняної практики обліку повних витрат та зарубіжної системи «абсорпшин кост».

Облік за елементами витрат і статтями калькуляції, їх значення, зміст.

Облік прямих виробничих витрат, проблеми його удосконалення.

Основи розподілу та перерозподілу накладних витрат.

Рекомендації щодо механізму та вибору баз розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах різних галузей і сфер бізнесу.

Порядок оцінки та контроль залишків незавершеного виробництва.

Організація зведеного обліку витрат. Напівфабрикатний та безнапівфабрикатний варіанти ведення обліку.

Методика і техніка калькуляційних розрахунків.

Перехід від методів обліку, що ґрунтуються на об'ємних показниках діяльності, до методів обліку витрат на основі видів діяльності (поопераційний облік).

Метод однорідних секцій, його історичні аспекти, важливість за умов калькулювання на основі діяльності. Поняття однорідних секцій, їх види. Зустрічні послуги, методика їх визнання на засадах одиниць діяльності секцій. Методи калькулювання витрат з урахуванням спожитих послуг: прямий, каскадний, розподіл зустрічних послуг, алгебраїчний.

ТЕМА 6. Облік та калькулювання за змінними витратами

Проблеми сучасного управлінського обліку. Система обліку і калькулювання неповних (часткових) витрат, що відбиває ринковий підхід, спрямований на розширення управлінських функцій обліку. Поняття неповної (обмеженої) собівартості. Підхід до постійних виробничих витрат, як принципова відмінність систем обліку повних і часткових витрат.

Історичні аспекти виникнення та генезис «директ-кост». Необхідність і передумови, створені чинним правовим полем для переходу українських підприємств до обліку та калькулювання неповної собівартості.

Концептуальні засади та основні методологічні конструкції сучасного «директ-косту» та його європейських аналогів.

Витрати, що включаються в обмежену собівартість, їх облік. Поняття маржинального доходу, його калькулювання.

«Простий» «директ-кост», його модель, характеристика, переваги та проблеми, сфера застосування. «Розвинутий» «директ-кост»: особливості, модель, характеристика, можливості та обмеження.

Методологічні аспекти переваг «директ-кост» в обґрунтуванні управлінських рішень перед системою обліку повних витрат. Проблемність обліку та калькулювання обмеженої собівартості за умов зародження та розвитку стратегічного обліку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛКОВІ, КОНТРОЛЬНІ ТА АНАЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЗА УМОВ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЙ БЮДЖЕТУВАННЯ, ОБЛІКУ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, НОРМАТИВНОГО НАГРОМАДЖЕННЯ ВТРАТ ТА ІНШИХ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ

ТЕМА 7. Облік та калькулювання за нормативними витратами

Практика нормативного визначення затрат як реалізація принципів наукового менеджменту.

Відправні ідеї системи «стандарт-кост», їх генезис, сучасний зміст, використання провідними компаніями світу. Історичні аспекти розвитку і впровадження вітчизняного аналогу «стандарт-кост» – нормативного методу обліку затрат та калькулювання собівартості.

Стандарти (норми і нормативи) як інструмент контролю та регулювання витрат і доходів. Вимоги до нормативної бази підприємства.

Стандартні (нормативні) витрати. Порядок розрахунку нормативних витрат, складання нормативної калькуляції (калькуляції стандартної собівартості).

Документування та облікове відображення поточних нормативних витрат.

Обставини та облік зміни норм за умов «стандарт-кост» та нормативного обліку.

Відхилення від норм (стандартів): поняття, види, причини виникнення, методи виявлення. Документування відхилень, їх контроль, особливості відображення на рахунках за умов «стандарт-кост» та нормативного обліку. Аналіз відхилень від норм (стандартів). Техніка управління за відхиленнями.

Технологічні та організаційні переваги обліку за системою «стандарт-кост» та нормативним методом. Вилив галузевих особливостей і специфіки виробництва на модель нормативного обліку. Можливі варіанти організації нормативного обліку.

Схожість та розбіжності нормативного обліку та «стандарт-кост»; їх подальші перспективи.

ТЕМА 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності, прибутку

CVP-аналіз (Cost-Volume-Profit) як метод системного дослідження взаємозв'язку між витратами, обсягом виробництва і прибутком. Припущення CVP-аналізу.

Методи аналізу CVP-залежності: математичні, графічні.

Аналіз беззбитковості як серцевина CVP-аналізу. Використання технологій CVP-аналізу для обґрунтування рішень щодо планування обсягу діяльнос-

ті та асортименту, необхідного для бажаного прибутку, визначення прибутку за певного обсягу діяльності, обґрунтування рішень щодо розвитку, скорочення або ліквідації сегменту та інших управлінських рішень.

ТЕМА 9. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень

Релевантний підхід до управління. Поняття релевантності облікової інформації, її критерії, вплив на прийняття рішень.

Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найоптимальнішого з них на засадах аналізу релевантної інформації.

Використання релевантного підходу і технологій CVP-аналізу для обліково-аналітична підтримки управлінських рішень з асортименту продукції за умов недовантаження потужностей, за альтернативою «виробляти чи купувати», розгляд пропозицій про продаж продукції за ціною нижче звичайної, припинення діяльності неприбуткового сегменту, визначення структури випуску продукції з урахуванням лімітуючого фактора, тощо.

ТЕМА 10. Бюджетування та контроль

Бюджетування як інструмент системи управлінського контролю. Бюджетний цикл, його етапи.

Стратегії бюджетування, функції бюджету.

Види бюджетів. Загальний бюджет. Приватні бюджети. Функціональні бюджети.

Операційне та фінансове бюджетування, їх загальна характеристика.

Основні процедури й узгодження операційного бюджетування.

Бюджет продажів: призначення, вплив на інші бюджети, механізм, виконавці. Труднощі планування обсягу продажів. Вплив неконтрольованих підприємством факторів (діяльність конкурентів, фінансова стабільність постачальників і покупців, результативність реклами, ін.) на виторг від продажів.

Призначення й порядок складання бюджетів виробництва, потреби й використання матеріальних ресурсів, прямих трудових витрат, загальновиробничих витрат, адміністративно-управлінських витрат, комерційних витрат.

Прогноз звіту про фінансові результати як заключний етап операційного бюджетування.

Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів. Жорсткі та гнучкі бюджети, їх відмінності, призначення, аналітичні можливості. Порядок складання гнучкого бюджету. Аналіз відхилень з використанням гнучкого бюджету.

ТЕМА 11. Облік і контроль за центрами відповідальності

Історичні аспекти виникнення й еволюції концепції обліку відповідальності. Система «респонсібілітіцентр» як обліково-аналітичний механізм оцінки якості менеджменту за умов децентралізації управління.

Мета, сучасний зміст та елементи системи обліку за центрами відповідальності.

Концепція центру відповідальності як об'єкту управління затратами. Організаційно-технологічні фактори бізнесу, їх значення для відокремлення центрів та делегування відповідальності. Проблема співвідношення центрів відповідальності та місць виникнення витрат. Типологія центрів відповідальності як наслідок делегування прав і відповідальності.

Призначення і механізм формування функціональних бюджетів центрів. Бюджети лінійних та генеральних центрів, їх взаємозв'язок. Поняття та механізм встановлення контрольованих статей витрат і доходів. Абсолютний і відносний контроль, рекомендації Комітету зі стандартів і концепцій витрат США в частині його визнання.

Поточний облік, контроль та оцінка діяльності центрів витрат. Облік, контроль та оцінка діяльності центрів прибутку. Облік, контроль та оцінка діяльності центрів інвестицій.

Поняття про трансфертні ціни, їх застосування та визначення.

Особливості звітності за сегментами бізнесу.

Звітність як інструмент оцінки діяльності центрів і їх керівників: вимоги, принципи побудови, склад. Фінансові та нефінансові критерії оцінки діяльності бізнес-одиниць.

ТЕМА 12. Взаємозв'язок управлінського обліку та фінансового обліку

Загальнометодологічні засади взаємозв'язку управлінського та фінансового обліку.

Можливі варіанти взаємодії рахунків управлінського та фінансового обліку при однорядковому та двохрядковому підході до побудови національних планів рахунків; загальна, інтегрована, переплетена, автономна системи. Необхідність покращення інформаційного забезпечення та збереження комерційної таємниці про собівартість і прибутковість окремих видів продукції як мотивація відокремлення рахунків управлінської бухгалтерії.

Загально методологічні засади та облікові технології взаємозв'язку управлінського обліку з фінансовим за умов використання системи обліку за змінними витратами.

2.2. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

1. *Управлінський облік є складовою:*

- а) менеджменту;
- б) планування;
- в) внутрішнього аудиту;
- г) корпоративної культури;
- д) немає правильної відповіді.

2. *Порядок ведення управлінського обліку:*

- а) регламентується Міністерством фінансів;
- б) визначається Міжнародною федерацією бухгалтерів;
- в) Податковим Кодексом;
- г) встановлюється менеджментом підприємства;
- д) Конституцією України.

3. *Визначте суть методу найменших квадратів, закінчивши тезу: «Метод найменших квадратів, що використовується для дослідження поведінки витрат, ґрунтується на тому, що ...»*

- а) сума квадратів відхилень фактичних значень функції y від значень, знайдених за рівнянням регресії, має бути найменшою;
- б) рівняння регресії – функція, що відображає зв'язок між залежною (y) і незалежною змінною (x -обсяг виробництва); $y = a + bx$; де: a – загальна сума постійних витрат; b – змінні витрати на 1 од.;
- в) здійснює процедури регулювання робочого капіталу;
- г) розробляє механізм мінімізації ризиків;
- д) немає правильної відповіді.

4. *Підприємство реалізує продукцію за ціною 50 грн за одиницю. Змінні витрати на одиницю становлять 30 грн, а загальні постійні витрати дорівнюють 150 000 грн. Запланований обсяг продажу 10 000 одиниць. Фактор операційного важеля дорівнює:*

- а) 0,25;
- б) 5;
- в) 4;
- г) 3,33;
- д) 7.

5. Від скількох факторів залежить відхилення за матеріалами:

- а) двох;
- б) одного;
- в) десяти;
- г) чотирьох;
- д) шести.

6. Продаж ПАТ «Перун» становить 400 000 грн при точці беззбитковості 240 000 грн Чому дорівнює коефіцієнт запасу міцності?

- а) 166,7 %;
- б) 60 %;
- в) 66,7 %;
- г) 40 %;
- д) 200 %.

7. Визначте, який прийом калькулювання характеризується такою технікою розрахунку собівартості одиниці продукції – сукупні витрати за звітний період ділять на кількість виробленої продукції.

- а) проста одноступенева калькуляція;
- б) алгебраїчний метод визнання зустрічних послуг;
- в) багатоступеневий розподіл;
- г) нормативний метод;
- д) немає правильної відповіді.

8. Визначте основні нефінансові показники, що використовуються для оцінки діяльності центрів відповідальності: 1) якість продукції; 2) виконання поставок; 3) прогули; 4) число рекламаций; 5) використання обладнання; 6) випуск на годину; 7) час впровадження нового проекту; 8) перелік досягнень; 9) собівартість; 10) сума зниження витрат; 11) сума відхилень від бюджету центру.

- а) 10;
- б) $9 + 10 + 11$;
- в) $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8$;
- г) 11;
- д) $6 + 7$.

9. Повне калькулювання ґрунтоване на:

- а) функціональній класифікації витрат;
- б) економічній класифікації витрат;

- в) управлінській класифікації витрат;
- г) бухгалтерській класифікації витрат;
- д) фінансовій класифікації витрат.

10. Окрім встановлених нормативів щодо матеріалів і праці, необхідно обчислити нормативи:

- а) накладних витрат;
- б) змінних витрат;
- в) постійних витрат;
- г) прибутку;
- д) збитку.

11. Основні види калькуляційних одиниць – це:

- а) фінансові;
- б) виробничі;
- в) натуральні;
- г) умовно-натуральні;
- д) таких витрат немає.

12. Назвати елементи витрат, які не належать до витрат на підготовку і освоєння виробництва:

- а) витрати на винахідництво та раціоналізацію;
- б) витрати на збут продукції;
- в) витрати матеріалів на виготовлення дослідного зразка;
- г) змінні витрати підприємства, що здійснюють при повному завантаженні виробничих потужностей;
- д) витрати, що можуть виникати внаслідок прийняття рішення.

13. Потрібно виділити з наведених нижче витрат змінні витрати і розрахувати їх суму:

- амортизація будівлі цеху 500 грн;
  - витрати на техніку безпеки 70 грн;
  - матеріали для виробництва виробу А 230 грн;
  - зарплата працівника, зайнятого виробництвом виробу А 200 грн
- а) 1000 грн;
  - б) 300 грн;
  - в) 200 грн;
  - г) 430 грн;
  - д) 570 грн.

14. В умовах «стандарт-кост» значна зміна вартості засобів та / або предметів праці, робочої сили внаслідок впровадження нової техніки, застосування матеріалів нового покоління, проведення заходів, що сприяють підвищенню продуктивності праці, спричинить за собою ...

- а) відмову від «стандарт кост»;
- б) реструктуризацію бізнесу;
- в) іммобілізацію засобів;
- г) перегляд (зміну) норм з тим, щоб вони відповідали новим, реальним умовам виробництва;
- д) ліквідацію цього сегмента діяльності.

15. Маржинальний дохід розрізняють:

- а) загальний і на одиницю продукції;
- б) змінний та постійний;
- в) операційний та комерційний;
- г) одноелементний та комплексний;
- д) змінний.

16. У процесі підготовки операційного бюджету заключним кроком є підготовка:

- 1) звіту про прибутки і збитки; 2) бухгалтерського балансу; 3) звіту про рух грошових коштів:
- а) 1 + 2 + 3;
  - б) 2;
  - в) 3;
  - г) 1;
  - д) 2 + 3.

17. Бюджет, що відображає плани підприємства стосовно модернізації (реконструкції, капітального ремонту) наявних і створення нових засобів праці, а також величину коштів, необхідних для їх здійснення, має назву:

- а) операційний бюджет;
- б) підзведений бюджет;
- в) бюджет капітальних інвестицій;
- г) фінансовий бюджет;
- д) гнучкий бюджет.

18. З наведеного нижче переліку витрат фірми з виробництва порцелянового посуду варто вибрати специфічні постійні витрати і вказати їх суму:

- амортизація спецобладнання з нанесення позолоти на кавові сервізи 4000 грн;
  - витрати на охорону 2000 грн;
  - матеріали, використані для нанесення шовкографії 6000 грн;
  - відрядна зарплата працівника, зайнятого розписом посуду 1000 грн;
- а) 1000 грн;
  - б) 2000 грн;
  - в) 13000 грн;
  - г) 4000 грн;
  - д) 10000 грн.

19. Компанія «Гепард» реалізувала 150 000 замків за ціною 9 грн за одиницю. Постійні витрати компанії становили 420 000 грн, а операційний прибуток 300 000 грн. Загальні змінні витрати компанії дорівнюють, грн: планує продати 25 000 викруток за ціною 2 грн за одиницю. Коефіцієнт маржинального доходу становить 25 %. Якщо запланований обсяг продажу є точкою беззбитковості компанії, тоді її постійні витрати дорівнюють, грн:

- а) 930 000;
- б) 720 000;
- в) 630 000;
- г) 1 050 000;
- д) 500 000.

20. Знайдіть справедливі твердження, що характеризують суть та особливості систем обліку змінних витрат:

- 1) цей підхід спрямований на виробництво, на вдосконалення калькуляції;
- 2) підхід орієнтований на ринок, на вдосконалення методики прийняття управлінських рішень залежно від мінливої ринкової інфраструктури та ін. зовнішніх факторів;
- 3) підхід вимагає поділу витрат на плановані та незаплановані;
- 4) підхід вимагає поділу витрат на змінні та постійні;
- 5) калькулюється собівартість, формована прямими (змінними) витратами;
- 6) калькулюється виробнича собівартість продукції, у яку включають прямі та непрямі витрати на виробництво і збут;

- 7) це традиційний для вітчизняної практики підхід;
8) при цій системі увага акцентується на відображенні залежності витрат від змін в обсязі та структурі продукції, що випускається.

- а) $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8$;
б) $2 + 4 + 5 + 8$;
в) $1 + 3 + 6$;
г) $4 + 7$;
д) $1 + 2$.

21. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку дає змогу визначити значення окремих чинників у формуванні:

- а) фінансового прибутку;
б) операційного прибутку;
в) управлінського прибутку;
г) маржинального прибутку;
д) маржинального збитку.

22. Яка база розподілу загально виробничих витрат є основною для підприємств машинобудування і металообробки?

- а) сума витрат допоміжних цехів;
б) амортизація;
в) зарплата;
г) прямі витрати;
д) кошторисні (нормативні) ставки.

23. Варіанти директ-костингу:

- а) прямий і змінний;
б) постійний і змінний;
в) простий і розвинутий;
г) виробничий і невиробничий;
д) усі відповіді правильні.

24. Охарактеризуйте суть фінансового бюджетування:

- 1) це формування бюджету капітальних інвестицій;
2) фінансове бюджетування передбачає складання касового бюджету та прогнозу балансу;
3) його суть у складанні прогнозу закупівель та використання матеріалів;
4) це формування виробничої програми:

- а) 1 + 3;
- б) 2;
- в) 3 + 4;
- г) 4 + 2;
- д) 3.

25. Об'єктом обліку витрат і калькулювання за позамовного методу є:

- а) окреме виробниче замовлення;
- б) окреме управлінське замовлення;
- в) окреме фінансове замовлення;
- г) окреме облікове замовлення;
- д) окреме аналітичне замовлення.

26. Що таке маржинальний дохід?

- а) сума виручки від продажів усіх виробів;
- б) сума виручки від продажів за вирахуванням змінних витрат;
- в) сума змінних і постійних витрат;
- г) продажна ціна виробу за мінусом постійних витрат на виріб;
- д) сума виручки від продажів за вирахуванням постійних витрат.

27. Який етап не охоплює процес калькулювання собівартості продукції:

- а) вирахування собівартості усієї продукції, що випускають;
- б) визначення оптимальних обсягів виробництва продукції;
- в) вирахування фактичної собівартості кожного виду продукції;
- г) вирахування собівартості одиниці продукції;
- д) усі відповіді правельні.

28. З наведених нижче витрат виберіть постійні та вкажіть їх суму:

- амортизація будівлі цеху 800 грн;
  - комунальні витрати цеху (опалення, освітлення) 2000 грн;
  - матеріали, витрачені на технологічні цілі 300 грн;
  - відрядна зарплата працівника, зайнятого виробництвом унікальної деталі 1000 грн:
- а) 1000 грн;
  - б) 2800 грн;
  - в) 4100 грн;
  - г) 430 грн;
  - д) 3300 грн.

29. Виникнення методу розвинутого директ-костингу спричинила:

- а) спроба подолання недоліків простого директ-костингу;
- б) спроба збільшення переваг простого директ-костингу;
- в) спроба поєднання змінних і постійних витрат;
- г) спроба розділення змінних і постійних витрат;
- д) усі відповіді правельні.

30. Що є предметом управлінського обліку?

- а) діяльність підприємства та його підрозділів, яка обумовлює виникнення витрат і доходів, що підлягають оптимізації у процесі управління;
- б) прогнозування ключових факторів успіху в бізнесі;
- в) виявлення та оцінка факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, які впливають на конкретну бізнесову діяльність;
- г) вироблення механізму та інструментів мінімізації підприємницьких ризиків;
- д) визначення величини, складу і структури потенціалу підприємства.

31. Залежність прибутку від зростання обсягу діяльності описує графік:

- а) беззбитковості;
- б) прибутку;
- в) операційності;
- г) маржинальності;
- д) збитку.

32. Головною причиною широкого розповсюдження «стандарт-кост» є той факт, що дані нормативного визначення витрат можуть використовуватися в різних цілях, і зокрема, для: 1) управління витратами; 2) бюджетування; 3) контролю; 4) встановлення цін; 5) віднесення витрат капіталу на групи продукції з метою визначення доданої вартості по продуктовим групам:

- а) $1 + 2 + 3 + 4 + 5$;
- б) $1 + 2 + 3 + 4$;
- в) 5;
- г) $2 + 3$;
- д) 4.

33. У точці беззбитковості маржинальний дохід має дорівнювати:

- а) постійним витратам;
- б) змінним витратам;

- в) повним витратам;
- г) комплексним витратам;
- д) нулю.

34. Визначте, яку ділянку бюджетування описує такий алгоритм: Потреба = Норма витрати на одиницю продукції $\times$ Обсяг виробництва + Запаси на кінець періоду – Запаси на початок періоду:

- а) бюджетування праці;
- б) бюджетування комерційних витрат;
- в) бюджетування загальновиробничих витрат;
- г) касове бюджетування;
- д) бюджетування закупівель і використання матеріалів.

35. Скільки є підходів для визначення нормативних витрат:

- а) один;
- б) два;
- в) три;
- г) чотири;
- д) п'ять.

36. З наведених нижче витрат виберіть змінні:

- амортизація будівлі цеху 500 грн;
- витрати на техобслуговування обладнання 70 грн;
- матеріали для виробництва виробу А 230 грн;
- зарплата працівника, зайнятого виробництвом виробу А 200 грн:

- а) 1000 грн;
- б) 300 грн;
- в) 200 грн;
- г) 430 грн;
- д) 570 грн.

37. Маржинальне калькулювання передбачає поділ витрат на:

- а) повні й неповні;
- б) змінні та постійні;
- в) повні й постійні;
- г) змінні та неповні;
- д) постійні та неповні.

38. Що є основною метою управлінського обліку?

- а) визначення величини, складу і структури потенціалу підприємства;
- б) виявлення факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на бізнес;
- в) прогнозування ключових факторів успіху в бізнесі;
- г) вироблення механізму та інструментів мінімізації підприємницьких ризиків;
- д) інформаційне забезпечення внутрішніх потреб управління, надійна інформаційна підтримка управлінських рішень, що приймаються менеджерами усіх рангів.

39. Характеристика зворотних відходів:

- а) частково втратили властивості початкового ресурсу;
- б) використовуються із заниженими витратами;
- в) можуть бути реалізовані на сторону;
- г) можуть знайти застосування на підприємстві;
- д) не можуть бути реалізовані на сторону.

40. «Респосібліті центр» (система бухгалтерського обліку відповідальності) – це система обліку за центрами відповідальності, що передбачає ...

- а) бюджетування, облік, контроль та аналіз витрат центрів відповідальності, оцінку їх діяльності;
- б) облік і калькулювання за змінними витратами;
- в) цільове калькулювання;
- г) позамовний метод обліку витрат і калькулювання;
- д) повиробний метод обліку.

41. Перевагою методу однорідних секцій є те, що витрати:

- а) загальні для кількох секцій;
- б) розподіляють між секціями за базами;
- в) окремі для усіх секцій;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) правильні відповіді в і б.

42. Визначте, який показник розраховують, множенням стандартної ціни прямих матеріалів на стандартну їх кількість:

- а) відхилення за ціною спожитих матеріалів;
- б) відхилення за кількістю витрачених матеріалів;
- в) стандартні (нормативні) витрати прямих матеріалів;

- г) вважаю, що це абсурдний розрахунок, оскільки зазначені показники потрібно додавати;
- д) вважаю, що це абсурдний розрахунок, оскільки між зазначеними показниками обчислюють різницю.

43. Компанія планує продати 40 000 одиниць продукції. Постійні витрати компанії 80 000 грн, а змінні витрати становлять 60 % ціни реалізації. Для отримання операційного прибутку в розмірі 20 000 грн ціна реалізації одиниці продукції має бути, грн:

- а) 3,75;
- б) 4,17;
- в) 5;
- г) 6,25;
- д) 7,55.

44. Визначте обсяг закупівель шифону, який має бути закладений у бюджет закупівель та використання матеріалів виробничо-торговельної фірми «Мода від А і К», якщо її бюджетом виробництва передбачено провести 80 шифонових блуз, на кожен з них потрібно 2,5 м шифону, запаси шифону на початку бюджетного періоду 220 м, а на кінець періоду фірма планує скоротити запаси шифону на 40 %.

- а) 137 м;
- б) 112 м;
- в) 288 м;
- г) 116 м;
- д) 120 м.

45. До витрат періоду зараховують:

- а) загальновиробничі витрати;
- б) виробничі витрати;
- в) адміністративні витрати;
- г) маржинальні витрати;
- д) адміністративні витрати.

46. Бюджетування створює систему контролю виконання бюджетів, яка базується на порівнянні та аналізі даних:

1. планових;
2. прогнозних;
3. фактичних.

Варіанти відповідей:

- а) 1 + 2;
- б) 1 + 2 + 3;
- в) 1 + 3;
- г) 2 + 3;
- д) фактичних у динаміці.

47. *Норми етичної поведінки фахівців з управлінського обліку не передбачають:*

- а) конфіденційності;
- б) незалежності;
- в) компетентності;
- г) об'єктивності;
- д) правильні відповіді а і б.

48. *Закінчіть тезу: «Згідно п. 5 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» з метою обслуговування внутрішніх інформаційних потреб управління підприємство самостійно, з огляду на особливості діяльності ...»:*

- а) моделює порядок ведення фінансового та податкового обліку;
- б) розробляє систему і форми внутрішньогосподарського обліку та звітності;
- в) має змінити існуючу систему калькулювання з метою обчислення часткової собівартості, обмеженою змінними витратами;
- г) має впровадити облік витрат за центрами відповідальності;
- д) виконує комплекс робіт з комп'ютерної постановки обліку на основі ERP-системи.

49. *Знайдіть справедливі твердження, що характеризують суть та особливості систем обліку змінних витрат:*

- 1) *цей підхід спрямований на виробництво, на вдосконалення калькуляції;*
- 2) *підхід орієнтований на ринок, на вдосконалення методики прийняття управлінських рішень залежно від мінливої ринкової інфраструктури та ін. зовнішніх факторів;*
- 3) *підхід вимагає поділу витрат на плановані та незаплановані;*
- 4) *підхід вимагає поділу витрат на змінні та постійні;*
- 5) *калькулюється собівартість, сформована прямими (змінними) витратами;*

- б) калькулюється виробнича собівартість продукції, у яку включають прямі та непрямі витрати на виробництво і збут;
- 7) це традиційний для вітчизняної практики підхід;
- 8) при цій системі увага акцентується на відображенні залежності витрат від змін в обсязі та структурі продукції, що випускається:

- а) $1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8$;
- б) $2 + 4 + 5 + 8$;
- в) $1 + 3 + 6 + 7$;
- г) 1;
- д) $1 + 2$.

50. Бюджети, що містять інформацію про заплановані грошові потоки та фінансовий стан підприємства, це:

- а) операційні бюджети;
- б) загальні бюджети;
- в) функціональні бюджети;
- г) фінансові бюджети;
- д) гнучкі бюджети.

51. Визначте, який обсяг діяльності варто передбачити в бюджеті виробництва фірми «І і К», якщо бюджетом продажу передбачено реалізувати 500 костюмів, їх залишки на складі до кінця бюджетного періоду мають скласти 43 одиниці при початкових залишках в 33 одиниці:

- а) 500 костюмів;
- б) 490 костюмів;
- в) 510 костюмів;
- г) 487 костюмів;
- д) 490 костюмів.

52. Під узагальнюючим планом роботи підприємства, що відображає майбутні операції усіх його підрозділів протягом бюджетного періоду, розуміють:

- а) операційні бюджети;
- б) зведені бюджети;
- в) функціональні бюджети;
- г) фінансові бюджети;
- д) правильні відповіді г і д.

53. Вкажіть, про який метод оцінки запасів йдеться: використання цього методу передбачає, що запаси в НЗВ на початок періоду мають бути насамперед закінчені обробкою; вартість НЗВ на початок місяця окремо відноситься на готову продукцію, в собівартість продукції включають тільки витрати звітного періоду:

- а) середньозваженої вартості;
- б) ФІФО;
- в) ідентифікованої вартості;
- г) роздрібних цін;
- д) немає правильної відповіді.

54. Діяльність будь-якого підприємства спрямована на отримання:

- а) збитку;
- б) прибутку;
- в) зниження витрат;
- г) збільшення витрат;
- д) правильні відповіді б і в.

55. Який окремий бюджет є відправною точкою для розробки загального бюджету?

- а) бюджет комерційних витрат;
- б) бюджет продажів;
- в) бюджет виробництва;
- г) бюджет закупівель та використання матеріалів;
- д) касовий бюджет.

56. Змінні витрати при маржинальному калькулюванні:

- а) розглядають як витрати звітного періоду;
- б) розглядають як витрати фінансового періоду;
- в) відносять на калькуляційні одиниці;
- г) як витрати не розглядають;
- д) правильні відповіді а і г.

57. Вкажіть, при якому методі обліку витрат техніка калькулювання характеризується заповненням трьох аналітичних таблиць, в 1-й з яких розраховують обсяг виробництва в умовних одиницях, у 2-й – собівартість однієї умовної одиниці продукції, а в 3-й – собівартість готової продукції та незавершеного виробництва.

- а) при нормативному;
- б) при безнапівфабрикатному;

- в) при напівфабрикатному;
- г) при попередільному;
- д) при позамовному.

58. Постійні витрати розподіляють на:

- а) конкретні види готової продукції;
- б) центри відповідальності;
- в) підприємство загалом;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) правильні відповіді в і г.

59. Якщо в процесі операційного бюджетування запаси готової продукції компанії на початок періоду закладені в 5000 грн, на кінець – в 6000 грн, а прогнозна собівартість випуску продукції в бюджетному періоді 80000 грн, то прогнозом собівартості реалізованої продукції її величина має бути передбачена в сумі:

- а) 81000 грн;
- б) 79000 грн;
- в) 91000 грн;
- г) 11000 грн;
- д) 80000 грн.

60. За якою системою процес калькулювання складається з двох стадій, як і за традиційних методів калькулювання, та його ідентифікують як систему функціонально орієнтованого калькулювання:

- а) система стандарт-косту;
- б) система директ-костингу;
- в) система ABC;
- г) правильної відповіді немає;
- д) правильні відповіді а і б.

61. Домагаючись обґрунтованості розподілу ЗВВ, п. 16 П(С)БО 16 передбачає, що ...

- а) усі ЗВВ варто приймати як постійні витрати;
- б) усі ЗВВ варто вважати змінними;
- в) усі ЗВВ підлягають віднесенню на собівартість реалізації;
- г) у складі ЗВВ варто обґрунтовано розмежувати змінні та постійні витрати;
- д) П(С)БО 16 взагалі не регламентує облік і розподіл ЗВВ.

62. Які з наведених витрат не є адміністративними:

- а) заробітна плата продавця, який продає продукцію підприємства;
- б) заробітна плата основних виробничих робітників;
- в) заробітна плата директора;
- г) амортизація цехового обладнання;
- д) правильні відповіді а, б, в.

63. При якому методі обліку витрат техніка калькулювання характеризується заповненням трьох аналітичних таблиць, в 1-й з яких розраховують обсяг виробництва в умовних одиницях, у 2-й – собівартість однієї умовної одиниці продукції, а в 3-й – собівартість готової продукції і незавершеного виробництва.

- а) нормативному;
- б) безнапівфабрикатному;
- в) позамовному;
- г) попередільному;
- д) напівфабрикатному.

64. До методів обліку постійних витрат не вводять метод:

- а) стандарт-косту;
- б) директ-костингу;
- в) управлінський;
- г) нормативного розподілу;
- д) бухгалтерський.

65. Вкажіть, про які витрати йдеться: «Підхід до цих витрат формує принципова відмінність системи обліку змінних витрат від системи обліку повних витрат, оскільки при обліку повних витрат ці витрати включаються до складу витрат на продукт, розподіляються між виробами і включаються як у собівартість готової продукції, так і незавершеного виробництва, а в системі обліку змінних витрат ці витрати розглядаються як витрати періоду і відшкодовуються завдяки прибутку».

- а) про постійні виробничі витрати;
- б) про витрати на збут;
- в) про адміністративні витрати;
- г) про змінні витрати;
- д) немає правильної відповіді.

66. Є такі дані про діяльність підприємства, грн:

Продаж	1 200 000
Змінні витрати	240 000
Постійні витрати	60 000

Точка беззбитковості підприємства дорівнює, грн:

- а) 60 000;
- б) 300 000;
- в) 75 000;
- г) 240 000;
- д) 300 000.

67. Якщо у процесі операційного бюджетування запаси готової продукції компанії на початок періоду закладені в 5000 грн, на кінець – в 6000 грн, а прогнозна собівартість випуску продукції в бюджетному періоді 80000 грн, то прогнозом собівартості реалізованої продукції її величина має бути передбачена в сумі:

- а) 81 000 грн;
- б) 79 000 грн;
- в) 91 000 грн;
- г) 11 000 грн;
- д) 80 000 грн.

68. До елементів витрат не вводять:

- а) витрати на матеріали;
- б) амортизацію;
- в) адміністративні витрати;
- г) виробничі витрати;
- д) невиробничі витрати.

69. Сформулюйте головну ідею «стандарт-кост», втілену Ч. Гаррісоном в правила, діючі в сучасній системі:

- 1) усі витрати мають бути вказані відповідно до стандартів; збільшення і зменшення при порівнянні дійсних витрат зі стандартними має бути розчленоване з причин;
- 2) застосовувані методи потрібно розділяти на облік минулих витрат, облік стандартизованих витрат і відхилень;
- 3) для обліку та калькулювання першорядне значення необхідно віддати грошовому вимірнику, оскільки нормувати виробництво варто у грошовому, а не в натуральному вираженні;

4) в обліку та калькулювання варто виходити з доцільного угруповання витрат, уникаючи максимального дроблення витрат по детальним статтям та об'єктам;

5) нормативні витрати ніколи не можуть бути більше фактичних; чим менше різниця між фактичними і нормативними витратами, тим вища продуктивність:

а) $1 + 2 + 3 + 4 + 5$;

б) $1 + 4$;

в) $2 + 3$;

г) 1 ;

д) $2 + 3 + 4 + 5$.

70. Управлінський облік як система сформувався:

а) у середині XIX ст.;

б) на початку XX ст.;

в) у середині XX ст.;

г) у кінці XX ст.;

д) жодна відповідь не є правильною.

71. Які методи можна використовувати, щоб дослідити поведінку витрат і встановити склад постійних і змінних витрат на одиницю продукції:

1) метод, заснований на записах в облікових регістрах;

2) візуальний;

3) метод «вищої та нижчої точки»;

4) метод найменших квадратів;

5) інвентаризація;

6) бюджетування;

7) метод однорідних секцій:

а) $1 + 2 + 3 + 4$;

б) $5 + 7$;

в) $6 + 7$;

г) $1 + 5$;

д) $3 + 7$.

72. Напівзмінні витрати:

а) витрати, що зберігають свою залежність із фактором витрат тільки у межах релевантного діапазону;

б) витрати, що містять елемент постійних та змінних витрат;

- в) витрати, що змінюються ступінчасто;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) правильної відповіді немає.

73. У процесі підготовки операційного бюджету заключним кроком є підготовка:

- 1) звіту про прибутки і збитки;
  - 2) бухгалтерського балансу;
  - 3) звіту про рух грошових коштів:
- а) 1 + 2 + 3;
  - б) 2;
  - в) 3;
  - г) 1;
  - д) 2 + 3.

74. Дискреційні витрати – це:

- а) періодичні витрати, що виникають у результаті прийнятого стратегічного рішення;
- б) витрати, що залежать від пори року;
- в) витрати, характерні для підприємств із сезонним циклом виробництва;
- г) правильні відповіді б і в;
- д) правильної відповіді немає.

75. Виконайте для фірми «Люкс Продакшин» прогнозування собівартості реалізованої продукції, якщо запаси готової продукції фірми на початок бюджетного періоду 33000 грн, на кінець 43000 грн, а собівартість випуску продукції в бюджетному періоді передбачається в 510000 грн:

- а) 500000 грн;
- б) 520000 грн;
- в) 586000 грн;
- г) 510000 грн;
- д) 512000 грн.

76. Релевантні витрати – це витрати, що:

- а) належать до собівартості продукції;
- б) доречно вводити у собівартість продукції;
- в) змінюються у зв'язку з прийняттям рішення;
- г) змінюються у зв'язку зі зміною обсягів виробництва;
- д) правильні відповіді в і г.

77. Закінчіть тезу: «Серед цілей, для яких у системі управлінського обліку здійснюється розробка інформації про витрати, можна виділити такі основні:

- 1) розрахунок собівартості;
- 2) прийняття рішень;
- 3) контроль і регулювання;
- 4) формування фінансової звітності;
- 5) фіскальні цілі:

- а) 3;
- б) 4 + 5;
- в) 5;
- г) 4;
- д) 1 + 2 + 3.

77. Вкажіть, на основі яких документів Ви будете здійснювати контроль та оцінку виконання бюджету центру:

- а) звіт про виконання бюджету;
- б) прогнозу балансу;
- в) прогноз звіту про фінансові результати;
- г) первинні документи;
- д) немає правильної відповіді.

78. Управлінський облік є складовою:

- а) менеджменту;
- б) планування;
- в) внутрішнього аудиту;
- г) корпоративної культури;
- д) аналізу.

79. З наведеного нижче переліку витрат фірми з виробництва порцелянового посуду варто вибрати прямі витрати і вказати їх суму:

- 1) амортизація спецобладнання з нанесення позолоти на кавові сервізи 4000 грн;
- 2) витрати на охорону 2000 грн;
- 3) матеріали, використані для нанесення шовкографії на чайні сервізи 6000 грн;
- 4) відрядна зарплата працівника, зайнятого розписом кавових і чайних сервізів 1000 грн;

- а) 1000 грн;
- б) 2000 грн;
- в) 13000 грн;
- г) 4000 грн;
- д) 11000 грн.

80. В англосаксонських країнах ведення управлінського обліку зазвичай є обов'язком:

- а) підрозділу скарбника;
- б) підрозділу контролера;
- в) відділу внутрішнього аудиту;
- г) відділу персоналу;
- д) відділу продажів.

81. Процес визначення відхилень і встановлення причин їх утворення називається:

- а) визначенням стандартних витрат;
- б) аналізом відхилень;
- в) зміною норм;
- г) недоліком «стандарт-кост»;
- д) традицією калькулювання.

82. Закінчіть тезу: «Дослідження взаємозв'язку «витрати-обсяг діяльності-прибуток» (CVP-аналіз) здійснюють за допомогою різних методів. Серед них – ... »

- 1) математичні: метод рівняння, метод маржинального доходу;
  - 2) графічні: графік беззбитковості, графік взаємозв'язку «обсяг-прибуток», графік маржинального доходу;
  - 3) інвентаризація;
  - 4) документування;
  - 5) звітність:
- а) 3;
  - б) 1 + 2;
  - в) 3 + 4 + 5;
  - г) 4;
  - д) 5.

83. Вкажіть особливості гнучкого бюджету, механізму його формування та використання:

- 1) він тотожний статичному жорсткого бюджету;
- 2) у ньому порівнюють фактично сформовані витрати з очікуваними;
- 3) він орієнтований не на одну точку, а охоплює інтервал обсягів діяльності;
- 4) він використовується для оцінки результативності та ефективності діяльності центрів;
- 5) це бюджет, при формуванні якого змінні витрати коригуються відповідно до зміни обсягу діяльності, а постійні витрати залишаються незмінними:

- а) 1 + 2;
- б) 1;
- в) 3 + 4 + 5;
- г) 2;
- д) особливостей не існує.

84. Спираючись на метод еквівалентних одиниць, розрахуйте число і собівартість 1 од. продукції поліграфічної фірми, що випускає килимки для мишки комп'ютера, якщо відомо: за місяць вироблено 400 килимків, ще 100 килимків готові наполовину, витрати на виробництво 45000 грн:

- а) 400 килимків, 112,5 грн;
- б) 500 килимків, 90 грн;
- в) 450 килимків, 100 грн;
- г) 430 килимків, 94 грн;
- д) 420 килимків, 92 грн.

85. У чому полягає найпростіший і найпоширеніший прийом бюджетування операційних витрат?

- а) у розрахунку за алгоритмом: Виробнича собівартість продукції + (–) Прогнозована зміна залишків готової продукції на складі;
- б) у розрахунку за формулою: Витрати на виробництво + (–) Зміна залишків НЗВ;
- в) у коригуванні відповідних фактичних витрат попереднього періоду на заплановані в бюджетному періоді зміни умов діяльності, обумовлені внутрішніми факторами бізнесу та ситуацією на ринку;
- г) немає правильної відповіді.

86. Сукупні витрати підприємства на виробництво 20 000 одиниць продукції становили 240 000 грн (зокрема змінні витрати на одиницю 7 грн). Витрати підприємства на виробництво 15 000 одиниць продукції дорівнюють, грн:

- а) 180 000;
- б) 205 000;
- в) 240 000;
- г) 275 000;
- д) 250 000.

87. Які з перерахованих витрат є витратами звичайної діяльності:

- а) витрати на оплату праці основних виробничих робітників;
- б) оплата праці адміністративного персоналу;
- в) втрати від стихійного лиха;
- г) витрати на сплату відсотків;
- д) правильні відповіді а і б.

88. Система директ-костингу може функціонувати у межах:

- а) автономної системи управлінського обліку;
- б) системи фінансового обліку;
- в) інтегрованої системі обліку;
- г) правильні відповіді а і в;
- д) аналітичної системи.

89. Якщо доходи дорівнюють витратам, то це означає, що підприємство досягло?

- а) чистого прибутку;
- б) точки беззбитковості;
- в) операційного прибутку;
- г) маржинального прибутку;
- д) усі відповіді правильні;

90. Досягнення точки беззбитковості залежить від:

- а) обсягу постійних витрат;
- б) коефіцієнта маржинального доходу;
- в) обсягу змінних витрат;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) немає правильної відповіді.

- 91. Формулою «загальні доходи – загальні витрати» визначають:**
- а) операційний прибуток;
  - б) фінансовий прибуток;
  - в) маржинальний прибуток;
  - г) виробничий прибуток;
  - д) операційний збиток.
- 92. Складанням переліку нормативних витрат на операції, необхідні для виробництва певного продукту, обчислюють:**
- а) змінні витрати;
  - б) комерційні витрати;
  - в) повні витрати;
  - г) нормативні витрати;
  - д) усі відповіді правильні.
- 93. Складовими зведеного бюджету, що стосуються відповідальності окремого менеджера, є:**
- а) операційні бюджети;
  - б) зведені бюджети;
  - в) функціональні бюджети;
  - г) фінансові бюджети;
  - д) правильні відповіді а і б.
- 94. Постійні витрати на одиницю становили 3 грн при обсязі виробництва 10000 одиниць. Чому дорівнюють постійні витрати на одиницю при обсязі виробництва 6000 одиниць, грн:**
- а) 3;
  - б) 4;
  - в) 5;
  - г) 7;
  - д) немає правильної відповіді.
- 95. При використанні системи директ-костингу постійні витрати:**
- а) не обліковують;
  - б) обліковують на загальних рахунках залежно від напрямів їх утворення і не списують у кінці звітного періоду;
  - в) обліковують на окремих рахунках залежно від напрямів їх утворення і списують у кінці звітного періоду;
  - г) правильні відповіді б і в;
  - д) правильної відповіді немає.

96. Для здійснення аналізу «витрати-обсяг-прибуток» усі витрати підприємства поділяють на:

- а) прямі й непрямі;
- б) поточні та одноразові;
- в) змінні та постійні;
- г) основні й накладні;
- д) прямі й основні.

97. Систему калькуляції собівартості за нормативними витратами доцільно застосовувати на підприємствах, де:

- а) виробничі процеси часто повторюються;
- б) є чітко виражена залежність між вхідними ресурсами та виходом продукції;
- в) можна визначити кількість вхідних ресурсів;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) усі відповіді правильні.

98. Одним із найефективніших інструментів управління підприємством у ринкових умовах, що перевірено й доведено світовою практикою, є:

- а) маржинальний метод;
- б) бюджетний метод;
- в) релевантний метод;
- г) управлінський метод;
- д) аналітичний метод.

99. Зв'язок між витратами, обсягом діяльності та прибутком можна відобразити за допомогою:

- а) формул;
- б) графіків;
- в) неможливо відобразити;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) усі відповіді правильні.

100. Змінні витрати на одиницю продукції становили 6 грн при обсязі виробництва 1 000 од. Чому дорівнюють змінні витрати на одиницю обсязі виробництва 1 500 од., грн?

- а) 4;
- б) 5;
- в) 6;
- г) 10;
- д) немає правильної відповіді.

2.3. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Завдання 1

Ціна одиниці продукції – 60 грн, а витрати підприємства, пов'язані з її виробництвом і реалізацією, становлять, грн.

Стаття витрат	Змінні витрати на одиницю	Постійні витрати на місяць
Основні матеріали	8	-
Основна зарплата	18	-
Загальновиробничі витрати	8	6 120
Адміністративні витрати	6	2 784
Витрати на збут	4	696
Разом	44	9 600

Необхідно:

- 1) визначити точку беззбитковості й побудувати графік беззбитковості;
- 2) визначити, який прибуток матиме підприємство у разі продажу 1 000 одиниць продукції;
- 3) визначити, який обсяг продажу необхідний для одержання прибутку 70 400 грн.

Завдання 2

Нижче наведено інформацію щодо продукції підприємства «Кавун», грн:

Ціна за одиницю	38,5
Змінні витрати на одиницю	23,65
Постійні витрати на рік	222 750

Необхідно визначити:

- а) маржинальний дохід на одиницю;
- б) беззбитковий обсяг продажу;
- в) обсяг продажу, необхідний для отримання операційного прибутку в сумі 148 500 грн.

Завдання 3

Витрати відділу копіювання містять амортизацію та обслуговування копіювальних машин, зарплату персоналу, утримання приміщення, витрати паперу, тонеру тощо. Є такі дані про витрати й обсяг діяльності цього відділу за минулі шість місяців.

Місяць	Загальні витрати, грн	Кількість копій
1	35 000	128 000
2	40 800	156 000
3	33 600	120 000
4	32 200	124 000
5	39 200	136 000
6	36 400	140 000

Необхідно визначити функцію витрат відділу копіювання методом вищої / нижчої точки.

Завдання 4

Готель «Диканька» щомісяця сплачує за користування телефонним зв'язком 500 грн плюс 0,2 грн за кожен дзвінок. Упродовж січня було 6000 дзвінків, а у лютому 5000 дзвінків.

Необхідно:

1. Розрахувати витрати готелю на користування телефоном у січні та лютому.
2. Розрахувати витрати на один дзвінок у січні та лютому.
3. Розподілити витрати за січень на постійні та змінні.

Завдання 5

Покупна ціна 1 кг матеріалу А – 70 грн за 1 кг. Протягом року планується дві поставки. Витрати на транспортування з розрахунку на 1 поставку – 300 грн. Витрати на вантажо-розвантажувальні роботи – 200 грн. В одиниці виробу міститься 4 кг матеріалу. Нормативна величина браку матеріалів у поставках – 3 %, коефіцієнт використання матеріалу – 0,8.

Визначити нормативну собівартість 1 кг матеріалу, норму витрат матеріалу на виріб у кг та гривнях, норму витрат матеріалів у гривнях на обсяг виробництва 1000 одиниць.

Завдання 6

Виготовлення соняшникової олії у промисловому підприємстві ПрАТ «Чернівецький олійножировий комбінат» організовано у три переділи. За звітний місяць їх питомі витрати 1000 грн. Додані витрати і рух напівфабрикатів по переділах характеризуються такими даними:

Показники	Переділ 1 (очищення)	Переділ 2 (сушіння)	Переділ 3 (пресування)
Кількість вироблених напівфабрикатів, тис. од.	30	20	15
Додані витрати переділу, тис. грн	300	500	700

Визначити вартість напівфабрикатів, виробничу і повну собівартість продукції, враховуючи, що адміністративні витрати становлять 500 000 грн, а реалізовано за місяць 10 000 од. продукції.

Завдання 7

Щойно створене підприємство ТОВ «Добро» планує розпочати свою діяльність з продажу партії письмових столів у взятому в оренду та обладнаному під магазин приміщенні. Столи ТОВ «Добро» планує придбати в оптового постачальника ПП «МебліШара» за ціною 1500 грн за одиницю, а передбачувана ціна продажу становитиме 2600 грн за одиницю. Відомо, що місячна орендна плата за приміщення дорівнює 5000 грн. Торгівлю будуть вести самі власники підприємства. Необхідно визначити, яку мінімальну кількість столів підприємство ТОВ «Добро» має продати за місяць, щоб не понести збитків.

Завдання 8

ПАТ «Мрія» займається виготовленням побутової техніки. У січні 20xx р. Фактичні витрати по виробництву кухонних міксерів «Smart» у кількості 400 шт. склали 63900 грн, загальновиробничі витрати – 8600 грн, адміністративні витрати і витрати на збут – 11500 грн. На підприємстві відсутні залишки незавершеного виробництва на початок і кінець періоду, а також відсутні залишки готової продукції на початок періоду.

Вихідні дані та показники для проведення необхідних розрахунків наведені у таблиці.

Таблиця

№ з/п	Показники	Сума
1	2	3
1.	Кількість реалізованих міксерів, шт.	400
2.	Ціна реалізації одного міксера, грн	250
3.	Виручка від реалізації міксерів, грн	100000
4.	Кількість виготовлених міксерів, шт.	400
5.	Фактичні витрати по виробництву міксерів, грн	63900
6.	Фактичні загальновиробничі витрати, грн	8600
7.	Собівартість виготовлених міксерів, грн	?
8.	Собівартість одного виготовленого міксера, грн	?
9.	Собівартість реалізованих міксерів, грн	?

Закінчення таблиці

1	2	3
10.	Валова маржа, грн	?
11.	Фактичні адміністративні витрати та витрати на збут, грн	?
12.	Операційний прибуток, грн	?

Завдання 9

Витрати основних матеріалів ТОВ «Інвест» складають 80 000 грн, амортизація обладнання 100 000 грн. Зазначені витрати належать до випущених 990 000 од. продукції.

Необхідно визначити, які середні витрати на 1 одиницю продукції. Виконати прогноз на наступний рік, у якому підприємство ТОВ «Інвест» планує виробити 1 150 000 одиниць продукції.

Завдання 10

Видом діяльності підприємства ПАТ «Гарпун» передбачено наявність двох допоміжних цехів:

- 1) Ремонтний цех;
- 2) Інструментальний цех.

Протягом звітнього періоду загальні витрати ремонтного цеху склали 5000 годин, зокрема 160 годин – спожито інструментальним цехом; загальні витрати інструментального цеху – 2000 годин, зокрема 900 годин спожито ремонтним цехом.

Використовуючи алгебраїчний метод визначити загальні витрати, оцінити одиницю діяльності ремонтного та інструментального цехів, якщо:

- спеціальні витрати ремонтного цеху 400 000 грн;
- інструментального цеху – 78 000 грн.

Завдання 11

Корпорація «Медікус» виробляє медичне устаткування, ціна реалізації якого – 350 грн за одиницю. Постійні накладні витрати за рік становлять 215 тис. грн. Дані про інші витрати підприємства подано нижче:

Показник	На одиницю, грн
Прямі матеріали	130
Пряма заробітна плата	70
Змінні виробничі витрати	30

У звітному періоді корпорація отримала замовлення на виготовлення додатково 2000 одиниць продукції. Прийняття цього замовлення не вплине

ні на основний обсяг реалізації на наявному сегменті ринку, що становить 3000 одиниць, ані на обсяг постійних витрат.

На підставі наведеної інформації необхідно визначити:

а) мінімальну ціну продажу додаткової партії медичного устаткування, яку може прийняти корпорація «Медікус» для отримання додаткового прибутку;

б) який прибуток (збиток) отримає корпорація «Медікус», якщо за одиницю медичного устаткування буде встановлена ціна 260 грн.

Завдання 12

Підприємство «Куля» виробляє і продає ручки. Змінні витрати на виробництво однієї з них – 3 грн. Підприємство може продавати 600 000 ручок по 5 дол. за кожен і мати прибуток 200 000 або може одночасно реалізувати 350 000 ручок по 6 грн та 200 000 ручок за ціною 4 грн. Визначте, яку альтернативу доцільно вибрати підприємству та обґрунтуйте відповідь розрахунками.

Завдання 13

Підприємство «Гермес» виробляє та реалізує три види портфелів. Постійні витрати на рік згідно з планом становлять 406 тис. грн. Деякі інші показники діяльності підприємства наведено нижче:

Таблиця 13.1

Показник	Портфель чоловічий	Портфель жіночий	Портфель дитячий
Маржинальний дохід на одиницю, грн	2	3	6
Обсяг реалізації, од.	80 000	100 000	20 000

На підставі поданих даних визначити:

- а) точку беззбитковості для кожного виробу;
- б) величину операційного прибутку підприємства за згаданих умов.

Завдання 14

Підприємство «Алея» виробляє два види виробів, інформація про які подана нижче.

Таблиця 14.1

Показник	Виріб А	Виріб Б
Ціна продажу за одиницю, грн	6	12
Змінні витрати на одиницю, грн	2	4
Постійні витрати, грн	17 000	35 000
Кількість реалізованих одиниць, шт.	70 000	30 000

На підставі наведених даних визначіть:

- а) точку беззбитковості для кожного виробу і для підприємства загалом;
- б) прибуток (збиток) при реалізації 6000 одиниць виробу А та 5000 одиниць виробу Б.

Завдання 15

Підприємство виготовляє три види продукції А, Б, В з такими характеристиками.

Таблиця 15.1

Показник	Продукція		
	А	Б	В
Кількість продажів, шт.	700	500	2000
Ставка покриття, грн	14	28	15
Час виконання, год / шт.	2	4	3,5

Витрати на управління становили 50 000 грн, у т.ч. постійні витрати – 20 000 грн. Розподілені вони за виробами пропорційно до часу виробництва. Збитковий продукт підприємство зняло б з виробництва.

На основі обліку за системою директ-костингу:

- 1) розрахувати прибуток загалом на підприємстві та на одиницю продукції;
- 2) визначити загальну суму маржинального доходу та прибутку після зняття з виробництва збиткового виробу.

Завдання 16

Використовуючи метод розвинутого директ-костингу, визначити:

- а) маржинальний дохід щодо виробу;
- б) маржинальний дохід на підприємстві;
- в) чистий дохід підприємства.

Вихідні дані такі (грн):

- Виручка від реалізації – 92 160;

- Амортизація обладнання та приміщення цеху – 4160;
- Сировина та основні матеріали – 25410;
- Заробітна плата виробничих працівників – 14 410;
- Витрати на освітлення та опалення цеху – 10 280;
- Електроенергія на технологічні потреби – 8600;
- Поточний ремонт обладнання – 3720;
- Витрати на рекламу та реалізацію продукції – 3200;
- Адміністративні витрати – 2600.

Завдання 17

На підприємстві з одного виду сировини виготовляють водночас два види продукції. Продукту А виготовлено 1500 кг, продукту Б – 2000 кг. Ціна кожного з них дорівнює відповідно 10 і 15 грн. Витрати за місяць становили: на виробництво – 18 000 грн, адміністративні – 6000 грн, на збут – 4000 грн. Визначіть виробничу собівартість одиниці кожного виду продукції і собівартість залишків продукції на кінець місяця за умови, що продукту А продано 1000 кг, а продукту Б – 1200 кг.

Завдання 18

Компанія «Море» займається переробкою оселедця. Технологічний процес організований в три стадії: куплену рибу солять (1), потім обробляють (2) і упаковують у вакуумну упаковку (3). Нормативні втрати у вигляді відходів на етапі оброблення – 30 % маси риби. Відомі дані про виробничі витрати в усіх підрозділах компанії за січень 20__ року:

Таблиця 18.1

Показники	1	2	3
Додані витрати (витрати праці та загальновиробничі витрати), грн	20000	65000	30000
Продукція, кг	10000	6500	6000

Закупівельна ціна – 16 грн за кг. Невиробничі витрати в січні склали 60500 грн. Обсяг реалізації – 5500 кг.

Потрібно розрахувати:

- Собівартість реалізованої продукції, використовуючи безнапівфабрикатний варіант зведеного обліку витрат (метод простої багатоступінчатої калькуляції).
- Величину запасів готової продукції та незавершеного виробництва, що виникли в січні 20__ року.

Завдання 19

Промислове підприємство з однакових початкових матеріалів за допомогою однорідних методів виробництва виготовляє три різні види продуктів: А, В та С. Унаслідок аналізу виробничого процесу з'ясувалося, що витрати на випуск різних видів продукції приблизно пропорційні один одному. Водночас можна виходити з того, що витрати на одну тону продукції А складають половину, а на одну тону продукту С – 1,8 частини продукції В.

За звітний період було проведено 19 000 т продукції А; 17 100 т продукції В і 13 000 т продукції С. Загальні витрати за звітний період залишили 1 500 000 д. о. Визначите витрати на виробництво однієї тони кожного виду продукції за допомогою показника еквівалентності.

Завдання 20

Підприємство, яке використовує попроцесний метод обліку витрат і калькуляції собівартості методом умовних еквівалентних одиниць, має такі показники діяльності за звітний період:

Таблиця 20.1

Показники	На початок року	За звітний період	На кінець року
Незавершене виробництво, од.	10000	10000	10000
Рівень готовності незавершеного виробництва, %:			
• за матеріалами	100		100
• за витратами на обробку	20		33,33
Вартість незавершеного виробництва:			
• за матеріалами	22000	198000	?
• за витратами на обробку	4500	158000	?
Разом	26500	356400	?
Передано на склад готової продукції, од.		80000	

Необхідно визначити за методом середньозваженої собівартості та за методом ФІФО:

- кількість умовних еквівалентних одиниць готової продукції;
- собівартість однієї умовної еквівалентної одиниці;
- собівартість готової продукції і незавершеного виробництва на кінець року.

2.4 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Основна література:

1. Войнаренко М. П. Управлінський облік: підручник для вищих навчальних закладів. Хмельницький: ХНУ. 2013. 363 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік. К.: Центр навчальної літератури. 2018. 400 с.
3. Задорожний З. В. Управлінський облік: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка. 2013. 286 с.
4. Лень В. С. Управлінський облік: підручник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2015. 328 с.
5. Управлінський облік: підручник. Львів: Вид-во Львів. Політехніки. 2013. 278 с.
6. Управлінський облік: навчальний посібник / А. В. Череп та ін. Запоріжжя: ЗНУ. 2015. 323 с.
7. Управлінський облік: навчальний посібник для студентів ВНЗ / О. О. Гончаренко та ін. К.: УБС НБУ. 2014. 415 с.
8. Фаріон І. Д., Писаренко Т. М. Управлінський облік. К.: Центр навчальної літератури. 2017. 792 с.
9. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М. Ф. Огійчук, Л. О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. К.: Алерта. 2016. 1040 с.
10. Цал-Цалко Ю. С. Управлінський облік: підручник для студентів ВНЗ. Житомир: Рута. 2015. 631 с.

Допоміжна література:

1. Гапоненко О. Є. Управлінський та податковий облік у прикладах і задачах: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 6.030601 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» і 6.030508 «Фінанси». Харків: НТУ «ХП» 2014. 120 с.
2. Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С., Поплюйко А. М. Управлінський облік. Практикум: навчальний посібник. К.: КНЕУ. 2010. 288 с.
3. Каплан Р. С., Аткінсон Э. А., Банкер Р. Д., Марк Янг С. Управленческий учет: учебное пособие. М.: Вільямс. 2016. 880 с.
4. Карпенко О. В., Карпенко Д. В. Управлінський облік: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2012. 296 с.

5. Лукашова І. О. Управлінський облік: навчально-практичний посібник. Донецьк: ДонНУЕТ. 2011. 225 с.
6. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. К.: «Центр навчальної літератури». 2013. 688 с.
7. Управлінський облік. Текст лекцій: для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форми навчання / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т»; уклад. М. В. Рета. Харків: НТУ «ХПІ». 2014. 114 с.
8. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник. К.: Алерта. 2011. 1042 с.
9. Хорнгрен Ч. Т., Фостер Дж. Бухгалтерський учет: управленческий аспект: пер. с англ. / Под ред. Я. В. Соколова. М.: Финансы и статистика, 2010. 416 с.
10. Чебанова Н. В. Управлінський облік: навчальний посібник. Харків. 2016. 218 с.
11. Череп А. В. Управлінський облік: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізь. нац. ун-т, 2014. 348 с.

Інформаційні ресурси в Internet:

1. www.gAAP
2. www.vobu.ua
3. www.dkrp.gov.ua
4. www.dtkk.com.ua
5. www.ifrs.org
6. www.KPMG
7. www.minfin.gov.ua
8. www.rada.gov.ua
9. www.sau-apu.org.ua
10. zakon.rada.gov.ua

РОЗДІЛ 3. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» є формування системи знань з теорії та практики ведення обліку та складання податкової звітності підприємствами – платниками податків, зборів з урахуванням сфери (галузі) їх економічної діяльності, форми власності, спеціальних вимог Податкового кодексу України тощо.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **результатів навчання:**

1) знати законодавчі основи та здобути практичні навички щодо методів раціональної організації підсистеми обліку для цілей оподаткування, складання і подання податкової звітності суб'єктами господарської діяльності на підставі використання інформаційних систем і технологій, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;

2) засвоїти особливості, порядок обчислення, методика й алгоритми розрахунків для цілей обліку і сплати податків та зборів в Україні;

3) опанування методиками складання, заповнення і порядком подання податкової (зокрема електронної) звітності;

4) набути навички опрацювання і використання податкової інформації в управлінні підприємницькою діяльністю;

5) оцінювати вплив механізмів оподаткування на фінансово-економічні показники і майновий стан платника податків;

6) мати навички організації обліку для цілей оподаткування у системі бухгалтерського обліку підприємства.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК02).
3. Здатність презентувати результати проведених досліджень (ЗК13).

Фахові компетентності (СК):

1. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).

2. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання (СК04).

3. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

4. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування. (СК09).

5. Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію (СК11).

6. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку (СК13).

Програмні результати навчання (ПР):

1. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств (ПР02).

2. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності (ПР03).

3. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04).

4. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств (ПР05).

5. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності (ПР06).

6. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації (ПР08).

7. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств (ПР09).

8. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування (ПР13).

9. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємств (ПР15).

10. Адаптуватися до змін нормативних вимог у сфері економіки, оподаткування, обліку, контролю, аудиту (ПР22).

3.1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИМИ ПОДАТКАМИ ТА ЗБОРАМИ

ТЕМА 1. Організація обліку в системі оподаткування

Основні засади організації обліку в оподаткуванні. Принципи, на яких базується податкове законодавство. Основні елементи податків. Класифікація податків та зборів. Функції податків. Права та обов'язки платників податків. Організація податкового обліку на підприємстві.

ТЕМА 2. Облік і звітність за податком на прибуток підприємства

Елементи податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставки.

Склад доходів та витрат, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, та порядок їх визначення. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування. Розрахунок податку на прибуток. Різниці, на які коригують фінансовий результат до оподаткування.

Податкові реєстри з податку на прибуток. Податкова звітність з податку на прибуток.

ТЕМА 3. Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб

Елементи ПДФО. Платники податку. База оподаткування. Ставки ПДФО. Податкові соціальні пільги. Види доходів, що враховуються при розрахунку ПДФО. Податкова знижка та порядок її застосування. Порядок складання та подання платником податку податкової декларації з податку на доходи фізичних осіб.

ТЕМА 4. Облік і звітність за податком на додану вартість

Елементи ПДВ. Платники ПДВ. Об'єкт оподаткування. Ставки оподаткування. Податковий кредит. Податкове зобов'язання. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті.

Порядок визначення бази оподаткування ПДВ за нормами ПКУ. Особливі правила оподаткування ПДВ окремих операцій.

Документальне оформлення операцій з ПДВ. Податкова накладна та вимоги до її складання. Реєстр отриманих та виданих податкових накладних: призначення та порядок ведення.

Особливості заповнення Податкової Декларація з ПДВ.

ТЕМА 5. Облік і звітність за іншими загальнодержавними податками та зборами

Облік акцизного податку. Платники акцизного податку. Об'єкти оподаткування акцизним податком. Ставки та база оподаткування. Порядок і терміни сплати, складання та подання декларації з акцизного податку. Декларація акцизного податку, Порядок заповнення та подання Декларації акцизного податку.

Платники, об'єкт, база оподаткування та ставки екологічного податку, порядок його обчислення, сплати і подання податкової звітності. Податкова декларація з екологічного податку.

Рентна плата. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за спеціальне використання води. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Податкова декларація та терміни сплати рентної плати.

Мито. Види і платники мита, об'єкти та база оподаткування митом, порядок його обліку та сплати. Платники і ставки мита, порядок його справляння, обліку та сплати. Форми та порядок заповнення митних декларацій.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ ЗА МІСЦЕВИМИ ПОДАТКАМИ ТА ЗБОРАМИ

ТЕМА 6. Облік і звітність суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Групи платників єдиного податку. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єди-

ного податку I–III груп. Облік єдиного податку юридичною та фізичною особами – суб'єктами підприємницької діяльності. Ставки єдиного податку. Порядок нарахування та терміни сплати єдиного податку. Ведення обліку і складання звітності платниками єдиного податку.

ТЕМА 7. Облік і звітність за місцевими податками і зборами

Склад податку на майно. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: об'єкт, платники, ставки.

Транспортний податок. Платники транспортного податку. База та об'єкт справляння транспортного податку. Плата за землю. Туристичний збір.

Збір за місця для паркування транспортних засобів.

Облік і звітність за місцевими податками і зборами. Порядок та терміни сплати місцевих податків і зборів.

3.2. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

1. Дайте визначення терміну «фіскальна достатність»:

- а) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- б) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- в) визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку;
- г) установлення термінів сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;
- д) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування.

2. Назвіть принцип, згідно якому кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені ПКУ, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є згідно з положеннями ПКУ:

- а) невідворотність;
- б) загальність оподаткування;
- в) фіскальна достатність;
- г) стабільність;
- д) соціальна справедливість.

3. Назвіть принцип настання визначеної законом відповідальності у разі порушення податкового законодавства:

- а) невідворотність;
- б) загальність оподаткування;
- в) фіскальна достатність;
- г) соціальна справедливість;
- д) нарахування.

4. Назвіть принцип установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків:

- а) невідворотність;
- б) періодичність;
- в) загальність оподаткування;
- г) фіскальна достатність;
- д) соціальна справедливість.

5. Згідно якому принципу податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року?

- а) невідворотність;
- б) єдиний грошовий вимірник;
- в) загальність оподаткування;
- г) стабільність;
- д) соціальна справедливість.

6. Рівномірність та зручність сплати податків – це:

- а) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- б) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- в) визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку;
- г) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- д) установлення термінів сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками.

7. Дайте визначення терміну «нейтральність оподаткування»:

- а) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;

- б) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- в) визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку;
- г) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- д) установлення термінів сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками.

8. Єдиний підхід до встановлення податків та зборів – це:

- а) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- б) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- в) визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку;
- г) установлення термінів сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками;
- д) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування.

9. Економічність оподаткування – це:

- а) установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків;
- б) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- в) визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку;
- г) установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- д) установлення термінів сплати податків та зборів, виходячи із необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджетів для здійснення витрат бюджету та зручності їх сплати платниками.

10. Назвіть принцип забезпечення однакового підходу до усіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу:

- а) презумпція правомірності рішень платника податку;
- б) загальність оподаткування;
- в) рівність усіх платників перед законом;
- г) невідворотність;
- д) нарахування.

11. Назвіть принцип, згідно якому в разі, якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів припускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків платників податків або контролюючих органів, існує можливість прийняти рішення на користь як платника податків, так і контролюючого органу:

- а) презумпція правомірності рішень платника податку;
- б) загальність оподаткування;
- в) рівність усіх платників перед законом;
- г) невідворотність;
- д) множинність.

12. До загальнодержавних податків та зборів належать:

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на майно;
- в) єдиний податок;
- г) туристичний збір;
- д) збір за місця для паркування транспортних засобів.

13. До місцевих податків та зборів належать:

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) податок на додану вартість;
- в) акцизний податок;
- г) мито;
- д) туристичний збір.

14. Визначте ієрархічну структуру обліку в системі оподаткування:

- а) податкові реєстри, первинні облікові документи, податкова звітність;
- б) первинні облікові документи, податкові реєстри, податкова звітність;
- в) податкова звітність, первинні облікові документи, податкові реєстри;

- г) податкові реєстри, податкова звітність, первинні облікові документи;
- д) в системі оподаткування ієрархічність обліку відсутня.

15. Дайте визначення податку:

- а) письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ;
- д) платіж, спрямований на формування і реалізацію державної податкової політики.

16. Податкова система – це:

- а) сфера діяльності контролюючих органів, передбачена ПКУ та іншими актами законодавства України, спрямована на формування і реалізацію державної податкової політики в частині адміністрування податків, зборів, платежів;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- г) система стимулювання платників податків з метою формування бюджету відповідного рівня;
- д) система регулювання відносин між платниками податків.

17. Дайте визначення поняттю «податковий збір»:

- а) письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) платіж, спрямований на формування і реалізацію державної податкової політики;

- г) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- д) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ.

18. Платники податку – це:

- а) фізичні, юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, отримують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування, на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів;
- б) юридичні та / або фізичні особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють;
- в) юридичні та / або фізичні особи, відносини між якими не можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють;
- г) особи, на яких покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та коштом платника податків;
- д) особи, на яких покладається обов'язок з перерахування податків до відповідного бюджету.

19. Об'єкт оподаткування – це:

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, орга-

нами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;

- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ;
- д) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

20. База оподаткування – це:

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ;
- г) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- д) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

21. Ставка податку – це:

- а) майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування;
- в) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами,

органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;

- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ;
- д) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

22. Податкові пільги – це:

- а) передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності законодавчих підстав;
- б) розмір податкових нарахувань на (від) одиницю (одиниці) виміру бази оподаткування;
- в) обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ;
- д) фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання.

23. Період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів – це:

- а) база оподаткування;
- б) податковий період;
- в) ставка податку;
- г) термін сплати податку;
- д) термін подання податкової звітності.

24. Період, що розпочинається з моменту виникнення податкового обов'язку платника податку із сплати конкретного виду податку і завершується останнім днем терміну, протягом якого такий податок чи збір має бути сплачений у порядку, визначеному податковим законодавством – це:

- а) база оподаткування;
- б) податковий період;
- в) ставка податку;
- г) термін подання податкової звітності;
- д) термін сплати податку.

25. Прямі податки – це:

- а) податки на майно, товари, дохід (прибуток) або його частину, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;
- б) податки, які справляються до бюджету за допомогою цінового механізму, причому конкретні платники податків не завжди є їх носіями. Такі податки встановлюють у цінах товарів, робіт та послуг, а їх обсяг для окремого платника (носія податку) визначається обсягом споживання і не залежить від його доходів;
- в) податки, що встановлюються безпосередньо щодо платника, який сплачує їх до бюджету держави. Обсяги таких податків залежать від податкової бази;
- г) обов'язкові платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- д) обов'язкові, безумовні платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників податку відповідно до ПКУ.

26. Непрямі податки – це:

- а) податки на майно, товари, дохід (прибуток) або його частину, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку;

- б) податки, які справляються до бюджету за допомогою цінового механізму, причому конкретні платники податків не завжди є їх носіями. Такі податки встановлюють у цінах товарів, робіт та послуг, а їх обсяг для окремого платника (носія податку) визначається обсягом споживання і не залежить від його доходів;
- в) податки, що встановлюються безпосередньо щодо платника, який сплачує їх до бюджету держави. Обсяги таких податків залежать від податкової бази;
- г) обов'язкові платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій;
- д) обов'язкові, безумовні платежі до відповідного бюджету, що справляються з платників податку відповідно до ПКУ.

27. Через систему пільг реалізується:

- а) фіскальна функція податків;
- б) розподільча функція податків;
- в) регулююча функція податків;
- г) стимулююча функція податків;
- д) інформаційна функція податків.

28. Платниками податку на прибуток є:

- а) неприбуткові організації;
- б) суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності;
- в) юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами;
- г) бюджетні організації;
- д) громадські об'єднання, політичні партії.

29. НЕ є платниками податку на прибуток:

- а) постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції стосовно таких нерезидентів чи їх засновників;
- б) фізичні та юридичні особи, які провадять господарську діяльність на території України;
- в) фізичні та юридичні особи, які провадять господарську діяльність за межами України;

- г) суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності;
- д) юридичні особи-нерезиденти, які утворені в будь-якій організаційно-правовій формі та отримують доходи з джерелом походження з України, за винятком установ та організацій, що мають дипломатичні привілеї або імунітет згідно з міжнародними договорами України.

30. Діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та / або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та / або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами:

- а) господарська діяльність;
- б) інвестиційна діяльність;
- в) страхова діяльність;
- г) соціальна діяльність;
- д) звичайна діяльність.

31. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:

- а) дохід із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, на відповідні різниці;
- б) дохід із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до МСФЗ, на відповідні різниці;
- в) прибуток із джерелом походження з України, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- г) прибуток із джерелом походження за межами України, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- д) прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, на відповідні різниці.

32. Здійснення коригування фінансового результату до оподаткування податком на прибуток шляхом збільшення відбувається:

- а) зменшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку), збільшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- б) зменшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку), збільшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку);
- в) збільшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку), зменшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- г) збільшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку), зменшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку);
- д) збільшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку), збільшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

33. Здійснення коригування фінансового результату до оподаткування податком на прибуток шляхом зменшення відбувається:

- а) зменшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку), збільшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- б) зменшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку), збільшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку);
- в) збільшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку), зменшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- г) зменшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку), зменшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- д) збільшенням від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку), зменшенням позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

34. Звільняється від оподаткування податком на прибуток:

- а) прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів (за виконанням певних умов);

- б) прибуток із джерелом походження з України, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- в) прибуток із джерелом походження за межами України, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- г) дохід із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, на відповідні різниці;
- д) прибуток Чорнобильської АЕС, якщо такі кошти використовуються на фінансування робіт з підготовки до зняття і зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.

35. *Квартальний податковий (звітний період) податку на прибуток підприємств встановлюється для:*

- а) платників, у яких річний бухгалтерський дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) за попередній річний звітний (податковий) період перевищує 20 млн грн (окрім виробників сільськогосподарської продукції);
- б) платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати, за попередній річний звітний (податковий) період, не перевищує 20 млн грн;
- в) виробників сільськогосподарської продукції;
- г) громадських організацій інвалідів;
- д) платників податку, які зареєстровані протягом звітного (податкового) року (новостворені).

36. *Прибуток підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів:*

- а) оподатковується податком на прибуток за ставкою 0 %;
- б) оподатковується податком на прибуток за ставкою 18 %;
- в) оподатковується податком на прибуток за ставкою 3 %;
- г) оподатковується податком на прибуток за ставкою 4 %;
- д) звільняється від оподаткування податком на прибуток.

37. При розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені НП(С)БО, крім:

- а) прямолінійного методу;
- б) методу прискореного зменшення залишкової вартості;
- в) методу зменшення залишкової вартості;
- г) виробничого методу;
- д) кумулятивного методу.

38. Для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток підлягають амортизації на загальних засадах:

- а) вартість гудвілу;
- б) витрати на реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невикористаних основних засобів;
- в) витрати на придбання / самостійне виготовлення невикористаних основних засобів;
- г) ремонт невикористаних основних засобів;
- д) довгострокові біологічні активи.

39. Мінімально допустимі терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток встановлюються:

- а) підприємством самостійно;
- б) ПКУ;
- в) НП(С)БО;
- г) МСФЗ;
- д) МСБО.

40. У разі коли терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку менше ніж мінімально допустимі терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток використовуються терміни, встановлені:

- а) в бухгалтерському обліку підприємства;
- б) ПКУ;
- в) НП(С)БО;
- г) МСФЗ;
- д) МСБО.

41. У разі коли терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені ПКУ, то для розрахунку амортизації для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток використовуються терміни корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, встановлені:

- а) в бухгалтерському обліку підприємства;
- б) ПКУ;
- в) НП(С)БО;
- г) МСФЗ;
- д) МСБО.

42. Для визначення застосування коригувань фінансового результату до оподаткування податком на прибуток до річного доходу включають:

- а) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи та інші доходи, визначені за показниками Звіту про фінансові результати за вирахуванням непрямих податків;
- б) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи, визначені за показниками Звіту про фінансові результати;
- в) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи та інші доходи, визначені за показниками Звіту про фінансові результати;
- г) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи та фінансові доходи, визначені за показниками Звіту про фінансові результати;
- д) дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), визначений за показниками Звіту про фінансові результати.

43. Платник податків зобов'язаний розраховувати оподаткований прибуток з використанням коригувань, якщо річний бухгалтерський дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) за попередній річний звітний (податковий) період яких:

- а) менше 5 млн грн;
- б) менше 10 млн грн;
- в) менше 20 млн грн;
- г) перевищує 20 млн грн;

д) визначення щодо застосувань коригувань фінансового результату до оподаткування податком на прибуток залишається на розгляд підприємства.

44. Різниці, на які корегують фінансовий результат до оподаткування податком на прибуток, встановлюються:

- а) в бухгалтерському обліку підприємства;
- б) ПКУ;
- в) НП(С)БО;
- г) МСФЗ;
- д) МСБО.

45. Форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств затверджена Наказом Міністерства фінансів України призначена:

- а) для усіх платників податку на прибуток підприємств;
- б) окремо для банків;
- в) окремо для страхових організацій;
- г) окремо для букмекерських компаній;
- д) форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств залежить від форми власності підприємства.

46. Об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб-резидентів є:

- а) дохід із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або МСФЗ, на відповідні різниці;
- б) дохід із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- в) прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у податковому обліку;
- г) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні, іноземні доходи та доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання);
- д) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні.

47. Загальний оподатковуваний дохід фізичної особи – це:

- а) будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду;
- б) іноземні доходи, отримані протягом звітного податкового року;
- в) доходи, отримані фізичною особою від провадження господарської діяльності;
- г) доходи, отримані юридичною особою від провадження господарської діяльності;
- д) доходи, отримані фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.

48. Об'єктом оподаткування ПДФО доходів, отриманих фізичною особою-підприємцем від провадження господарської діяльності є:

- а) суми оподатковуваних доходів, нарахованих (виплачених, наданих) фізичній особі протягом звітного податкового місяця;
- б) суми оподатковуваних доходів, нарахованих (виплачених, наданих) фізичній особі протягом звітного податкового року;
- в) різниця між загальним оподатковуваним доходом (виручка у грошовій та не грошовій формі) і документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю;
- г) різниця між загальним оподатковуваним доходом на сумою нарахованого ПДВ;
- д) різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом з ПДВ.

49. Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування ПДФО визначається як:

- а) нарахована заробітна плата;
- б) нарахована заробітна плата, зменшена на суму ЄСВ;
- в) нарахована заробітна плата, зменшена на суму ЄСВ та військового збору;
- г) нарахована заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги за її наявності;
- д) нарахована заробітна плата, зменшена на суму ЄСВ та податкової соціальної пільги за її наявності.

50. Податкова знижка з ПДФО може застосовуватися до:

- а) фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання;
- б) фізичних осіб, які є суб'єктами господарювання;

- в) фізичних осіб-нерезидентів;
- г) юридичних осіб-резидентів;
- д) юридичних осіб-нерезидентів.

51. Загальна сума податкової знижки з ПДФО, що нарахована платнику податку в звітному податковому році;

- а) може перевищувати суми річного загального оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого як заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги;
- б) може перевищувати суми річного загального оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого як заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги та ЄСВ;
- в) не може перевищувати суми річного загального оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого як заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги;
- г) може перевищувати суми місячного загального оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого як заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги;
- д) не може перевищувати суми місячного загального оподатковуваного доходу платника податку, нарахованого як заробітна плата, зменшена на суму податкової соціальної пільги.

52. Якщо платник ПДФО до кінця податкового року наступного за звітним не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, то:

- а) податкова знижка застосовується примусово;
- б) таке право може переноситися тільки на наступний податковий рік;
- в) таке право переноситься на наступні податкові роки;
- г) таке право не переноситься на наступні податкові роки;
- д) право на податкову знижку буде втрачено назавжди.

53. Податкова соціальна пільга з ПДФО застосовується до заробітної плати, якщо вона не перевищує суми, що дорівнює:

- а) розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на коефіцієнт 1,4 та округленого до найближчих 10 грн;
- б) розміру податкової соціальної пільги, діючої для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн;

- в) розміру податкової соціальної пільги, діючої для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на коефіцієнт 1,5 та округленого до найближчих 10 грн;
- г) розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на коефіцієнт 1,5 та округленого до найближчих 10 грн;
- д) розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на коефіцієнт 1,3 та округленого до найближчих 10 грн.

54. Податкова соціальна пільга з ПДФО застосовується до місячного доходу у вигляді заробітної плати:

- а) тільки за одним місцем його нарахування (виплати);
- б) за всіма робочими місцями його нарахування (виплати);
- в) тільки за двома місцями його нарахування (виплати);
- г) тільки за трьома місцями його нарахування (виплати);
- д) обмеження встановлює підприємство самостійно.

55. Податкова соціальна пільга з ПДФО може бути застосована до:

- а) доходів платника податку, інших ніж заробітна плата;
- б) заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету;
- в) доходу самозайнятої особи від провадження підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності;
- г) доходів платника податку у вигляді заробітної плати;
- д) пенсії.

56. У разі якщо платник ПДФО має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав:

- а) застосовується одна податкова соціальна пільга з підстави, що передбачає її найменший розмір;
- б) застосовується одна податкова соціальна пільга з підстави, що передбачає її найбільший розмір;
- в) усі суми податкових соціальних пільг додаються;
- г) суми податкових соціальних пільг додаються, але обмежуються місячним прожитковим мінімумом;
- д) суми податкових соціальних пільг додаються, але обмежуються мінімальною заробітною платою.

57. НЕ є відповідальними особами за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) ПДФО до бюджету:

- а) роботодавець;
- б) податковий агент;
- в) платник ПДФО;
- г) платник ЄСВ;
- д) фізичні особи-нерезиденти.

58. До платників ПДВ НЕ належать:

- а) будь-яку особу, якій протягом останніх 12 календарних місяців нарахована (сплачена) загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг менше ніж 1 млн грн (без урахування ПДВ);
- б) будь-яку особу, якій протягом останнього податкового звітного року нарахована (сплачена) загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг менше ніж 1 млн грн (без урахування ПДВ);
- в) будь-яку особу, що провадить, планує провадити господарську діяльність і реєструється за своїм добровільним рішенням як платник податку;
- г) особу, що веде облік результатів діяльності за договором про спільну діяльність без утворення юридичної особи;
- д) особу-інвестора (оператора), який веде окремий податковий облік, пов'язаний з виконанням угоди про розподіл продукції.

59. Суб'єкт господарювання зобов'язаний зареєструватися як платник ПДВ у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) у разі:

- а) якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг, що підлягають оподаткуванню протягом податкового звітного року перевищує 1 млн грн з урахуванням ПДВ;
- б) якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг, що підлягають оподаткуванню протягом звітного року перевищує 1 млн грн без урахування ПДВ;
- в) якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг, що підлягають оподаткуванню протягом звітного року перевищує 5 млн грн без урахування ПДВ;
- г) якщо суб'єкт господарювання є платником єдиного податку;
- д) якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів / послуг, що підлягають оподаткуванню протягом звітного року перевищує 500 тис грн з урахуванням ПДВ.

60. Об'єктом оподаткування ПДВ є:

- а) операції з реалізації товарів, робіт, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- б) дохід від операцій з реалізації товарів, робіт, послуг;
- в) звичайна вартість придбаних товарів, робіт, послуг;
- г) договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін;
- д) операції з реалізації товарів, робіт, послуг, проведені як на території України так і за її межами.

61. Базою оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів / послуг є:

- а) договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін;
- б) комісійна винагорода такого платника податку;
- в) вартість постачання цих товарів / послуг;
- г) позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів;
- д) різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом з ПДВ.

62. Базою оподаткування ПДВ операцій з товарами / послугами, що передаються / отримуються у межах договорів комісії (консигнації), поруки, довірчого управління є:

- а) договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін;
- б) комісійна винагорода такого платника податку;
- в) вартість постачання цих товарів / послуг;
- г) позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів;
- д) різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом з ПДВ.

63. Базою оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів, що ввозяться на митну територію України є:

- а) договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін;
- б) договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті й включаються до ціни товарів;
- в) вартість постачання цих товарів / послуг;
- г) позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів;
- д) різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом з ПДВ.

64. Базою оподаткування ПДВ операцій з отримання послуг від нерезидентів без їх оплати є:

- а) договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін;
- б) договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті й включаються до ціни товарів;
- в) вартість постачання цих товарів;
- г) звичайні ціни на такі послуги без урахування податку;
- д) різниця між податковим зобов'язанням та податковим кредитом з ПДВ.

65. Податковий кредит з ПДВ – це:

- а) загальна сума ПДВ, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді;
- б) сума ПДВ, на яку платник має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду;
- в) сума ПДВ, на яку платник має право збільшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду;
- г) сума ПДВ, що включається у вартість товарів;
- д) сума ПДВ, нарахована за 0 % ставкою.

66. Податкове зобов'язання з ПДВ – це:

- а) загальна сума ПДВ, одержана (нарахована) платником податку в звітному (податковому) періоді;
- б) сума ПДВ, на яку платник має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду;
- в) сума ПДВ, на яку платник має право збільшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду;
- г) сума ПДВ, що включається у вартість товарів;
- д) сума ПДВ, нарахована за 0 % ставкою.

67. Датою виникнення податкових зобов'язань з ПДВ з постачання товарів є:

- а) дата зарахування коштів на рахунок платника;
- б) дата списання коштів з банківського рахунку платника;
- в) дата оприбуткування готівки в касу платника;
- г) дата відвантаження продукції;
- д) будь-яка з подій, що сталася раніше: дата зарахування коштів на рахунок платника або дата відвантаження продукції.

68. Датою виникнення права на податковий кредит з ПДВ є:

- а) дата списання коштів з банківського рахунку платника;
- б) дата зарахування коштів на банківський рахунок платника;
- в) дата отримання платником податку товарів / послуг;
- г) дата підписання акту про виконання робіт, надання послуг;
- д) будь-яка з подій, що сталася раніше: дата списання коштів з банківського рахунку платника або дата отримання платником податку товарів / послуг.

69. Усі податкові накладні з ПДВ та розрахунки коригування до них складаються платниками податку:

- а) в електронному та паперовому вигляді;
- б) в електронному та паперовому вигляді та обов'язково реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних, якщо їх суми перевищують зазначений ПКУ критерій;
- в) в електронному та паперовому вигляді та обов'язково реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних незалежно від суми ПДВ;
- г) виключно в електронному вигляді та обов'язково реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних незалежно від суми ПДВ;
- д) в паперовому вигляді та обов'язково реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних незалежно від суми ПДВ.

70. Формою звітності з ПДВ є:

- а) податкова накладна;
- б) податкова декларація з ПДВ;
- в) податкова декларація з податку на прибуток підприємств;
- г) товарно-транспортна накладна;
- д) розрахунок корегувань до податкової накладної.

71. НЕ є платниками акцизного податку:

- а) особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, зокрема з давальницької сировини;
- б) особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України з давальницької сировини;
- в) особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари (продукцію), підакцизні товари (продукцію), визнані безхазяйними;
- г) особи, які здійснюють діяльність з виробництва електричної енергії за умови її продажу на оптовому ринку електричної енергії;
- д) особа, яка реалізує пальне.

72. Акцизний податок – це:

- а) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- б) прямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- в) загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів;
- г) загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин;
- д) загальнодержавний податок, який справляється за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

73. Екологічний податок – це:

- а) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- б) прямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- в) загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів;
- г) загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин;

д) загальнодержавний податок, який справляється за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

74. Не підлягають оподаткуванню акцизним податком операції з:

- а) реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції);
- б) реалізації (передачі) підакцизних товарів (продукції) з метою власного поживання, промислової переробки, здійснення внесків до статутного капіталу, а також своїм працівникам;
- в) ввезення товарів (продукції) на митну територію України;
- г) ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;
- д) вивезення (експорту) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України.

75. Специфічні ставки акцизного податку – це:

- а) ставки в твердих сумах з одиниці товару (продукції) – гривнях та євро;
- б) ставки в процентах до обороту реалізації (ввезення) товару (продукції), визначеного за максимальними роздрібними цінами без ПДВ;
- в) ставки в процентах до обороту реалізації (ввезення) товару (продукції), визначеного за максимальними роздрібними цінами з ПДВ;
- г) ставки, що використовують одночасно у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції) і в процентах до обороту реалізації товару (продукції);
- д) ставки з використанням коригуючи коефіцієнтів.

76. Адвалорні ставки акцизного податку – це:

- а) ставки в твердих сумах з одиниці товару (продукції) – гривнях та євро;
- б) ставки в твердих сумах з одиниці товару (продукції) – доларах США;
- в) ставки в процентах до обороту реалізації (ввезення) товару (продукції), визначеного за максимальними роздрібними цінами без ПДВ;
- г) ставки, що використовують одночасно у твердих сумах з одиниці реалізованого товару (продукції) і в процентах до обороту реалізації товару (продукції);
- д) ставки з використанням коригуючи коефіцієнтів.

77. Базою оподаткування акцизним податком із застосуванням специфічних ставок є:

- а) вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами з урахуванням ПДВ та акцизного податку;
- б) вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами з урахуванням ПДВ, акцизного податку та коригуючих коефіцієнтів;
- в) вартість товарів (продукції), що ввозяться на митну територію України, за встановленими імпортером максимальними роздрібними цінами на товари (продукцію), які він імпортує, з урахуванням ПДВ та акцизного податку;
- г) вартість реалізованої електричної енергії без ПДВ;
- д) величина, визначена в одиницях виміру ваги, об'єму, кількості товару (продукції), об'єму циліндрів двигуна автомобіля або в інших натуральних показниках.

78. Базою оподаткування акцизним податком із застосуванням адвалорних ставок є:

- а) вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами;
- б) вартість реалізованого товару (продукції), виробленого на митній території України, за встановленими виробником максимальними роздрібними цінами з урахуванням ПДВ та акцизного податку;
- в) величина, визначена в одиницях виміру ваги;
- г) величина, визначена в одиницях виміру кількості товару (продукції) або в інших натуральних показниках;
- д) величина, визначена в одиницях виміру об'єму циліндрів двигуна автомобіля.

79. Датою виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку при реалізації виробником підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, є:

- а) дата реалізації підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- б) дата виробництва (оприбуткування на склад) підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;

- в) дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом;
- г) дата відвантаження підакцизних товарів (продукції) виробником замовнику або за його дорученням іншій особі;
- д) дата передачі підакцизних товарів (продукції) для такого використання, крім використання для виробництва підакцизних товарів (продукції).

80. Датою виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку у разі ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України є:

- а) дата реалізації підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- б) дата виробництва (оприбуткування на склад) підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- в) дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом;
- г) дата відвантаження підакцизних товарів (продукції) виробником замовнику або за його дорученням іншій особі;
- д) дата передачі підакцизних товарів (продукції) для такого використання, крім використання для виробництва підакцизних товарів (продукції).

81. Датою виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку при передачі підакцизних товарів (продукції), вироблених з давальницької сировини, є:

- а) дата реалізації підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- б) дата виробництва (оприбуткування на склад) підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- в) дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом;
- г) дата відвантаження підакцизних товарів (продукції) виробником замовнику або за його дорученням іншій особі;
- д) дата передачі підакцизних товарів (продукції) для такого використання, крім використання для виробництва підакцизних товарів (продукції).

82. Датою виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку при використанні підакцизних товарів (продукції) для власних виробничих потреб є:

- а) дата реалізації підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- б) дата виробництва (оприбуткування на склад) підакцизних товарів (продукції) особою, яка їх виробляє;
- в) дата подання митному органу митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання митним органом;
- г) дата відвантаження підакцизних товарів (продукції) виробником замовнику або за його дорученням іншій особі;
- д) дата передачі підакцизних товарів (продукції) для такого використання, крім використання для виробництва підакцизних товарів (продукції).

83. До особливих видів мита належать:

- а) ввізне, вивізне;
- б) сезонне, постійне, разове;
- в) прикордонне, територіальне;
- г) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне, додатковий імпорتنний збір;
- д) товарне, продуктивне.

84. Мито – це:

- а) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- б) загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів;
- в) загальнодержавний податок, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- г) місцевий податок, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

д) загальнодержавний податок, який справляється за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

85. Додатковий імпорتنний збір – це:

- а) непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених ПКУ як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції), а також особливий податок на операції з відчуження цінних паперів та операцій з деривативами;
- б) загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів;
- в) збір, що встановлюється у разі значного погіршення стану платіжного балансу або істотного скорочення золотовалютних резервів, або досягнення ними мінімального розміру з метою забезпечення рівноваги платіжного балансу та збільшення розміру золотовалютних резервів;
- г) місцевий податок, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу України, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- д) загальнодержавний податок, який справляється за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

86. Юридична особа чи фізична особа-підприємець:

- а) може самостійно обрати спрощену систему оподаткування;
- б) може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, але за умови, що така особа відповідає вимогам, встановленим ПКУ, та реєструється платником єдиного податку;
- в) отримує дозвіл на використання спрощеної системи оподаткування тільки за рішенням державних органів;
- г) отримує дозвіл на використання спрощеної системи оподаткування тільки за рішенням місцевих органів;
- д) спрощена система оподаткування не функціонує в Україні.

87. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності – це:

- а) сфера діяльності контролюючих органів, передбачена ПКУ та іншими актами законодавства України, спрямована на формування і реалізацію державної податкової політики в частині адміністрування податків, зборів, платежів;
- б) сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому ПКУ порядку;
- в) встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями;
- г) встановлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування;
- д) особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

88. Платники єдиного податку зобов'язані нараховувати, сплачувати та подавати податкову звітність з таких податків і зборів:

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) ПДФО у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані унаслідок господарської діяльності платника єдиного податку I–III групи (фізичної особи) та оподатковані єдиним податком;
- в) податок на майно (в частині земельного податку), крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку I–III груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку IV групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва;
- г) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку IV групи;
- д) єдиного податку.

89. До складу доходу платника єдиного податку включається:

- а) вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг);
- б) суми коштів, отриманих за внутрішніми розрахунками між структурними підрозділами платника єдиного податку;
- в) суми кредитів;
- г) суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;

д) суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання.

90. До складу доходу платника єдиного податку включається:

- а) суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- б) суми коштів цільового призначення, що надійшли з бюджетів або державних цільових фондів, зокрема у межах державних або місцевих програм;
- в) сума кредиторської заборгованості, за якою минув термін позовної давності;
- г) суми коштів (аванс, передплата), що повертаються покупцю товару (робіт, послуг) – платнику єдиного податку та / або повертаються платником єдиного податку покупцю товару (робіт, послуг), якщо таке повернення відбувається внаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом-заявою про повернення коштів;
- д) суми ПДВ.

91. Датою отримання доходу платником єдиного податку є дата:

- а) отримання платіжних документів;
- б) надходження коштів платнику єдиного податку у грошовій (готівковій або безготівковій) формі, дата підписання платником єдиного податку акту приймання-передачі безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг);
- в) отримання податкової накладної;
- г) оформлення податкової накладної;
- д) складання фінансової звітності.

92. Ставки єдиного податку платників I групи встановлюються:

- а) у відсотках (фіксовані ставки) до розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- б) у відсотках до доходу (відсоткові ставки);
- в) у відсотках до мінімального неоподаткованого мінімуму;
- г) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара сільськогосподарських угідь;
- д) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.

93. Ставки єдиного податку платників II групи встановлюються:

- а) у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- б) у відсотках до доходу (відсоткові ставки);
- в) у відсотках до мінімального неоподаткованого мінімуму;
- г) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара сільськогосподарських угідь;
- д) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.

94. Ставки єдиного податку платників III групи встановлюються:

- а) у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- б) у відсотках до доходу (відсоткові ставки);
- в) у відсотках до мінімального неоподаткованого мінімуму;
- г) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара сільськогосподарських угідь;
- д) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.

95. Ставки єдиного податку платників IV групи встановлюються:

- а) у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року;
- б) у відсотках до доходу (відсоткові ставки);
- в) у відсотках до мінімального неоподаткованого мінімуму;
- г) у відсотках до прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня податкового (звітного) року;
- д) у відсотках до бази оподаткування з одного гектара сільськогосподарських угідь та / або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування.

96. У разі здійснення платниками єдиного податку I і II груп кількох видів господарської діяльності застосовується:

- а) мінімальний розмір ставки єдиного податку, встановлений для таких видів господарської діяльності;
- б) максимальний розмір ставки єдиного податку, встановлений для таких видів господарської діяльності;
- в) середньозважена ставка з таких видів діяльності;
- г) диференційовані ставки до кожного виду діяльності окремо;

д) визначення розміру ставок до кожного виду діяльності конкретного платника єдиного податку відноситься на розсуд державних органів.

97. Об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є:

- а) житлова та нежитлова нерухомості, зокрема їх частка;
- б) об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються коштом відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);
- в) об'єкти житлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, зокрема їх частки;
- г) об'єкти нежитлової нерухомості, які розташовані в зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення, визначені законом, зокрема їх частки;
- д) будівлі дитячих будинків сімейного типу.

98. Об'єктом оподаткування платою за землю є:

- а) вартість, визначена власником земельних ділянок;
- б) вартість, визначена власником земельних часток (паїв);
- в) земельні ділянки та земельні частки (паї), які перебувають у власності або користуванні;
- г) нормативна грошова оцінка земельних ділянок;
- д) нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації.

99. Базою оподаткування платою за землю може бути:

- а) вартість, визначена власником земельних ділянок;
- б) вартість, визначена власником земельних часток (паїв);
- в) вартість, визначена землекористувачем;
- г) вартість земельних ділянок та земельних часток (паїв), які перебувають у власності або користуванні;
- д) нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації або площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

100. Платниками туристичного збору є:

- а) особи, які постійно проживають, зокрема на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено туристичний збір;
- б) особи, які прибули у відрядження;
- в) ветерани війни;
- г) громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію, де встановлено такий збір, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений термін;
- д) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

3.3. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

Завдання 1

ТОВ «Милолиця» у звітному періоді відвантажило покупцю ТОВ «Імідж» продукцію на суму 24 000 грн, у тому числі ПДВ, та отримало передоплату від замовника ТОВ «Перевага» за майбутню поставку його продукції на суму 30 000 грн, у тому числі ПДВ. Собівартість продукції ТОВ «Милолиця» становить 18 000 грн ТОВ «Милолиця» є платником податку на додану вартість, а його річний бухгалтерський дохід за попередній річний звітний податковий період склав 15 млн грн Підприємство ухвалило рішення не коригувати фінансовий результат до оподаткування.

Необхідно розрахувати податок на прибуток ТОВ «Милолиця» за звітний період, визначити та списати кінцевий фінансовий результат та відбити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 2

За поточний податковий період підприємство «Базис» відвантажило товар першому покупцю на 25 000 грн, другому покупцю – на 30 000 грн. Перераховано з рахунку в банку аванс постачальнику в сумі 10 000 грн. Нараховані банком відсотки за збереження коштів – 1 500 грн, за надане у поточному періоді в оренду іншому підприємству майно на рахунок в банку отримано 1250 грн. Собівартість реалізованої продукції – 42 000 грн, витрати на поточний ремонт виробничого обладнання склали 5000 грн Підприємство «Дельта»

є платником податку на додану вартість, а його річний бухгалтерський дохід за попередній річний звітний податковий період склав менше 20 млн грн. Підприємство ухвалило рішення не коригувати фінансовий результат до оподаткування.

Необхідно розрахувати податок на прибуток підприємства «Базис» за звітний період, визначити та списати кінцевий фінансовий результат та відбити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 3

ТОВ «Енергетин», платник ПДВ, у звітному кварталі здійснило такі операції:

- відвантажені товари ТОВ «Продхолод» на загальну суму 36 000 грн, собівартість яких склала 25 000 грн;
- оприбутковані товари від ТОВ «Каскад» на 18 000 грн;
- на рахунок в банку надійшов штраф за недотримання договірних термінів оплати від покупця в розмірі 7 000 грн;
- нараховано заробітну плату робітникам (продавцям в магазині) 16 000 грн та здійснені нарахування відповідно до діючого законодавства;
- перераховано авансові внески ТОВ «Золоте зерно» у сумі 12 000 грн за продукцію, що надійде в наступному кварталі;
- отримано від постачальника ПрАТ «Фітосвіт» 20 холодильних установок за ціною 23 500 грн за кожною, в т. ч. ПДВ.

Необхідно розрахувати податок на прибуток ТОВ «Енергетин» за звітний період, визначити та списати кінцевий фінансовий результат та відбити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в журналі реєстрації господарських операцій за умови, що річний бухгалтерський дохід за попередній річний звітний податковий період склав 17 млн грн. Підприємство ухвалило рішення не коригувати фінансовий результат до оподаткування.

Завдання 4

Річний бухгалтерський дохід від будь-якої діяльності підприємства за вирахуванням непрямих податків за попередній річний звітний (податковий) період склав 16 млн грн. Підприємство ухвалило рішення не коригувати фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток за звітний період, якщо фінансовий результат до оподаткування, розрахований за даними бухгалтерського обліку, склав 35 000 грн, сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до вимог НП(С)БО –

2 000 грн, а сума розрахованої амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до ПКУ – 3 000 грн.

Завдання 5

Річний бухгалтерський дохід від будь-якої діяльності підприємства за вирахуванням непрямих податків за попередній річний звітний податковий період склав 18 млн грн. Підприємство ухвалило рішення коригувати фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток за звітний період, якщо фінансовий результат до оподаткування, розрахований за даними бухгалтерського обліку, склав 48 000 грн, сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до вимог НП(С)БО – 4 000 грн, а сума розрахованої амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до ПКУ – 6 000 грн. Скласти бухгалтерські проведення та відобразити податкові різниці в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 6

Річний бухгалтерський дохід від будь-якої діяльності підприємства за вирахуванням непрямих податків за попередній річний звітний податковий період склав 26 млн грн. Визначити суму податку на прибуток за звітний період, якщо фінансовий результат до оподаткування, розрахований за даними бухгалтерського обліку, склав 35 000 грн, сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до вимог НП(С)БО – 2 000 грн, а сума розрахованої амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до ПКУ – 3 000 грн. Скласти бухгалтерські проведення та відобразити податкові різниці в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 7

Річний бухгалтерський дохід промислового підприємства «Будприлад» за вирахуванням непрямих податків за попередній річний звітний податковий період склав 21 млн грн. Визначити суму податку на прибуток за звітний період, якщо фінансовий результат до оподаткування, розрахований за даними бухгалтерського обліку, склав 148 000 грн, сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до вимог НП(С)БО – 14 000 грн, а сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до ПКУ – 16 000 грн. Скласти бухгалтерські проведення та відобразити податкові різниці в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 8

Річний бухгалтерський дохід торговельного підприємства «Світанок» за попередній річний звітний податковий період склав 22 млн грн. Визначити суму податку на прибуток за звітній період, якщо фінансовий результат до оподаткування, розрахований за даними бухгалтерського обліку, склав 152 000 грн, сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до вимог НП(С)БО – 12 000 грн, а сума амортизації основних засобів та НМА, розрахована відповідно до ПКУ – 16 000 грн. Скласти бухгалтерські проведення та відобразити податкові різниці в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 9

Працівнику підприємства нарахована заробітна плата за березень в сумі 9 000 грн та надано подарунок (піч СВЧ) вартістю 7 000 грн. Необхідно визначити суму ПДФО, що підлягає утриманню з доходу фізичної особи, та суму заробітної плати, яка підлягає до виплати робітнику. Скласти бухгалтерські проведення в журналі реєстрації господарських операцій.

Завдання 10

На підставі вихідних даних розрахувати суму ПДФО, яка підлягає перерахуванню в бюджет, та суму заробітної плати, яка підлягає виплаті кожному робітнику. Скласти бухгалтерські проведення в журналі реєстрації господарських операцій.

Нарахована заробітна плата робітникам:

Ларин П. В. (воїн – афганець) – 2 589 грн.

Герасимов С. К. (герой України) – 5 020 грн, відпускні – 1 900 грн.

Назарко О. Р. – 8 800 грн, за листом непрацездатності (3 дні) нараховані лікарняні 1 750 грн.

Рожков С. Т. (постраждалий від катастрофи на ЧАЕС) – 9 110 грн.

Петренко Т. К. (мати-одиночка з двома дітьми до 18 років) – 5 100 грн.

Заяви на застосування соціальної податкової пільги оформлені, необхідні документи надані.

Завдання 11

На основі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету у звітному періоді, або його відшкодуванню, за умови проведення наступних господарських операцій ТОВ «Світанок», та скласти бухгалтерські проведення в журналі реєстрації господарських операцій за умови, що усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН:

- товари, відвантажені покупцям у звітному періоді за договірними цінами на суму 572 000 грн;
- вартість придбаних матеріальних цінностей, призначених для використання у процесі виробництва – 165 000 грн, у тому числі ПДВ;
- вартість придбаних основних засобів, що підлягають амортизації – 90 000 грн, у тому числі ПДВ;
- вартість придбаних подарунків до свята робітникам підприємства – 85 000 грн, крім того ПДВ.

Завдання 12

ТОВ «Смак» є платником ПДВ і здійснює продаж товарів, як на митній території України, так і за її межами. У звітному періоді продано товарів на суму 167 517 грн, зокрема відвантажено на експорт товарів на загальну суму 141 523 грн. Також у цьому періоді підприємство придбало у вітчизняних постачальників товари на суму 32 104 грн, у тому числі ПДВ, медпрепарати першої необхідності на суму 2620 грн, крім того ПДВ, та бензин для легкового автомобіля на суму 16 300 грн, крім того ПДВ. Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню, та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку за умови, що усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН.

Завдання 13

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню за умови проведення подальших господарських операцій ТОВ «Ритм», та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

1. Відвантажено згідно з товарно-транспортною накладною обігрівачі «ТК 345» у кількості 24 шт. на суму 32 400 грн, у тому числі ПДВ.
2. Отримано від ТОВ «Вітава» за накладною деталі на суму 9 600 грн, у тому числі ПДВ.
3. Взято участь у семінарі з питань оподаткування, що проводився фірмою «Аудит» (фірма не є платником ПДВ). За участь у семінарі отримано і сплачено рахунок в сумі 270 грн.
4. Отримана попередня оплата від ТОВ «Троя» за кондиціонери, що підлягають відвантаженню у наступному місяці – 48 000 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна оформлена.

5. Отриманий за накладною холодильник за договірною вартістю 6 900 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна оформлена.

Усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН.

Завдання 14

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню за умови проведення подальших господарських операцій ТОВ «Гранд», та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

1. Сума отриманих маркетингових послуг складає 4 200 грн, у тому числі ПДВ.

2. Отриманий за накладною телевизор для кімнати відпочинку за договірною вартістю 12 490 грн, у тому числі ПДВ.

3. Отриманий рахунок за комунальні послуги на суму 9 540 грн, у тому числі ПДВ.

4. Відвантажена готова продукція на експорт за договірною вартістю 18 000 грн.

5. Відвантажена готова продукція вітчизняним покупцям за договірною вартістю 60 000 грн, у тому числі ПДВ. Частина була сплачена авансом у попередньому місяці на суму 9 600 грн, у тому числі ПДВ.

Усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН.

Завдання 15

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню за умови проведення подальших господарських операцій ТОВ «Дніпро», та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

1. Придбано вантажний автомобіль для виробничих цілей за договірною вартістю 156 000 грн, у тому числі ПДВ.

2. Реалізовані товари на суму 78 000 грн, у тому числі ПДВ. Покупцем перерахована часткова оплата на суму 50 000 грн.

3. Придбано товарний знак на суму 12 600 грн, у тому числі ПДВ.

4. Отримано акт виконаних послуг з дослідження ринку збуту продукції на загальну суму 9 600 грн, крім того ПДВ. Частина перерахована з рахунку в банку – 3 000 грн.

5. Придбані виробничі запаси на загальну суму 42 000 грн, у тому числі ПДВ.

6. Частка запасів повернена постачальнику у зв'язку з виявленим браком на договірну вартість 4 800 грн.

Усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН.

Завдання 16

На підставі наведених даних про господарські операції ТОВ «Спеціаліст» необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню, та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку за умови, що усі податкові накладні виписані та зареєстровані у ЄРПН.

Вихідні дані:

1. Реалізовано продукцію власного виробництва на суму 36 000 грн, у тому числі ПДВ. Собівартість реалізації – 24 000 грн. Рахунок сплачений.

2. Ліквідовано об'єкт основних засобів за рішенням підприємства, первісна вартість – 15 000 грн, знос – 12 000 грн.

3. Сплачені аванси постачальникам за товари, що підлягають відвантаженню в майбутньому періоді – 9 600 грн, у тому числі ПДВ.

4. Реалізовані товари па експорт за контрактною вартістю 4 000 євро (курс 30 грн / євро). Собівартість реалізації 30 000 грн.

5. Безкоштовно передані товари іншій організації, фактична собівартість (на рівні звичайних цін) – 9 000 грн.

6. Придбана методична література в бібліотеку підприємства на суму 1 800 грн, крім того ПДВ.

7. Придбані меблі для кімнати відпочинку за договірною вартістю 12 700 грн, крім того ПДВ.

Завдання 17

Підприємством «Торгсервіс» здійснено імпорт сигарет без фільтра у кількості 8 000 шт. Митна вартість товару становить 160 000 грн. Курс валюти – 30 грн за 1 євро.

Необхідно визначити суму мита, акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 18

Підприємство А реалізувало підприємству Б (кінцевий споживач) 1000 л автомобільного бензину за ціною 20 грн за 1 л.

Необхідно визначити суму ПДВ та акцизного податку від продажу бензину, суму, яку підприємство Б має заплатити підприємству А за поставлений бензин, та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку. Курс валюти – 30 грн за 1 євро.

Завдання 19

Компанія придбала за кордоном два легкових автомобіля: один новий та один, який був у користуванні 3 роки. Вартість кожного автомобіля – 4 000 доларів США, об'єм циліндрів двигуна – 1500 см³. На дату розмитнення курс 1 долара США становив 28,0 грн, курс 1 євро – 30,0 грн. Крім того, за транспортування, перевантаження та страхування кожного автомобіля додатково сплачено 400 доларів США.

Необхідно визначити суму податків та зборів, що має сплатити компанія під час розмитнення автомобілів, визначити розмір ставок мита та акцизного податку згідно діючого законодавства та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 20

Підприємство з Польщі імпортувало в Україну 1 200 м² скла для вітражів контрактною вартістю 100 доларів США за 1 м² та 500 пар окулярів, що коригують зір, вартість яких згідно з вантажно-митною декларацією становить 35 доларів США за пару. Брокерська винагорода та витрати зі страхування додатково становили 5 % вартості товару. Курс НБУ на день подання митної декларації дорівнював 28,00 грн за 1 долар США.

Необхідно визначити суму ПДВ та мита, що необхідно сплатити під час розмитнення товару та відобразити ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

3.4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»

Основна література:

1. Бюджетний Кодекс України: Кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України № 141 від 01.07.1997 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97>
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України № 2747-IV від 06.07.2005 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
4. Митний кодекс України: Кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

5. Податковий кодекс України: Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page?text=%E7%E5%EC%EВ%FE>
6. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. №879. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
7. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України № 2464-VI від 08.07.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
8. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
9. Про Митний тариф України: Закон України № 584-VII від 19.09.2013 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
10. Проблеми та перспективи розвитку обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: колективна монографія. Херсон: 2017. 212 с.

Додаткова література:

1. Бухгалтерський облік: підручник. Одеса: Атланта, 2013. 486 с.
2. Волкова Ю. О. Розвиток офшорних центрів у системі міжнародного бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2015. № 1. С. 43–48.
3. Гейер Е. С. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Каф. бух. обліку. Донецьк: Донбас, 2014. 404 с.
4. Григоренко Ю. В. Особливості податкового обліку податку на додану вартість. *Молодий вчений*. 2016. № 3(30). С. 64–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_19.
5. Заможна Т., Мельничук О. Місце податкової звітності в системі економічної інформації. *Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку*: матеріали між нар. наук.-практ. конф. 14 грудня 2016 р. Тернопіль: Крок, 2016. С. 165–168.
6. Кальчевський В. В. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України. *Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах*: Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. С. 137–138.

7. Котенко Л. М., Фадєєва Г. М. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник для студентів екон. спец.; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Підручник НТУ «ХП», 2014. 483 с.
8. Коцупатрий М. М., Ковач С. І., Безверхий К. В. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях: навчальний посібник для студентів напряму підгот. 6.030509 «Облік і аудит»; Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К.: КНЕУ, 2015. 196 с.
9. Куцик П. О., Полянська О. А. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник. Львів, 2017. 508 с.
10. Левицька С. О., Свірко С. В., Осадча О. О. Облік і звітність в оподаткуванні: підруч. для студентів ВНЗ, які навчаються за освіт.-проф. програмою бакалавр з напряму підгот. «Облік і аудит» / Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне: НУВГП, 2013. 298 с.
11. Морозова Г. С., Руденко Є. М. Вплив податку на додану вартість на формування доходів державного бюджету України. *Економіка та держава*. 2014. № 8. С. 42–46.
12. Предборський В. А. Детінізація економіки в контексті трансформаційних процесів. Питання теорії та методології: монографія. К.: Кондор, 2015. 613 с.
13. Рижикова Н. І., Накісько О. В. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. Харків: ХНТУСГ, 2015. 200 с.
14. Чебанюк О. М., Мединська Т. В. Спрощена система оподаткування: загальні положення, облік і звітність: навчально-практичний посібник. К.: Алерта, 2013. 208 с.
15. Яструбський М. Я., Лучишин Л. М., Римарська Н. І. Облік і звітність в оподаткуванні: навчальний посібник; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. 374 с.

Інформаційні ресурси в Internet:

1. <http://consulting.dtki.ua>
2. <http://www.liga.net>
3. <http://basa.tav.kharkov.ua>
4. <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html>
5. <http://www.rada.gov.ua>
6. <http://www.ukrpravo.com>
7. <http://sfs.gov.ua>

РОЗДІЛ 4. АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

Метою вивчення дисципліни «Аудит та бухгалтерська експертиза» є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок організації та проведення аудиторських перевірок, надання аудиторських послуг та оформлення їх результатів, а також прийняття управлінських рішень на базі інформації аудиторських звітів та експертних висновків.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **результатів навчання:**

1) використовувати на практиці знання щодо загальних принципів організації перевірок та поведінки аудиторів, змісту нормативних вимог регламентації аудиту та аудиторських послуг в Україні та за кордоном;

2) використовувати на практиці знання щодо особливостей організації та методології експертного дослідження залежно від форми власності, сфери діяльності суб'єкта господарювання, умов автоматизації обліку та інших чинників;

3) оцінювати з погляду аудитора фінансову звітність суб'єктів господарювання;

4) планувати проведення аудиту та надання аудиторських послуг;

5) складати аудиторські звіти, аудиторські та експертні висновки;

6) формувати методологію дослідження у межах окремих облікових об'єктів та застосовувати конкретні прийоми експертизи.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК02).
3. Здатність працювати в команді (ЗК03).
4. Здатність працювати автономно (ЗК04).
5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК06).
6. Здатність бути критичним та самокритичним (ЗК07).
7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК11).
8. Здатність презентувати результати проведених досліджень (ЗК13).

Фахові компетентності (СК):

1. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості (СК07).

2. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

3. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування (СК09).

4. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства (СК10).

5. Здатність застосовувати та формувати інформаційну підтримку управління підприємством з використанням сучасного технічного та методичного інструментарію (СК11).

6. Здатність здійснювати контроль господарської діяльності як функції управління підприємством з метою забезпечення його ефективного функціонування, оцінки результатів роботи, виконання планів, визначення порушень прийнятих норм і стандартів, підвищення відповідальності (СК-12).

7. Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку (СК-13).

8. Здатність оцінювати ефективність внутрішніх регламентів облікових систем в рамках облікової політики конкретних суб'єктів господарювання (СК-14).

Програмні результати навчання (ПР):

1. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності (ПР03).

2. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств (ПР05).

3. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності (ПР06).

4. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації (ПР08).

5. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств (ПР09).

6. Розуміти теоретичні засади аудиту та вміти застосовувати його методи і процедури (ПР10).

7. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності (ПР11).

8. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування (ПР13).

9. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві (ПР15).

10. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття (ПР17).

11. Адаптуватися до змін нормативних вимог у сфері економіки, оподаткування, обліку, контролю, аудиту (ПР22).

4.1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ

ТЕМА 1. Загальні положення про аудит

Генезис та розвиток сутності аудиту. Передумови його виникнення у світі. Основні визначення аудиту, його мети, завдань, функцій.

Основні елементи, що визначають сутність аудиту: предмет, об'єкти, суб'єкти.

Класифікація аудиту за національним законодавством, історичними стадіями розвитку, видами діяльності суб'єкта господарювання, об'єктами, суб'єктами, ініціативою здійснення, тривалістю співробітництва, атестацією, способом та часом проведення.

ТЕМА 2. Регламентация аудиторської діяльності

Постулати аудиту: поняття, постулати Р. К. Мауца і Х. А. Шарафа, Дж. Робертсона. Поняття та призначення стандартів (норм) аудиту. Структура та класифікація стандартів за рівнем прийняття. Міжнародні, національні, внутрішньофірмові стандарти аудиту.

Основні засади поведінки аудитора: інтереси громадськості, цілі бухгалтерської професії, принципи аудиторської поведінки. Кодекс етики аудиторів.

Статус і сертифікація аудиторів в Україні. Права, обов'язки аудитора, заборона на проведення аудиторської діяльності. Види відповідальності аудиторів.

Регламентация аудиторської діяльності в Україні. Характеристика цілей, функцій, джерел фінансування Союзу аудиторів та Аудиторської Палати України. Напрями контролю аудиторської діяльності в Україні.

ТЕМА 3. Загальна технологія аудиту

Основні стадії процесу аудиту, їх сутність.

Етапи організаційної стадії: вивчення бізнесу клієнта, підготовка листазобов'язання на проведення аудиту, укладення договору на проведення аудиту чи надання послуг.

Планування аудиту: визначення загальної стратегії, розробка плану та програми аудиту.

ТЕМА 4. Аудиторський ризик та оцінка системи внутрішнього контролю

Модель прийнятності рівня аудиторського ризику, методи впливу аудитора на її складові.

Оцінка стану внутрішньогосподарського контролю в процесі аудиту. Поняття системи внутрішнього контролю, середовища контролю, заходів контролю. Приклади складових СВК. Тест оцінки СВК.

Оцінка ризиків суттєвого викривлення та невиявлення.

ТЕМА 5. Методи та прийоми аудиторських перевірок

Поняття аудиторських доказів, показники їх оцінки: достатність, прийнятність, джерела.

Сутність аудиторських процедур перевірки, спостереження, зовнішнього підтвердження, повторного обчислення, повторного виконання, аналітичних процедур, запиту.

Методи аудиторської вибірки: випадковий відбір, систематичний відбір, відбір монетарних елементів, відбір наздогад, відбір груп.

ТЕМА 6. Аудиторський звіт та інші підсумкові документи

Поняття, форма, зміст та обсяг аудиторської документації.

Аудиторський звіт та висновок. Немодифікована та модифікована думка, умови формулювання умовно-позитивної, негативної думки та відмови від висловлення думки.

Суттєвість у контексті аудиту. Умови та події, які можуть вказувати на ризики суттєвого викривлення. Різниця між викривленнями у фінансовій звітності внаслідок шахрайства або помилки. Відповідальність клієнта та аудитора за запобігання й виявлення шахрайства.

ТЕМА 7. Особливості організації внутрішнього аудиту

Становлення, тенденції розвитку та актуальність внутрішнього аудиту. Місце внутрішнього аудиту в системі контролю. Проблеми організації ефективного внутрішнього аудиту та напрями їх розв'язання.

Особливості методики внутрішнього аудиту.

Реалізація результатів внутрішнього аудиту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

ТЕМА 8. Бухгалтерська експертиза як різновид діяльності аудитора

Види аудиторських послуг в історичному аспекті. Сутність, види, методика операційного аудиту. Особливості організації та методики консультування в аудиті. Особливості підсумкових документів аудитора при наданні аудиторських послуг.

Поняття, особливості, принципи організації судово-бухгалтерської експертизи, відмінності від аудиту та ревізії. Основні завдання, предмет, об'єкти, суб'єкти СБЕ.

Класифікація СБЕ за послідовністю проведення, повнотою дослідження, кількістю експертів, видами експертизи, етапами розв'язання питання.

ТЕМА 9. Організація бухгалтерської експертизи

Сутність основних процедур на етапах проведення експертизи.

Система нормативно-правового регулювання СБЕ в Україні. Інформаційне та фінансове забезпечення бухгалтерської експертизи згідно із Законом України «Про судову експертизу».

Проведення СБЕ на стадії попереднього розслідування та в суді.

ТЕМА 10. Методичне забезпечення бухгалтерської експертизи

Особливості застосування загальних методів дослідження в рамках СБЕ.

Спеціальні методи СБЕ: органолептичні, розрахунково-аналітичні, документальні, узагальнення та реалізації результатів експертизи.

Формальні ознаки порушень в записах первинних документів та облікових реєстрів. Дослідження облікових даних в рамках СБЕ за напрями

дослідження окремого документа (облікового реєстра, форми звітності), зіставлення бухгалтерських документів (облікових реєстрів, форм звітності), дослідження даних, що відображають рух однорідних цінностей.

Інвентаризація як метод СБЕ: правові основи призначення, підстави проведення, організація, основні порушення при проведенні та їх наслідки.

ТЕМА 11. Узагальнення та оцінка результатів СБЕ

Структура, методика складання, вимоги, що висуваються до висновку експерта-бухгалтера.

Напрями та суб'єкти процесуальної оцінки висновку СБЕ.

Реалізація експертного висновку в судовому процесі.

ТЕМА 12. Локальні стандарти експертизи окремих облікових об'єктів

Стандарт експертизи грошових і розрахункових операцій. Методика СБЕ готівкових операцій. Організація експертизи операцій на рахунках в банках.

Локальний стандарт СБЕ операцій з матеріальними цінностями. Особливості застосування конкретних методичних прийомів експертизи на прикладі найхарактерніших випадків порушень, зловживань і крадіжок товарно-матеріальних цінностей у виробничій сфері.

4.2. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ

«АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

1. Термін «аудитор» походить від латинського дієслова, що означає:

- а) перевіряти;
- б) вислухувати, слухати;
- в) засвідчувати;
- г) підтверджувати;
- д) гарантувати.

2. Потреба в аудиті викликана:

- а) необхідністю отримання інформації для керування;
- б) залежністю наслідків ухвалених рішень від якості інформації;
- в) необхідністю підтвердження достовірності й правдивості фінансової звітності;

- г) мотивуванням укладачів звітності до відображення правдивих і повних даних;
- д) всі відповіді правильні.

3. Аудиторська діяльність в Україні регулюється:

- а) законами України;
- б) аудиторською палатою України;
- в) договорами на надання аудиторських послуг;
- г) міжнародними стандартами аудиту;
- д) усі відповіді правильні.

4. Максимальний загальний розмір частки засновників (акціонерів) аудиторської фірми, які не є аудиторами, у її статутному капіталі, складає:

- а) 20 %;
- б) 30 %;
- в) 50 %;
- г) 70 %;
- д) участь засновників (акціонерів), які не є аудиторами, не допускається.

5. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності в Україні веде:

- а) Спілка Аудиторів України;
- б) Аудиторська Палата України;
- в) Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України;
- г) Міністерство фінансів України;
- д) Міністерство юстиції України.

6. Яким терміном обмежується дія свідоцтва про складання кваліфікаційного іспиту аудитором:

- а) 1 рік;
- б) 3 роки;
- в) 5 років;
- г) 10 років;
- д) свідоцтво безстрокове.

7. Міжнародні стандарти аудита розробляються:

- а) Міжнародною федерацією бухгалтерів;
- б) Американським Інститутом Сертифікованих Суспільних Бухгалтерів;
- в) Всесвітньою торговельною організацією;
- г) Аудиторською палатою України;
- д) Міністерством фінансів України.

8. Залежно від суб'єкта аудит підрозділяють на:

- а) обов'язковий і добровільний;
- б) зовнішній і внутрішній;
- в) первинний і повторний;
- г) аудит фінансової звітності, погоджений аудит, операційний аудит;
- д) аудит фінансової звітності та консультаційні послуги.

9. Для зовнішнього аудита характерні такі риси:

- а) здійснюється постійно і безперервно;
- б) здійснюється працівниками підприємства;
- в) для забезпечення об'єктивності аудитор підкоряється правлінню компанії;
- г) аудит організаційно й фінансово не залежить від клієнта;
- д) організація перевірки регламентується внутрішніми нормативними документами підприємства.

10. Для внутрішнього аудита характерні такі риси:

- а) аудитори не є працівниками підприємства;
- б) звітність аудитора стандартна;
- в) головне завдання аудита – забезпечення потреб зовнішніх користувачів в ухваленні зважених рішень;
- г) аудитор забезпечує контроль збереження власності підприємства;
- д) аудит здійснюється періодично, зазвичай з інтервалом 1 рік.

11. Відмінність внутрішнього аудита від зовнішнього полягає у:

- а) методах перевірки;
- б) об'єктах перевірки;
- в) термінології, що використовується;
- г) організації роботи й звітності;
- д) відмінності відсутні.

12. Під підтверджуючим аудитом розуміють:

- а) проведення аудиторської перевірки на підставі оцінки системи внутрішнього контролю;
- б) перевірку достовірності усіх бухгалтерських документів і звітності;
- в) використання прийому аудиторської вибірки та аналітичних процедур у процесі перевірки;
- г) концентрацію аудиторської роботи в галузях з вищим можливим ризиком;
- д) видачу позитивного аудиторського висновку.

13. Аудит, заснований на оцінці ефективності системи внутрішнього контролю, являє собою:

- а) підтверджуючий аудит;
- б) аудит, що базується на ризику;
- в) системно-орієнтований аудит;
- г) аудит фінансової звітності;
- д) внутрішній аудит.

14. Операційний аудит – це:

- а) перевірка господарської системи з погляду її ефективності;
- б) перевірка фінансової звітності без детального вивчення системи внутрішнього контролю;
- в) перевірка фінансової звітності з метою визначення її достовірності;
- г) перевірка, заснована на підтвердженні достовірності усіх бухгалтерських документів і звітності;
- д) перевірка достовірності усіх бухгалтерських документів і звітності.

15. Щорічне проведення аудиту фінансової звітності є обов'язковим для:

- а) публічних акціонерних товариств;
- б) бюджетних установ;
- в) суб'єктів малого підприємництва;
- г) комунальних і державних підприємств;
- д) усіх юридичних осіб.

16. Щорічне проведення аудиту фінансової звітності є обов'язковим для:

- а) банків;
- б) бюджетних установ;
- в) суб'єктів малого підприємництва;
- г) комунальних і державних підприємств;
- д) усіх юридичних осіб.

17. Щорічне проведення аудиту фінансової звітності є обов'язковим для:

- а) страхових компаній;
- б) бюджетних установ;
- в) суб'єктів малого підприємництва;
- г) комунальних і державних підприємств;
- д) усіх юридичних осіб.

18. Принцип «професіоналізм і компетентність» означає:

- а) обов'язок аудитора й аудиторських фірм забезпечити збереження документів, отриманих у процесі аудиторської перевірки від підприємства;
- б) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дають змогу аудиторів кваліфіковано і якісно надавати аудиторські послуги;
- в) дотримання аудитором загальних моральних норм поведіння;
- г) обов'язковість неупередженості й відсутність будь-якого впливу.

19. Принцип «об'єктивність» означає:

- а) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дають змогу аудиторів кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги, та обов'язок їх належного застосування у рамках перевірки;
- б) обов'язок неупередженості й відсутність будь-якого впливу при розгляді професійних питань і формуванні суджень і висновків;
- в) обов'язок бути відвертим та чесним при наданні професійних послуг;
- г) обов'язок збереження у таємниці отриманої інформації, окрім випадків, коли є юридичне чи професійне право або обов'язок розкриття її;
- д) обов'язок вчиняти так, щоб це відповідало добрій репутації професії.

20. Принцип «доброчесності» означає:

- а) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дають змогу аудиторів кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги, та обов'язок їх належного застосування у рамках перевірки;
- б) обов'язок неупередженості й відсутність будь-якого впливу при розгляді професійних питань і формуванні суджень і висновків;
- в) обов'язок бути відвертим та чесним при наданні професійних послуг;
- г) обов'язок збереження у таємниці отриманої інформації, окрім випадків, коли є юридичне чи професійне право або обов'язок розкриття її;
- д) обов'язок вчиняти так, щоб це відповідало добрій репутації професії.

21. Принцип «професійної поведінки» означає:

- а) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дають змогу аудиторів кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги, та обов'язок їх належного застосування у рамках перевірки;
- б) обов'язок неупередженості й відсутність будь-якого впливу при розгляді професійних питань і формуванні суджень і висновків;
- в) обов'язок бути відвертим та чесним при наданні професійних послуг;

- г) обов'язок збереження у таємниці отриманої інформації, окрім випадків, коли є юридичне чи професійне право або обов'язок розкриття її;
- д) обов'язок вчиняти так, щоб це відповідало добрій репутації професії.

22. Принцип «конфіденційності» означає:

- а) обов'язок володіння необхідним обсягом знань і навичок, що дають змогу аудиторів кваліфіковано і якісно надавати професійні послуги, та обов'язок їх належного застосування у рамках перевірки;
- б) обов'язок неупередженості й відсутність будь-якого впливу при розгляді професійних питань і формуванні суджень і висновків;
- в) обов'язок бути відвертим та чесним при наданні професійних послуг;
- г) обов'язок збереження у таємниці отриманої інформації, окрім випадків, коли є юридичне чи професійне право або обов'язок розкриття її;
- д) обов'язок вчиняти так, щоб це відповідало добрій репутації професії.

23. Що з нижче наведеного є порушенням етичних принципів?

- а) партнер аудиторської фірми відмовляється від сертифікату аудитора у зв'язку із виїздом за кордон;
- б) гонорар за проведення аудиторської перевірки сягає 60 % річного чистого прибутку клієнта;
- в) сусід партнера аудиторської фірми є власником підприємства-клієнта фірми;
- г) партнерові аудиторської фірми належить 40 % акцій компанії, що перевіряється;
- д) аудиторська фірма дає оголошення про зміну своєї адреси.

24. Що з нижче наведеного є порушенням етичних принципів?

- а) партнер аудиторської фірми відмовляється від сертифікату аудитора у зв'язку із виїздом за кордон;
- б) гонорар за проведення аудиторської перевірки сягає 60 % річного чистого прибутку клієнта;
- в) сусід партнера аудиторської фірми є власником підприємства-клієнта фірми;
- г) аудитор є штатним консультантом у сфері оподаткування компанії, що перевіряється;
- д) аудиторська фірма дає оголошення про зміну своєї адреси.

25. Що з нижче наведеного є порушенням етичних принципів?

- а) партнер аудиторської фірми відмовляється від сертифікату аудитора у зв'язку із виїздом за кордон;
- б) гонорар за проведення аудиторської перевірки сягає 60 % річного чистого прибутку клієнта;
- в) сусід партнера аудиторської фірми є власником підприємства-клієнта фірми;
- г) дружина аудитора має депозит у банку, що перевіряється її чоловіком;
- д) аудиторська фірма дає оголошення про зміну своєї адреси.

26. Незалежність відділу внутрішнього аудита корпорації буде посилена, якщо відділ підзвітний:

- а) головному бухгалтерові;
- б) зборам акціонерів;
- в) фінансовому директорові;
- г) виробничому директорові;
- д) генеральному директору.

27. Оцініть ситуацію наявності у договорі на проведення аудиторської перевірки такого пункту: «Аудиторська фірма не несе матеріальної відповідальності за достовірність аудиторського висновку»:

- а) це можливо при досягненні подібної домовленості із клієнтом;
- б) це особливість аудиторської діяльності;
- в) це суперечить діючим нормативним актам і суті аудита;
- г) це відповідає діючим нормативним актам і суті аудита;
- д) договір на проведення аудиту не укладається.

28. Яку першочергову мету має визначити аудитор при складанні програми аудита?

- а) формування аудиторської групи;
- б) визначення корисності отриманих аудиторських доказів;
- в) обрання техніки аудита;
- г) оцінка інформації фінансових звітів;
- д) розподіл процедур аудита за термінами.

29. Яке основне призначення робочих документів аудитора?

- а) забезпечення документального обґрунтування аудиторського звіту й висновку;
- б) підтвердження відповідності дій аудитора етичним принципам;

- в) визначення ефективності внутрішнього контролю клієнта;
- г) документальне підтвердження незалежності аудитора;
- д) надання допомоги клієнту в оптимізації діяльності.

30. Чи надається аудиторіві можливість самостійно визначати форми й методи аудита?

- а) ні, це визначається нормативними актами України;
- б) ні, це визначається керівником аудиторської фірми;
- в) ні, це визначається керівником підприємства, що перевіряється;
- г) так, це його право;
- д) так, це його обов'язок.

31. Результатом оцінки системи внутрішнього контролю є визначення:

- а) ризику невиявлення;
- б) ризику контролю;
- в) ризику не виявлення;
- г) аудиторського ризику;
- д) підприємницького ризику.

32. Аудиторський ризик визначається за формулою:

- а) $AP = BVP * PK / PH$;
- б) $AP = BVP + PK + PH$;
- в) $AP = BVP * PK * PH$;
- г) $AP = BVP * PK$;
- д) $AP = BVP / PK$.

33. Імовірність того, що фінансова звітність істотно перекручена, внаслідок чого аудитор може надати невірний висновок, називається:

- а) властивим ризиком;
- б) ризиком контролю;
- в) ризиком невиявлення;
- г) аудиторським ризиком;
- д) підприємницьким ризиком.

34. Аудиторський ризик означає вірогідність того, що:

- а) аудитор сформулює невірний висновок, якщо фінансова інформація містить істотні викривлення;
- б) підприємство, що перевіряється, не отримає підтвердження інформації звітності;
- в) користувач звітності не побачить висновку аудитора;

- г) аудитор не зрозуміє особливостей бізнес-середовища підприємства, що перевіряється;
- д) аудитор не отримає гонорар, якщо аудиторський висновок не сподобається клієнту.

35. На який вид ризику аудитор може впливати безпосередньо?

- а) властивий ризик;
- б) ризик контролю;
- в) ризик невиявлення;
- г) аудиторський ризик;
- д) усі види ризику.

36. Як назвати неспівпадіння висновків аудитора, зроблених на основі вибірки, із висновками на основі генеральної сукупності?

- а) це аудиторський ризик;
- б) це ризик, пов'язаний із вибіркою;
- в) це аномальна помилка;
- г) це негативний аудиторський висновок;
- д) це особливість аудиторської діяльності.

37. При яких умовах відсутній сенс використання аудиторської вибірки?

- а) аудитор залучив до перевірки експертів;
- б) аудитор користується допомогою значної кількості асистентів;
- в) генеральна сукупність складається з невеликої кількості статей значної вартості;
- г) генеральна сукупність складається з невеликої кількості статей незначної вартості;
- д) генеральна сукупність складається з монетарних статей.

38. Для чого потенційний аудитор відправляє запит попередньому аудиторіві?

- а) для використання думки попереднього аудитора у своєму висновку;
- б) для розуміння причин зміни аудитора;
- в) для упевненості в якості інформації звітності підприємства, що перевіряється;
- г) для оцінки усіх аспектів, які мають значення для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві;
- д) для зменшення власної відповідальності.

39. Оцінка системи внутрішнього контролю здійснюється для:

- а) оцінки й планування масштабу аудита;
- б) отримання загальної інформації про підприємство;
- в) визначення можливості банкрутства підприємства;
- г) визначення конкурентного становища підприємства;
- д) визначення виду аудиторського висновку.

40. Поняття суттєвості (матеріальності чи істотності) в аудиті означає:

- а) рівень оплати праці аудиторів в аудиторській фірмі;
- б) оцінку вартості робіт за договором;
- в) максимально припустимий розмір викривлення (помилки);
- г) максимально можливий рівень аудиторського ризику;
- д) розмір статей, що мають бути відображені у балансі відокремлено.

41. Які з перерахованих тверджень є невірними щодо істотності?

- а) існують статті звітності, щодо яких істотність не перевіряється;
- б) аудитор оцінює істотність уже на етапі планування перевірки;
- в) рішення про істотність пов'язані з оцінкою кількості та якості інформації;
- г) на оцінку істотності впливає урахування аудитором потреб користувачів інформації;
- д) оцінка істотності здійснюється аудитором самостійно.

42. Відповідно до міжнародних стандартів аудита інформація істотна, якщо:

- а) витрати з її отримання перевищують 10 % аудиторського гонорару;
- б) пропуск або викривлення інформації можуть вплинути на рішення користувачів, ухвалені на основі фінансової звітності;
- в) існує 80 % кореляції між інформацією та її джерелом;
- г) вона стосується матеріальних активів підприємства;
- д) вона складає 10 % валюти балансу.

43. Аудиторськими доказами є:

- а) інформація, зібрана аудитором у процесі перевірки;
- б) договір на надання аудиторських послуг;
- в) аудиторський звіт;
- г) аудиторська програма;
- д) аудиторський висновок.

44. Які з нижче наведених аудиторських доказів є найбільш надійними?

- а) письмові підтвердження залишків сальдо дебіторської заборгованості, отримані аудитором від дебіторів підприємства;
- б) усні заяви керівництва щодо оцінки товарно-матеріальних запасів;
- в) фотокопії касових квитанцій клієнта;
- г) прогнози розвитку діяльності клієнта;
- д) акти інвентаризації, проведеної на підприємстві перед складанням фінансової звітності.

45. Під аудиторською процедурою підтвердження розуміють:

- а) отримання письмової відповіді від клієнта або третіх осіб;
- б) метод порівняння в абсолютних і відносних показниках;
- в) перевірку арифметичної правильності розрахунків;
- г) перевірку кількісного та якісного стану об'єктів;
- д) надання аудитором позитивного висновку щодо фінансової звітності.

46. Що з нижченаведеного з більшою ймовірністю належать до шахрайства?

- а) відбиття в обліку неіснуючих операцій;
- б) невірне розуміння сутності господарських операцій;
- в) математичні помилки в облікових даних;
- г) відсутність обов'язкових реквізитів документів;
- д) використання форм документів, розроблених на підприємстві.

47. Основною метою використання аналітичних методів на заключному етапі аудиторської перевірки є:

- а) отримання доказів для підтвердження конкретних висновків на підставі перевірки детальної інформації;
- б) допомога аудиторам в оцінці обґрунтованості зроблених висновків;
- в) ідентифікація питань, які являють собою зону особливого аудиторського ризику;
- г) усунення сумнівів щодо можливості подальшої діяльності клієнта;
- д) здійснення аналізу фінансового стану клієнта.

48. Процедури отримання аудиторських доказів включають:

- а) інспектування і спостереження;
- б) запит і зовнішнє підтвердження;
- в) повторне обчислення і повторне виконання;

- г) аналітичні процедури;
- д) усе вищенаведене.

49. Міжнародні стандарти аудита вимагають зниження аудиторського ризику до рівня:

- а) 20 %;
- б) 2 %;
- в) 0 %;
- г) ризику невиявлення;
- д) можливо низького рівня.

50. Який висновок має надати аудитор, якщо він не може отримати достатніх і необхідних аудиторських доказів?

- а) відмова від дачі висновку;
- б) умовно-позитивний висновок зі словами «за винятком»;
- в) безумовно-позитивний висновок;
- г) умовно-позитивний висновок з пояснювальним параграфом;
- д) не надавати жодного документу, усно пояснити неможливість формулювання висновку.

51. У яких випадках аудиторський висновок буде модифікованим, але залишиться позитивним?

- а) коли аудитора змушують істотно обмежити обсяги аудиторської перевірки;
- б) якщо фінансова звітність складена у відповідності зі стандартами бухгалтерського обліку, але не містить приміток;
- в) коли аудитор підписує угоду на виконання компіляції фінансової звітності;
- г) якщо аудитор додає пояснювальний параграф, щоб висвітити фактор, що впливає на фінансову звітність;
- д) якщо аудитор не бажає сваритися із топ-менеджментом клієнта.

52. Якщо аудитор виносить модифікований висновок, він має навести:

- а) кількісну оцінку можливого впливу викривлень на фінансову звітність;
- б) окремий параграф, у якому аналізується аудиторський ризик;
- в) обговорення реакції керівництва на аудиторський звіт;
- г) пропозиції з поліпшення ситуації;
- д) усе вищенаведене.

53. Чи є різниця між відмовою видачі висновку та негативним висновком?

- а) ні, це модифікації одного висновку – неможливість підтвердити достовірність звітності;
- б) ні, це має однаковий вплив на інвестора;
- в) ні, це однаково не подобається клієнту;
- г) так: коли аудитор відмовляється дати висновок, у нього не сформувалася думка про достовірність звітності, а негативний висновок свідчить про переконання у недостовірності звітності;
- д) так, при відмові аудиторський звіт (висновок) не надсилається клієнту, а формулюється усно.

54. Яке з наведених нижче тверджень є правильним?

- а) якщо аудитор допомагає складати фінансові звіти, у листі-зобов'язанні варто вказати, що відповідальність за їх достовірність несе аудитор;
- б) ризик шахрайства й помилок на малих підприємствах, здебільшого, невеликий;
- в) планування аудиту малих підприємств не потрібно документувати;
- г) міжнародні стандарти аудиту містять основні принципи, які використовуються при аудиті фінансових звітів підприємств незалежно від їх розміру;
- д) методи і прийоми аудиту, обов'язкові до застосування при кожній перевірці, визначені в міжнародних стандартах аудиту.

55. Вкажіть, за якої умови аудитор може залучати експертів до участі в перевірці:

- а) безумовно та за власним бажанням;
- б) отримує дозвіл керівника (власника) підприємства;
- в) може залучати тільки працівників підприємства-клієнта;
- г) може залучати тільки незалежних аудиторів;
- д) залучення експертів неможливе.

56. Чи вірно, що аудитор зобов'язаний скласти письмову програму перевірки:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

57. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю (СВК) входить перевірка функціонування систем електронної обробки інформації підприємства:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;
- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

58. Чи вірно, що аудитор не відповідає за виявлення абсолютно усіх фактів шахрайства і помилок, які можуть істотно вплинути на достовірність звітності:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

59. Чи вірно, що послуги з оптимізації документообігу підприємства сумісні з проведенням обов'язкової аудиторської перевірки його звітності:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від умов перевірки.

60. Чи вірно, що аудиторський висновок є обов'язковим підсумковим документом аудитора:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

- 61. Чи вірно, що аудитор зобов'язаний скласти письмовий план перевірки:**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - в) ні;
  - г) ні, якщо перевіряє підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - д) це залежить від виду аудиторських послуг.
- 62. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю (СВК) входить періодична перевірка рахунків:**
- а) середовище контролю;
  - б) заходи контролю;
  - в) сфери контролю;
  - г) об'єкти контролю;
  - д) не є елементом СВК.
- 63. Чи вірно, що доказ, отриманий самим аудитором, менш вірогідний, ніж отриманий від інших осіб:**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - в) ні;
  - г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - д) це залежить від виду доказу.
- 64. Чи вірно, що послуги з відновлення, ведення бухгалтерського обліку та щодо складання фінансової звітності сумісні з проведенням обов'язкової аудиторської перевірки:**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - в) ні;
  - г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - д) це залежить від умов перевірки.

65. Чи вірно, що аудиторський звіт є обов'язковим підсумковим документом аудитора:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

66. Чи вірно, що за договором аудиту фінансової звітності аудитор несе відповідальність, зокрема матеріальну, не тільки перед клієнтом, але й перед третіми особами-користувачами звітності за неякісну перевірку:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

67. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю (СВК) входять методи розподілу посадових обов'язків працівників підприємства:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;
- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

68. Чи вірно, що зовнішній доказ менш вірогідний, ніж внутрішній:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду доказу.

- 69. Чи несе аудитор відповідальність за якість роботи своїх асистентів?**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - в) ні;
  - г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - д) це залежить від виду аудиторських послуг.
- 70. Вкажіть, на якій стадії аудиту відбувається підготовка аудиторського звіту:**
- а) на організаційній;
  - б) на підготовчій (стадії планування);
  - в) на технологічній;
  - г) на результативній;
  - д) не відбувається в рамках аудиту.
- 71. Чи правильно, що по суті договір на проведення аудиту суттєво відрізняється від підприємницьких контрактів:**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - в) ні;
  - г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
  - д) це залежить від умов перевірки.
- 72. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю входить кадрова політика підприємства:**
- а) середовище контролю;
  - б) заходи контролю;
  - в) сфери контролю;
  - г) об'єкти контролю;
  - д) не є елементом СВК.
- 73. Чи вірно, що доказ, отриманий у формі документів і письмових свідчень, вірогідніший, ніж усні свідчення:**
- а) так;
  - б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;

- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду доказу.

74. Чи вірно, що аудитор несе відповідальність за якість роботи залученого сертифікованого аудитора:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

75. Вкажіть, на якій стадії аудиту відбувається збір доказів для обґрунтування висновку про звітність:

- а) на організаційній;
- б) на підготовчій (стадії планування);
- в) на технологічній;
- г) на результативній;
- д) не відбувається у рамках аудиту.

76. Чи вірно, що за формою договір на проведення аудиту суттєво відрізняється від підприємницьких контрактів:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від умов перевірки.

77. Вкажіть методи зменшення ризику невиявлення аудитором:

- а) відмова від перевірки;
- б) відмова від видачі аудиторського висновку;
- в) збільшення обсягу перевірки;
- г) зменшення обсягу перевірки;
- д) залучення до перевірки працівників підприємства, що перевіряється.

78. Чи вірно, що інформація аудиторського звіту є комерційною таємницею:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від бажання керівництва підприємства, що перевіряється.

79. Вкажіть, на якій стадії аудиту відбувається складання детальної програми аудиту:

- а) на організаційній;
- б) на підготовчій (стадії планування);
- в) на технологічній;
- г) на результативній;
- д) не відбувається у рамках аудиту.

80. Вкажіть умову обов'язкового складання нового листа-зобов'язання при повторному аудиті:

- а) перевірка річної бухгалтерської звітності;
- б) зміни у складі бухгалтерії підприємства, що перевіряється;
- в) перевірка звітності фінансових інститутів;
- г) зміна характеру або масштабів діяльності клієнта;
- д) бажання основних користувачів звітності.

81. Вкажіть, на який вид ризику аудитор впливає опосередковано через розробку системи заходів щодо вдосконалення внутрішнього контролю підприємства:

- а) внутрішньо властивий ризик;
- б) ризик вибірки;
- в) ризик аналітичного огляду;
- г) ризик тестів обороту;
- д) аудитор не впливає на ризики у такий спосіб.

82. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю (СВК) входить формування аудитором вибірки по грошовим документам підприємства:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;

- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

83. Вкажіть, на якій стадії аудиту відбувається укладення договору на проведення аудиту:

- а) на організаційній;
- б) на підготовчій (стадії планування);
- в) на технологічній;
- г) на результативній;
- д) не відбувається у рамках аудиту.

84. Чи вірно, що аудитор має щорічно складати новий лист-зобов'язання для одного і того ж клієнта:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від бажання користувачів звітності.

85. Вкажіть, на який вид ризику аудитор не впливає прямо:

- а) внутрішньо властивий ризик;
- б) ризик вибірки;
- в) ризик аналітичного огляду;
- г) ризик тестів обороту;
- д) аудитор не впливає на ризики.

86. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю входить спрямування аудитором запитів постачальникам з підтвердження заборгованості підприємства:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;
- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

87. Чи дійсно прийомом прямого підтвердження встановлюється величина заборгованості за операціями з контрагентами підприємства?

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

88. Вкажіть умову отримання інформації про клієнта в аудитора, який перевіряв підприємство попереднього року:

- а) аудитор самостійно вирішує питання про співбесіду з попереднім аудитором;
- б) аудитор отримує дозвіл керівника (власника) підприємства на отримання інформації;
- в) аудитор може використовувати тільки власноруч отримані аудиторські докази і не має враховувати думку попереднього аудитора;
- г) аудитор має дотримуватися конфіденційності інформації про клієнта, тому така співпраця заборонена Кодексом етики;
- д) безумовне отримання інформації.

89. Чи можуть план і програма аудиту переглядатися у процесі перевірки:

- а) так;
- б) так, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- в) ні;
- г) ні, якщо перевіряється підприємство, яке оприлюднює фінансову звітність;
- д) це залежить від виду аудиторських послуг.

90. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю входить періодична інвентаризація активів підприємством:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;
- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

91. Вкажіть, на якій стадії аудиту відбувається складання загального плану аудиту:

- а) на організаційній;
- б) на підготовчій (стадії планування);
- в) на технологічній;
- г) на результативній;
- д) не відбувається у рамках аудиту.

92. Вкажіть умову залучення незалежних аудиторів до участі у перевірці:

- а) аудитор самостійно вирішує питання залучення незалежних аудиторів;
- б) аудитор отримує дозвіл керівника (власника) підприємства на залучення незалежних аудиторів;
- в) аудитор може використовувати як залучених спеціалістів тільки працівників підприємства-клієнта;
- г) залучення незалежних аудиторів забороняється Кодексом етики;
- д) залучення незалежних аудиторів забороняється законодавством.

93. Вкажіть, до складу якого елемента системи внутрішнього контролю (СВК) входить перевірка аудитором ведення облікових реєстрів підприємства:

- а) середовище контролю;
- б) заходи контролю;
- в) сфери контролю;
- г) об'єкти контролю;
- д) не є елементом СВК.

94. Інспектування – це:

- а) спостереження аудитора за процесом або процедурами, виконаними іншими особами;
- б) перевірка аудитором точності арифметичних розрахунків у первинних документах і бухгалтерських записах;
- в) перевірка аудитором записів, документів і матеріальних активів з метою отримання аудиторських доказів;
- г) перевірка аудитором фактичної наявності матеріальних активів;
- д) пошук фінансової та нефінансової інформації від обізнаних осіб як у самого суб'єкта господарювання, так і за його межами.

95. Запит – це:

- а) спостереження аудитора за процесом або процедурами, виконаними іншими особами;
- б) перевірка аудитором точності арифметичних розрахунків у первинних документах і бухгалтерських записах;
- в) перевірка аудитором записів, документів і матеріальних активів з метою отримання аудиторських доказів;
- г) перевірка аудитором фактичної наявності матеріальних активів;
- д) пошук фінансової та нефінансової інформації від обізнаних осіб як у самого суб'єкта господарювання, так і за його межами.

96. Що має зробити аудитор, якщо обраний клієнтом замовник не відповідає на запит щодо рівня дебіторської заборгованості?

- а) послати повторний запит;
- б) викреслити дебітора з вибірки;
- в) вибрати інший об'єкт для запиту;
- г) вважати відсутність відповіді не підтвердженням суми заборгованості;
- д) здійснити альтернативні аудиторські процедури для отримання доказів щодо обраних рахунків дебіторської заборгованості замовника.

97. Поділ генеральної сукупності на дискретні підсукупності, що мають певні характеристики, називається:

- а) стратифікацією;
- б) ризиком вибірки;
- в) випадковою вибіркою;
- г) суцільною перевіркою;
- д) екстраполяцією.

98. До аналітичних процедур НЕ належать:

- а) зіставлення залишків по рахунках за різні періоди;
- б) інвентаризація активів;
- в) пошук взаємозв'язку між фактами господарського життя;
- г) оцінка динаміки зміни показників звітності;
- д) порівняння даних підприємства та його конкурентів.

99. Процедури отримання аудиторських доказів включають:

- а) інспектування і спостереження;
- б) запит і зовнішнє підтвердження;
- в) повторне обчислення і повторне виконання;

- г) аналітичні процедури;
- д) усе вищенаведене.

100. Якими є дії аудитора при виявленні нестачі коштів під час інвентаризації каси?

- а) відсторонити касира від роботи, дати негативний аудиторський висновок;
- б) негайно повідомити про нестачу керівництву підприємства, оцінити матеріальність статті у фінансовій звітності й залежно від цього відображати нестачу в аудиторському висновку;
- в) дати негативний висновок і передати матеріали в правоохоронні органи;
- г) не повідомляти про нестачу керівництву підприємства, але оцінити матеріальність статті у фінансовій звітності й залежно від цього відображати нестачу в аудиторському висновку;
- д) нічого не робити.

4.3. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

Завдання 1

Укажіть, чи має місце порушення принципів професійної етики аудитора, яких саме:

1. На прохання касира аудитор не повідомив керівника підприємства про здійснені касиром зловживання за умови, що останній виправить зроблене.
2. Аудитор погодився не враховувати деякі недоліки роботи підприємства при складанні загального висновку щодо його фінансової звітності у разі підвищення гонорару за перевірку, мотивуючи це зростанням відповідальності перед третіми особами.
3. Свої поради щодо поліпшення роботи підприємства-клієнта аудитор надав у різкій наказовій формі.
4. Аудитор поширив достовірну інформацію про погану роботу свого колеги-аудитора, внаслідок чого переманив до себе клієнтів останнього.
5. Вивчаючи документи підприємства, аудитор побачив можливість примножити власність клієнта, але не сповістив про це останньому.
6. Після закінчення аудиту клієнт зробив аудиторіві коштовний подарунок на знак вдячності за гарну й оперативну роботу. Аудитор подарунок прийняв.

7. Аудитор розірвав трудовий договір зі своєю фірмою, не завершивши початого аудиту з причини виявлених порушень ведення обліку у клієнта.

8. Аудитор працює в якості консультанта з облікових питань на підприємстві, що перевіряється.

9. Гонорар за проведення аудиторської перевірки становить 75 % чистого прибутку клієнта.

10. Дружина директора аудиторської фірми володіє акціями підприємства, що перевіряється.

11. Аудиторська фірма поширює рекламні брошури, у яких зазначено, що фірма впливає на податкові органи.

12. Аудиторська фірма публікує оголошення в газеті про зміну своєї адреси.

13. Аудитор фірми «Аудит-Іст», який здійснював перевірку ПАТ «АВС» торік, надав інформацію про результати перевірки аудиторів фірми «Аудит-Вест», що перевіряє ПАТ «АВС» у звітному році, без згоди на те клієнта.

14. Аудитор є співвласником підприємства, що перевіряється.

15. Аудитор зажадав надання йому інформації, що становить комерційну таємницю підприємства, посилаючись на те, що інакше не зможе скласти об'єктивний висновок.

Завдання 2

Дайте обґрунтовану пораду аудиторській фірмі стосовно вибору однієї із пропозицій проведення перевірки за такими даними:

Аудиторська фірма отримала пропозиції щодо проведення перевірок від підприємств А та В. Фірма має обмеження щодо кількості штатних співробітників, і прийняття обох пропозицій викличе необхідність залучення позаштатних аудиторів.

Підприємство А існує на ринку більше п'яти років, обов'язковій щорічній аудиторській перевірці не підлягає. За результатами документальної перевірки фіскальними органами на підприємство були накладені штрафні санкції, виплата яких приведе до порушення фінансової стабільності підприємства. Тому підприємство вирішило звернутися в аудиторську фірму для виявлення помилки фіскальних органів при визначенні розміру штрафних санкцій.

Підприємство В існує на ринку три роки. Як підприємство з участю іноземного капіталу, воно підлягало обов'язковій аудиторській перевірці. Цього року підприємство вирішило змінити аудиторську фірму й звернулося із пропозицією про укладення договору на перевірку фінансової звітності у вищезгадану аудиторську фірму. Підприємство пропонує заплатити аудиторській фірмі 3800 грн за перевірку річної фінансової звітності.

Завдання 3

Оцініть достовірність таких тверджень:

1. Фінансова звітність не може бути правильною на 100 %.
2. Внутрішній ризик може бути знижений унаслідок аудиторської перевірки.
3. Діяльність керівництва фірми впливає на внутрішній ризик.
4. Внутрішній ризик змінюється залежно від виду діяльності фірми.
5. Аудитор може знизити ризик контролю через внесення пропозицій із вдосконалення організації обліку у звітах керівництву.
6. Якщо внутрішній і контрольний ризики є високими, також високим є і ризик невиявлення.
7. Якщо внутрішній і контрольний ризики є низькими, аудитор може знизити ступінь деталізації перевірки.
8. Ризик невиявлення має один і той самий рівень для усіх напрямів перевірки – циклу закупівель, реалізації тощо.

Завдання 4

Ідентифікуйте індикатори ризику аудиту та напрями їх можливого подолання за такою ситуацією:

Фірма К обрала вас аудитором уперше. Контракт із попереднім аудитором був припинений внаслідок несвоєчасного подання висновку. У фірми є два незалежних цехи, з яких перший територіально знаходиться разом із головним офісом. У кожному цеху працює свій бухгалтер. Звіт про прибутки й збитки та баланс готуються окремо, а потім у головному офісі складається консолідована звітність.

Цех № 1 виробляє опалювальні системи для підприємств. Усі роботи виконуються під замовлення споживачів. Менеджери цеху № 1 відрізняються високим професіоналізмом. Цех № 2 розташований за 250 км від першого й виробляє побутову електротехніку. Останніми роками цех № 1 став досить прибутковим, а рентабельність цеху № 2 знизилася. Рада директорів займається пошуком покупців для цеху № 2, при відсутності таких цех буде закритий.

Рада директорів сподівається підвищити курс акцій підприємства, повідомивши результати діяльності раніше, ніж конкуренти, тому просить скоротити час аудиторської перевірки. Рада директорів також сповістила журналістів, що очікується зростання прибутку за поточний рік у порівнянні з минулим по цеху № 1 не менше, ніж на 30 %.

Завдання 5

Для кожної пари поданих нижче тверджень укажіть, який пункт буде мати вищий ступінь внутрішньо властивого ризику, поясніть, чому.

1. А. Зобов'язання перед бюджетом.
Б. Зобов'язання із оплати праці.
2. А. Оцінка виробничих запасів.
Б. Оцінка довгострокових інвестицій.
3. А. Відображення витрат з ремонту основних засобів.
Б. Оцінка первісної вартості нематеріальних активів.
4. А. Оцінка запасів при вибутті.
Б. Нарахування амортизації основних засобів.
5. А. Розрахунки з покупцями.
Б. Розрахунки з учасниками по дивідендах.
6. А. Оцінка резерву сумнівних боргів.
Б. Оцінка землі.

Завдання 6

Визначте компонент аудиторського ризику, на який впливають такі фактори:

1. Вироблене устаткування здається в оренду клієнтам відповідно до різних умов договорів, що укладаються з урахуванням потреб клієнта.
2. Процедури системи контролю компанії щодо отримання готівки й перерахування її на банківський рахунок неефективні.
3. На керівництво компанії здійснюється тиск з метою отримання запланованого показника зростання доходу в 20 %.
4. Наявність зовнішніх даних нефінансового характеру, тісно пов'язаних із продажами підприємства, обумовлює ефективність аналітичних процедур при визначенні викривлення показника доходу.
5. Спостерігається велика плинність кадрів ключової ланки керівництва.
6. Аудитор вирішує підтвердити рахунки до отримання за станом на дату закриття балансу, а не на проміжну дату.
7. Підприємство зазнає труднощів від недостатнього розміру власних оборотних коштів.
8. Високий рівень понаднормової роботи адміністративних працівників призвів до численних помилок при обробці бухгалтерської інформації.
9. Щоб забезпечити аудиторський ризик на припустимо низькому рівні, аудитор планує широко використовувати тести елементів сальдо рахунків.

10. Основний вид діяльності підприємства пов'язаний з генною інженерією.

Завдання 7

Укажіть рівень ризику невиявлення, який при проведенні аудиторської перевірки підприємства має установити аудитор, щоб привести загальний аудиторський ризик до прийняттого рівня.

Внутрішньо властивий ризик за результатами перевірки експертів аудиторської фірми становить 25 %. Ризик внутрішнього контролю оцінюється як сумарна величина впливу таких факторів на систему внутрішнього контролю:

№	Фактори, що впливають на оцінку СВК	Оцінка, %
1	Компетентність персоналу	13,6
2	Правильність відбиття операцій в обліку	7,0
3	Кадрова політика адміністрації	4,9
4	Наявність служби внутрішнього аудиту та його функції	7,7
5	Санкціонування операцій	1
6	Розподіл повноважень та обов'язків	1,9
7	Контроль за документами та їх збереженням	3,4
8	Використання контрольних процедур	5,2
9	Наявність технічних і технологічних засобів контролю	3,5
10	Складна корпоративна структура й складні операції	2,6
11	Інші фактори	1,8

Завдання 8

Нижче наведені ситуації, у яких аудитор бажає скористатися факторною моделлю аудиторського ризику для визначення запланованих рівнів ризику невиявлення й доказів стосовно тверджень фінансової звітності.

Аудитор використовує судження для того, щоб отримати кількісне вираження аудиторського ризику, внутрішньо властивого ризику й ризику не виявлення, дані щодо яких наявні у таблиці:

	Ситуація						
	1	2	3	4	5	6	7
Прийнятний рівень аудиторського ризику	1 %	2 %	5 %	4 %	5 %	3 %	10 %
Оцінений внутрішньо властивий ризик	20 %	50 %	20 %	50 %	20 %	50 %	50 %
Запланований рівень ризику контролю	50 %	50 %	50 %	40 %	20 %	25 %	20 %
Запланований рівень ризику невиявлення	1 %	2 %	5 %	4 %	5 %	3 %	10 %
Заплановані докази							

Необхідно:

1) заповніть порожні рядки таблиці, розрахувавши ризик невиявлення для кожної із ситуацій та зробивши градацію ситуацій від найбільшої кількості необхідних доказів (1) до найменшої кількості необхідних доказів (7), обґрунтуйте свої рішення;

2) поясніть, як аудитор може вплинути на кожну складову факторної моделі аудиторського ризику.

Завдання 9

За кожною з нижченаведених процедур вкажіть вид тестування (господарських операцій, складових сальдо, аналітичні процедури):

- 1) перерахунок нарахованих дивідендів;
- 2) порівняння показників звітності із середньогалузевими;
- 3) визначення коефіцієнтів ліквідності;
- 4) перевірка законності проведення за розрахунками з покупцями;
- 5) підтвердження сальдо рахунків запасів;
- 6) перевірка документів з метою виявлення їх підробки;
- 7) проведення інвентаризації основних засобів;
- 8) перевірка відповідності даних рахунків-фактур та синтетичного обліку розрахунків з постачальниками;
- 9) звірка банківських рахунків на кінець року;
- 10) порівняння фактичних показників діяльності підприємства із плановими.

Завдання 10

Укажіть методи збору доказів та джерела інформації при перевірці аудитором розрахунків з підзвітними особами за ситуаціями, викладеними у таблиці:

№	Напрями перевірки	Джерела інформації	Методи збору доказів
1	2	3	4
1	Видача коштів особам, не зазначеним у переліку співробітників підприємства, яким відповідно до наказу керівника можуть бути видані гроші під звіт на господарські витрати		
2	Видача грошових сум з каси під звіт особам, які не є працівниками підприємства		
3	Видача грошей під звіт особам, які не відзвітували за раніше отримані аванси		

Закінчення таблиці

1	2	3	4
4	Відсутність наказів про направлення працівників у відрядження		
5	Неправильне визначення залишків підзвітних сум на кінець звітного періоду		
6	Некоректне складання бухгалтерських проведень за операціями з підзвітними особами		

Завдання 11

Укажіть, яку кількість договорів поставки варто перевірити для оцінки правильності створення резерву на гарантійний ремонт, якщо рівень істотності, визначений для таких операцій, становить 77 тис. грн за період, що перевіряється, підприємство уклало 526 договорів з номеру 33 до 559 на загальну суму 683 000 грн.

Підприємство характеризується високим рівнем внутрішньогосподарського ризику й ризику контролю (значення коефіцієнта довіри 1,5).

Завдання 12

Визначте розмір вибірки у разі, коли помилки не очікується та коли очікується одна помилка, якщо загальна вартість запасів становить 10 000 грн, припустима помилка – 50 грн, ризик вибірки – 10 %.

Фрагмент таблиці визначення коефіцієнта надійності (довіри)

Кількість помилок у вибірці	Рівень довіри, %						
	70	80	85	90	95	97,5	99
0	1,21	1,61	1,90	2,31	3,00	3,69	4,61
1	2,44	3,00	3,38	3,89	4,75	5,58	6,64
2	3,62	4,28	4,73	5,33	6,30	7,23	8,41
3	4,77	5,52	6,02	6,69	7,76	8,77	10,05
4	5,90	6,73	7,27	8,00	9,16	10,25	11,61

Завдання 13

Укажіть, які об'єкти будуть вивчатися аудитором при перевірці розрахунків з підзвітними особами (по відрядженнях), надайте правильний варіант бухгалтерських записів по такій господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

Майстер цеху Іртишов К. С. був направлений у відрядження в Київ з 14.02. по 17.02.2017 р. для вивчення досвіду роботи на заводі «Прогрес».

13.02 Іртишову К. С. по видатковому касовому ордеру № 71 був виданий аванс у сумі 600 грн Після повернення з відрядження 20.02 Іртишов К. С. надав у бухгалтерію авансовий звіт № 81 на компенсацію витрат за проїзд по залізничних квитках – 120 грн, рахунок готелю за проживання – 240 грн, у т. ч. ПДВ. На підприємстві складені бухгалтерські проведення:

Дт 372	Кт 301	600 грн,
Дт 94	Кт 372	460 грн.

Завдання 14

Укажіть, які об'єкти будуть вивчатися аудитором при перевірці розрахунків з підзвітними особами, надайте правильний варіант бухгалтерських записів по такій господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

06.02. поточного року секретареві-референтові Ніжник З. С. виданий аванс на покупку канцтоварів для використання головним бухгалтером у сумі 300 грн (видатковий касовий ордер № 25). У той же день Ніжник З. С. витратила на зазначені цілі 240 грн (у т. ч. ПДВ – 40 грн).

На підприємстві складені такі бухгалтерські проведення:

Дт 372	Кт 301	300 грн,
Дт 92	Кт 372	240 грн.

Завдання 15

Укажіть умови проведення аудитором зустрічної перевірки величини заборгованості постачальникам, надайте правильний варіант бухгалтерських записів по такій господарській ситуації, оцініть вплив порушень на фінансову звітність:

Підприємство придбало у постачальників на умовах оплати матеріалів на суму 12 000 грн (в т. ч. ПДВ). Для розрахунків з постачальниками в банку була взята короткострокова позичка на 2 місяці в сумі 10 000 грн під 24 % річних зі сплатою відсотків при поверненні позички (зарахована на поточний рахунок). У першому місяці на підприємстві складені такі бухгалтерські проведення:

Дт 201	Кт 631	12000 грн,
Дт 641	Кт 631	2000 грн,
Дт 311	Кт 601	10000 грн.

Завдання 16

Аудитору для перевірки нарахування матеріальних витрат за березень 2018 р. подана така інформація:

	Залишок на початок місяця	Оприбуткування	Залишок на кінець місяця	Матеріальні витрати за місяць		
				Дт	Кт	Сума, грн
Матеріал А	100 од. по 5 грн	Партіями: 80 од. по 4,5 грн 75 од. по 4,7 грн 60 од. по 4,3 грн 30 од. по 5,2 грн 20 од. по 5,5 грн 70 од. по 5,1 грн	75 од.	23	20	1732,55
Матеріал В	10 од. по 100 грн	Партіями: 50 од. по 120 грн 70 од. по 115 грн	25 од.	23	20	22434,15
Матеріал С	700 кг по 18 грн	25 од. по 135 грн 35 од. по 150 грн 15 од. по 125 грн Партіями: 650 кг по 20 грн 530 кг по 21 грн 600 кг по 25 грн 500 кг по 28 грн	600 кг	91	20	49230,00

Додаткові дані:

- згідно наказу про облікову політику визначено такі методи оцінки запасів при вибутті:
  - матеріал В – середньозважена собівартість;
  - матеріали А та С – собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО).
- матеріал В та С використовується для виробництва основної продукції, матеріал А – на цехові потреби.

Необхідно:

1) перевірити правильність облікових рішень щодо нарахування матеріальних витрат підприємства за березень 2018 р., склавши робочий документ аудитора за формою:

№	Назва об'єкту	Відображено в обліку			За даними аудитора			Відхилення
		Дт	Кт	Сума, грн	Дт	Кт	Розрахунок та сума, грн	

2) вказати, який вид аудиторського висновку може бути наданий аудитором за результатами цієї перевірки з урахуванням суттєвості допущених помилок.

Завдання 17

Аудитору для перевірки нарахування амортизації основних засобів за березень 2018 р. подана така інформація:

Дата введення в експлуатацію	Строк експлуатації, роки	Назва об'єкту	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Сума амортизації за місяць		
					Дт	Кт	Сума, грн
12.03.2005	30	Будівля цеху № 1	6000000	-	91	13	16667
15.01.2010	10	Монтажний верстат	60000	5000	23	13	458
20.02.2013	7	Вальцувальний верстат	74000	4000	23	13	833
25.02.2015	5	Автомобіль Renault Kangoo	300000	30000	93	13	4500
18.03.2018	10	Токарний верстат	35800	1800	23	13	283

Додаткові дані:

- згідно наказу про облікову політику амортизація по всіх об'єктах основних засобів нараховується прямолінійним методом;
- автомобіль Renault Kangoo, який використовувався у збутових цілях, списаний згідно з актом № 128 від 09.02.2018 р.

Необхідно:

1) перевірити правильність облікових рішень щодо нарахування амортизації основних засобів підприємства за березень 2018 р., скласти робочий документ аудитора, обґрунтувавши свої розрахунки:

№	Назва об'єкту	Відображено в обліку			За даними аудитора			Відхилення
		Дт	Кт	Сума	Дт	Кт	Розрахунок, сума, грн, пояснення	

2) вказати, який вид аудиторського висновку може бути наданий аудитором за результатами цієї перевірки з урахуванням суттєвості допущених помилок.

Завдання 18

Укажіть із позицій аудитора, положення яких П(С)БО були порушені, оцініть вплив порушень на фінансову звітність, надайте правильний варіант бухгалтерських записів у таких господарських ситуаціях ПАТ «АВС»:

1. Прийнято в операційну оренду устаткування вартістю 6 200 грн терміном на 2 роки, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 10   Кт 684   6 200 грн,
Дт 641   Кт 684   1 240 грн.

2. Господарським способом здійснена прибудова до будинку адміністративного корпусу. Вартість витрачених будівельних матеріалів склала 5 000 грн, нарахована заробітна плата робітникам-будівельникам – 4 000 грн, ЄСВ – згідно діючого законодавства, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 92   Кт 205   5 000 грн,
Дт 92   Кт 661   4 000 грн,
Дт 92   Кт 65   1 600 грн.

3. Керівництвом ухвалене рішення про використання сервера провайдера для розміщення реклами своєї продукції, укладений договір на суму 120 грн, у т. ч. ПДВ, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 154   Кт 685   100 грн,
Дт 641   Кт 685   20 грн.

4. Придбано свердлильний верстат за 2 400 грн, у т. ч. ПДВ, транспортування й установка верстата здійснені власними силами та склали: нарахована зарплата 400 грн, ЄСВ – згідно законодавству, послуги автоцеха (допоміжне виробництво) 100 грн, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 10	Кт 685	2 000 грн,
Дт 641	Кт 685	400 грн,
Дт 92	Кт 661	400 грн,
Дт 92	Кт 65	160 грн,
Дт 92	Кт 23доп.	100 грн.

5. Безоплатно отриманий верстат, справедлива вартість якого на дату отримання 3 000 грн, витрати на транспортування і монтаж отриманого верстата 400 грн без ПДВ, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 15	Кт 685	3000 грн,
Дт 15	Кт 685	400 грн,
Дт 641	Кт 685	80 грн.

Завдання 19

Укажіть із позицій аудитора, положення яких П(С)БО були порушені, оцініть вплив порушень на фінансову звітність, надайте правильний варіант бухгалтерських записів у таких господарських ситуаціях ПАТ «АВС»:

1. Закуплені матеріали у вітчизняного постачальника на 9 200 грн (включаючи ПДВ), вантажникам за розвантаження матеріалів нараховано 230 грн, розмір ЄСВ – згідно законодавству, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 201	Кт 631	9 200 грн,
Дт 641	Кт 631	1 533 грн,
Дт 93	Кт 661	230 грн,
Дт 93	Кт 65	9 грн.

2. Протягом місяця витрачені матеріали за обліковими цінами: для виготовлення продукції основного виробництва – 4 900 грн; для загально виробничих потреб – 1 500 грн; для адміністративних цілей – 1 300 грн; на упакування продукції – 800 грн, що відображено на рахунках у такий спосіб:

Дт 23	Кт 201	4 900 грн,
Дт 91	Кт 201	1 500 грн,
Дт 92	Кт 201	1 300 грн,
Дт 93	Кт 201	800 грн.

Обліковою політикою підприємства установлений ТЗВ у розмірі 10 %.

3. В облікових записах відображені залишки матеріалу А на початок місяця у величині 300 кг по 5 грн, протягом місяця закупівлі матеріалів провадилися партіями: 1 200 кг по 5,2 грн, 800 кг по 6,35 грн, 650 кг по 5,95 грн,

720 кг по 6,2 грн, 350 кг по 6,25 грн. Обліковою політикою підприємства визначене використання методу середньозваженої ціни при вибутті запасів. Протягом березня місяця поточного року матеріал А використовувався на виробництво основної продукції в цеху 1. Залишок матеріалу А на кінець періоду склав 1700 кг. Матеріальні витрати за місяць оформлені проведенням:

Дт 23 Кт 201 12 939 грн.

Завдання 20

Визначте вид аудиторського висновку, обґрунтуйте свою думку:

1. «...Унаслідок проведення аудиту встановлено, що за звітний період ПАТ «МЗША» були допущені істотні порушення і викривлення, викладені у додатку № 1 до цього висновку. Допущені порушення суттєво впливають на фінансову звітність підприємства і спотворюють реальний стан справ. Фінансова звітність має істотні викривлення і недостовірно подає фінансову інформацію про ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2018 р., не виконані вимоги щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні з питань, які наводяться у додатку № 1.

Отже, дані бухгалтерського обліку і фінансової звітності не дають достовірного уявлення про дійсний стан справ на ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2018 р.»

2. «...У процесі проведеної аудиторської перевірки встановлено, що операції з обліку основних засобів та запасів, їх оцінки при вибутті, а також розрахунок нарахованих амортизаційних відрахувань при визначенні оподаткованого прибутку проведені з порушенням встановленого порядку. Зазначені невідповідності мають обмежений вплив на фінансову звітність і не спотворюють загальний фінансовий стан підприємства.

Ми підтверджуємо, що, за винятком зазначених невідповідностей фінансова звітність в усіх істотних аспектах достовірно і повно розкриває фінансову інформацію про ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2018 р. згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в Україні».

3. «...У зв'язку з неможливістю перевірки фактів, що стосуються організації обліку необоротних та оборотних активів, доходів і витрат підприємства з причин відмови в наданні інформації, недопущення аудитора до проведення інвентаризації основних засобів та запасів, відсутності первинних документів та облікових реєстрів підприємства через пожежу в бухгалтерії ми не можемо надати висновок із зазначених моментів.

Вищенаведені моменти істотно впливають на відповідність дійсності стану справ загалом. У зв'язку з відсутністю достатніх аудиторських доказів ми

не можемо надати об'єктивний аудиторський висновок по фінансовій звітності ПАТ «МЗША» станом на 01.01.2018 р.»

4. «Ми здійснили аудиторську перевірку балансу підприємства АВС станом на 31.12.2018 р. та відповідних звітів про фінансові результати та про рух грошових коштів за 2018 р. Відповідальність за цю фінансову звітність несе керівництво підприємства. Нашим обов'язком є надання думки про цю фінансову звітність на підставі проведеної аудиторської перевірки.

За винятком того, про що йдеться у наступному параграфі, ми здійснили аудиторську перевірку відповідно до міжнародних стандартів аудиту. Останні зобов'язують планувати і здійснювати перевірку так, щоб забезпечити достатню впевненість щодо відсутності у фінансовій звітності істотних викривлень. До аудиторської перевірки належить отримання, на основі тестів, доказів, що підтверджують суми та факт подання даних у фінансовій звітності. Також аудиторська перевірка включає оцінку застосовуваних керівництвом облікових принципів, істотних оцінок, а також оцінку загального подання фінансової звітності. Ми вважаємо, що аудиторська перевірка забезпечує достатню основу для надання нашої думки.

Ми не спостерігали за інвентаризацією запасів станом на 31.12.2018 р. Через характер записів підприємства ми не змогли застосувати інші аудиторські процедури для перевірки кількості запасів. Це обмеження не має значного впливу на фінансову звітність та на стан справ загалом.

На нашу думку, за винятком вищевикладеного, фінансова звітність подає достовірну та об'єктивну картину фінансового стану підприємства станом на 31.12.2018 р., результатів його господарської діяльності й руху грошових коштів за 2018 р. відповідно до чинного законодавства та облікових стандартів».

4.4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «АУДИТ ТА БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

Основна література:

1. Аудит: навчальний посібник / М. С. Пушкар та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 275 с.
2. Аудит: підручник / О. А. Петрик та ін. К.: КНЕУ, 2015. 498 с.
3. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: підручник / В. В. Немченко та ін. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 540 с.

4. Вакульчик Е. М., Фесенко В. В. Аудит по международным стандартам: учебник. Днепропетровск: Доминанта принт, 2016. 221 с.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2015 р. URL: <http://www.apu.com.ua/msa>
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article>
8. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-XIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Допоміжна література:

1. Бондар В. П. Концепція розвитку аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2008. 456 с.
2. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Використання аудиту як напрямку підвищення ефективності малого бізнесу. *Фінанси, учет, банки*. 2016. Вып. 1 (21). С. 60–68.
3. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Методи аудиту: міжнародне та національне трактування. *Modern Economics*. 2017. № 4. С. 35–42.
4. Горяєва О. С. Правове регулювання аудиторської діяльності в Україні: навчальний посібник. К.: Юридичний світ, 2014. 223 с.
5. Гуцаленко Л. В. Судово-бухгалтерська експертиза: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 351 с.
6. Дмитренко І. М. Аудит (за міжнародними стандартами): навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 398 с.
7. Дондик Н. Я., Дондик Г. П. Судова бухгалтерія: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2011. 208 с.
8. Лозовицький С. П. Внутрішній аудит: теоретичні основи, організація та методика: навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2015. 339 с.

9. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>
10. Про затвердження Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів: наказ Міністерства юстиції України від 09.08.2005 р. № 86/5 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0882-05>
11. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
12. Проскуріна Н. М., Рубітель О. Ю. Організація і методика документального забезпечення аудиту фінансової звітності в системі корпоративного управління: наук.-практ. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 214 с.
13. Пушкар М. С., Семанюк В. З. Внутрішній аудит: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 211 с.
14. Слободяник Ю. Б. Державний аудит: навчальний посібник. Суми: Наталуха А. С., 2015. 340 с.
15. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 402 с.

Інформаційні ресурси в Internet:

1. <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/index>
2. <http://www.gaap.in.ua/us-gaap-inf>
3. <http://www.ifrs.org>
4. <http://www.icqc.eu>
5. <http://rada.gov.ua>
6. <http://sfs.gov.ua>
7. <http://www.dkrp.gov.ua>
8. <http://www.ssmc.gov.ua>
9. <http://www.globalinfotel.com/Pages/default.aspx>
10. <http://home.kpmg.com/ua/uk/home.html>
11. <http://www.ey.com>
12. <http://dtkr.com.ua/?lang=ukr>
13. <http://zakon.rada.gov.ua>

РОЗДІЛ 5. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок оволодіння методикою проведення економічного аналізу господарської діяльності на підприємствах і в організаціях з урахуванням сучасних підходів аналітичного обґрунтування управлінських рішень.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **результатів навчання:**

1) знати теоретичні основи аналізу господарської діяльності (спеціальні способи, аналітичні процедури, предмет, інформаційну базу, інструментарій аналізу господарської діяльності);

2) знати методики економічного аналізу, включаючи їх цільову спрямованість, послідовність аналізу, систему методів;

3) використовувати на практиці різні методи і способи аналізу господарської діяльності;

4) обґрунтувати напрями аналізу, вибрати його цільову спрямованість і основні фактори для вивчення явища і процесу;

5) вміти формувати системно-орієнтовану інформаційну базу;

6) виявити та обґрунтувати умови та чинники мобілізації виробничих резервів;

7) сформулювати пропозиції з оцінки та імовірнісним варіантам зміни досліджуваного процесу і щодо поліпшення поточної ситуації та інше.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Загальні компетентності (ЗК):

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями **(ЗК01)**.
2. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу **(ЗК-2)**.
3. Здатність презентувати результати проведених досліджень **(ЗК13)**.

Фахові компетентності (СК):

1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці **(СК01)**.

2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування **(СК02)**.

3. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень. **(СК05)**.

4. Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства **(СК10)**.

Програмні результати навчання (ПР):

1. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств **(ПР02)**.

2. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень **(ПР04)**.

3. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств **(ПР05)**.

4. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності **(ПР06)**.

5. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації **(ПР08)**.

6. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності **(ПР11)**.

7. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування **(ПР13)**.

8. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві **(ПР15)**.

5.1. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

ТЕМА 1. Поняття аналізу господарської діяльності та його застосування в управлінні діяльністю суб'єкта господарювання

Поняття, предмет, об'єкти і завдання аналізу господарської діяльності. Значення економічного аналізу в управлінні господарською діяльністю, види економічного аналізу. Принципи аналізу господарської діяльності. Основні категорії аналізу. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва та їх класифікація.

Види та напрями економічного аналізу. Оперативний аналіз. Перспективний аналіз. Техніко-економічний аналіз і фінансовий аналіз. Міжзаводський, або порівняльний аналіз. Функціонально-вартісний і системний аналіз. Зв'язок аналізу господарської діяльності з іншими науками.

ТЕМА 2. Метод і методика аналізу господарської діяльності

Поняття методу аналізу господарської діяльності, його характерні особливості, класифікація методів. Поняття методики аналізу господарської діяльності, способи аналізу. Системний підхід в аналізі господарської діяльності. Система показників як елемент методики аналізу господарської діяльності.

Елімінування як метод розрахунку впливу факторів. Способи елімінування: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць та перерахунків.

Порівняння та його застосування в аналізі. Види порівнянь. Вимоги, які висуваються до забезпечення порівнянності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактору, обсягу виробництва, структури та асортименту тощо.

Моделювання. Види моделей. Використання моделювання в економічному аналізі.

Балансові зіставлення. Застосування цього методу перевірки узгодженості та вірогідності звітних даних. Використання балансових розрахунків для вилучення величини невідомих показників і факторів. Сальдовий прийом, можливості використання його в аналізі.

Статистичні методи, застосовувані в аналізі. Табличний метод. Особливості побудови аналітичної таблиці. Використання табличного методу в аналізі. Прийоми групувань і вибірки. Динамічні ряди. Обчислення середніх і відносних величин. Графічні методи.

Економіко-математичні методи, застосовані в аналізі господарської діяльності.

Соціологічні та інші методи, застосовувані в економічному аналізі. Анкетний метод дослідження. Опитування суб'єктів аналізу. Проведення експерименту.

ТЕМА 3. Інформаційна база аналізу господарської діяльності

Зміст і поняття інформації. Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Гласність і секретність інформації. Комерційна таємниця, її межі та значення для суб'єктів господарської діяльності. Організація та контроль потоків інформаційного забезпечення виробництва.

Характеристика і класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Система техніко-економічних показників як база економічного аналізу. Система інформації обліку та звітності. Фінансова звітність та її аналітичний потенціал. Основні вимоги, що пред'являються до інформації фінансової звітності.

Перевірка вірогідності джерел інформації, використовуваних в аналізі. Методи перевірки якості звіту підприємства. Використання аудиту для перевірки якості бухгалтерських даних і звітів.

ТЕМА 4. Організація та етапи аналізу господарської діяльності

Поняття і загальні методичні принципи організації аналізу. Форми та методи організації аналітичної роботи. Особливості організації проведення аналізу статистичними, фінансово-кредитними та керівними організаціями. Планування, виконання та контроль окремих робіт та аналізу загалом.

Основні етапи і послідовність проведення аналізу господарської діяльності. Принципи складання програм аналізу. Добір, перевірка та аналітична обробка економічної інформації. Узагальнення, оцінка та письмове оформлення результатів аналізу. Формування пропозицій за результатами аналізу та контроль за їх реалізацією.

ТЕМА 5. Аналіз використання матеріальних ресурсів

Цілі, завдання, джерела інформації, що використовується під час аналізу використання матеріальних ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах і рівня виробничих запасів.

Система показників, що характеризують ефективність використання матеріальних ресурсів.

Аналіз зміни матеріаломісткості продукції. Вплив зміни матеріаломісткості на показники роботи підприємства. Виявлення резервів зниження матеріаломісткості та підвищення ефективності виробництва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«ФІНАНСОВИЙ ТА ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»

ТЕМА 6. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів підприємства

Цілі, завдання аналізу, система трудових показників. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами Аналіз чисельності та складу працівників підприємства. Аналіз використання фонду робочого часу.

Аналіз продуктивності праці та її впливу на обсяг виробництва. Аналіз використання фонду заробітної плати (аналіз оплати праці).

Аналіз трудомісткості продукції, що випускається. Аналіз резервів продуктивності праці та випуску продукції завдяки кращому використанню трудових ресурсів.

ТЕМА 7. Аналіз виробництва та реалізації продукції

Мета, завдання та об'єкти аналізу. Загальна схема і послідовність проведення аналізу. Система показників, що характеризують об'єм продукції, сфера їх застосування. Баланс товарної продукції та його аналітичне значення.

Аналіз динаміки об'єму продукції. Оцінка напруженості плану по обсягу виробленої продукції. Аналіз асортименту і структури продукції, що випускається.

Аналіз якості виробленої продукції. Показники якості. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства. Аналіз виробничого браку.

Оцінка ритмічності виробництва. Аналіз реалізації з урахуванням виконання договірних зобов'язань.

Аналіз комплектності виробничої програми. Узагальнення резервів росту реалізації продукції.

ТЕМА 8. Аналіз собівартості продукції

Цілі, завдання та інформаційна база аналізу собівартості продукції (рентабельність окремих видів продукції). Аналіз собівартості продукції за елементами витрат. Аналіз собівартості продукції за калькуляційними статтями витрат.

Аналіз матеріальних витрат. Аналіз витрат на зарплату. Аналіз комплексних статей витрат.

Аналіз витрат на 1 грн реалізованої продукції. Аналіз собівартості окремих виробів. Шляхи зниження собівартості продукції.

ТЕМА 9. Аналіз стану та ефективності використання основних засобів

Цілі, завдання аналізу, джерела інформації. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. Аналіз показників складу, структури і технічного стану основних фондів.

Аналіз інтенсивності та ефективності використання основних засобів. Система показників. Аналіз фондівіддачі та факторів її зміни. Аналіз використання виробничої потужності підприємства.

Аналіз використання технологічного устаткування, резерви збільшення випуску продукції.

ТЕМА 10. Аналіз фінансових результатів підприємства

Сутність, цілі, завдання і основні напрями аналізу фінансових результатів підприємства. Загальна оцінка формування фінансових результатів.

Чистий прибуток і його складова. Вплив окремих груп фінансових результатів і витрат на розмір чистого прибутку.

Аналіз рентабельності, як важливих показників господарської діяльності підприємства. Формула Дюпона і використання її для аналізу рентабельності. Фактори зміни рентабельності, резерви зростання.

ТЕМА 11. Аналіз фінансового стану підприємства

Поняття, значення і завдання аналізу фінансового стану підприємства і його фінансової стійкості. Способи і прийоми аналізу фінансового стану підприємства. Поняття фінансової стійкості та методика аналізу.

Платоспроможність підприємства. Ліквідність підприємства як найважливіший показник фінансової стійкості. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості.

Аналіз оборотності активів і їх вплив на фінансовий стан. Визначення суми ефекту від її зміни.

Оцінка перспективної платоспроможності.

5.2. ТЕСТИ З ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

1. Як змінилася собівартість реалізованої продукції у звітному періоді порівняно з попереднім, якщо виручка від реалізації зросла на 100 грошових одиниць, а валовий прибуток зменшився на 10 грошових одиниць?

- а) зменшилася на 100 грош. од.;
- б) зросла на 110 грош. од.;
- в) зменшилася на 90 грош. од.;
- г) залишилася без зміни;
- д) немає правильної відповіді.

2. З активу балансу отримана інформація про вартість майна:

- Необоротні активи – 200 грошових одиниць
- Грошові кошти, розрахунки з дебіторами – 120 грошових одиниць

Необхідно визначити найбільш ліквідні активи:

- а) 200;
- б) 220;
- в) 120;
- г) 80;
- д) немає правильної відповіді.

3. З активу балансу отримана інформація про вартість майна:

- Необоротні активи – 200 грошових одиниць.
- Грошові кошти – 20, розрахунки з дебіторами – 120 грошових одиниць.

Необхідно визначити поточні активи:

- а) 220;
- б) 320;
- в) 340;
- г) 140;
- д) немає правильної відповіді.

4. Де у бухгалтерському балансі відбивається власний капітал?

- а) I активу;
- б) I пасиву;
- в) II пасиву + III пасиву;
- г) II пасиву;
- д) немає правильної відповіді.

5. Розподіл витрат на виробництво продукції на змінні й умовно-постійні відбувається залежно:

- а) від місця їх виникнення;
- б) від способу включення їх у собівартість;
- в) від їх техніко-економічного призначення;
- г) від функціональних змін у діяльності (обсягу виробленої продукції);
- д) немає правильної відповіді.

6. Підприємство вважається ліквідним, якщо поточні активи:

- а) більше, ніж поточні активи, зазначені у попередньому балансовому звіті;
- б) більше, ніж нерухоме майно;
- в) перевищують короткострокові зобов'язання;
- г) включають великі запаси продукції;
- д) немає правильної відповіді.

7. На зміну рівня показника «витрати на 1 грошову одиницю товарної продукції» впливають фактори:

- а) структура персоналу, віковий склад робітників;
- б) собівартість продукції, відпускні ціни на продукцію, структура продукції;
- в) питома вага машин та устаткування у вартості основних виробничих фондів;
- г) матеріальні витрати;
- д) немає правильної відповіді.

8. Взаємозв'язок показників представлений такою формулою:

$$Q = A \times B \times C \times D.$$

У правій частині формули фактори розташовані в такому порядку, який задовольняє вимогам використання методу ланцюгових підстановок.

Наведіть формулу розрахунку впливу на узагальнюючий показник (Q) фактора A , використовуючи спрощений варіант методу ланцюгових підстановок – метод абсолютних різниць.

- а) $Q_a = (A_1 - A_0) \times B_0 \times C_0 \times D_0$;
- б) $Q_a = (A_1 - A_0) \times B_1 \times C_0 \times D_0$;
- в) $Q_a = (A_1 - A_0) \times B_1 \times C_1 \times D_0$;
- г) $Q_a = (A_1 - A_0) \times B_1 \times C_1 \times D_1$;
- д) немає правильної відповіді.

9. У якому випадку загальні активи підприємства будуть менші за його зобов'язання?

- а) власний капітал має позитивне значення;
- б) у підприємства немає короткострокових зобов'язань;
- в) у підприємства немає довгострокових зобов'язань;
- г) власний капітал має від'ємне значення;
- д) немає правильної відповіді.

10. Балансовий звіт не може включати інформацію:

- а) щодо вартості активів компанії;
- б) про обсяг зобов'язань компанії;
- в) про засоби, що належать акціонерам;
- г) про те, що не може бути представлено у грошовому вираженні;
- д) немає правильної відповіді.

11. Якщо компанія має нерухоме майно на суму 10000 грошових одиниць, довгострокові зобов'язання на 5000 грошових одиниць, поточні активи на 1000 грошових одиниць і короткострокові зобов'язання на 500 грошових одиниць, то робочий капітал становить:

- а) 500;
- б) 5000;
- в) 1500;
- г) 15000;
- д) немає правильної відповіді.

12. Фондовіддача розраховується як відношення:

- а) середньорічної вартості ОПФ за первісною оцінкою до чисельності промислово-виробничого персоналу;
- б) середньорічної вартості ОПФ по залишковій вартості до чисельності промислово-виробничого персоналу;
- в) річного обсягу продукції до середньорічної вартості ОПФ;
- г) середньорічної вартості ОПФ до річного обсягу випущеної продукції;
- д) річного обсягу продукції до чисельності промислово-виробничого персоналу.

13. Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань – це коефіцієнт:

- а) абсолютної ліквідності;
- б) рентабельності;
- в) загального покриття;

- г) оборотності капіталу;
- д) немає правильної відповіді.

14. Обсяг реалізації продукції за квартал 400 грош. од., середні залишки оборотних коштів 40 грош. од. Чому дорівнює тривалість одного обороту в днях?:

- а) 36;
- б) 3;
- в) 10;
- г) 9;
- д) немає правильної відповіді.

15. Активи, які можуть бути легко перетворені у грошові кошти, відомі як:

- а) акціонерний капітал;
- б) оборотний капітал;
- в) зобов'язання, які легко реалізувати;
- г) активи, які легко реалізувати;
- д) немає правильної відповіді.

16. Ті ресурси, якими компанія володіє і які складаються з готівкових коштів і цінностей, і, здебільшого, можуть бути перетворені у готівкові кошти під час операційного циклу підприємництва, відомі як:

- а) поточні активи;
- б) короткострокові зобов'язання;
- в) довгострокові зобов'язання;
- г) нерухоме майно;
- д) немає правильної відповіді.

17. Показник витрат на 1 грошову одиницю товарної продукції розраховується за формулою:

а) $\frac{\text{собівартість товарної продукції}}{\text{вартість товарної продукції}};$

б) $\frac{\text{вартість товарної продукції}}{\text{собівартість товарної продукції}};$

в) $\frac{\text{валовий прибуток}}{\text{виручка від реалізації}};$

$$\text{г) } \frac{\text{прибуток від реалізації продукції}}{\text{виручка від реалізації}} ;$$

д) немає правильної відповіді.

18. Виробничі запаси на початок року склали 5200 грош. од. Протягом року підприємство придбало у постачальників матеріалів на суму 14200 грош. од. і реалізувало матеріалів, що не використовуються у виробництві на суму 11900 грош. од. Чому рівні виробничі запаси на кінець року?

- а) 8500 грош. од.;
- б) 7500 грош. од.;
- в) 17100 грош. од.;
- г) 20900 грош. од.

19. Як змінився валовий прибуток у звітному періоді в порівнянні з попереднім, якщо виручка від реалізації зменшилася на 200 грошових одиниць, а собівартість реалізованої продукції зросла на 50 грошових одиниць?

- а) зросла на 150 грошових одиниць;
- б) зменшилася на 250 грошових одиниць;
- в) зросла на 100 грошових одиниць;
- г) залишилася без зміни;
- д) немає правильної відповіді.

20. Компанія має поточні активи на суму 10 грошових одиниць, легко реалізовані активи на суму 30 грошових одиниць і короткострокові зобов'язання на суму 150 грошових одиниць. Коефіцієнт загального покриття становить:

- а) 1,5;
- б) 0,67;
- в) 0,2;
- г) неможливо підрахувати з наведених показників;
- д) немає правильної відповіді.

21. Фірма купує сировину в кредит терміном на 1,5 місяці, зберігає його на складі протягом місяця, після чого передає його у виробництво. Товари виготовляються дуже швидко, однак, після цього зберігаються на складі протягом 2 місяців. Дебітори отримують кредит терміном на 3 місяці. Чому буде дорівнювати період обороту (тривалість циклу) робочого капіталу?

- а) 6;
- б) 4,5;
- в) 5;
- г) 3;
- д) немає правильної відповіді.

22. Чому дорівнює рентабельність продажу, якщо рентабельність активів 20 %, оборотність активів 2?

- а) 10;
- б) 40;
- в) 1;
- г) 18;
- д) немає правильної відповіді.

23. Якщо поточних активів комерційного підприємства більше, ніж його зобов'язань, підприємство вважається:

- а) ліквідним;
- б) понадкапіталізованим;
- в) з високим співвідношенням засобів підприємства;
- г) платоспроможним;
- д) немає правильної відповіді.

24. Чому дорівнює виручка від реалізації (за мінусом ПДВ й акцизного збору), якщо відомо: собівартість реалізованої продукції дорівнює 200 грошових одиниць, рівень рентабельності до собівартості 10 %?

- а) 180;
- б) 220;
- в) 10;
- г) 0,1;
- д) немає правильної відповіді.

25. Показник рентабельності продажів знизився у звітному періоді в порівнянні з попереднім з 20 % до 10 %. Це означає:

- а) на кожні 100 грошових одиниць реалізованої продукції у звітному періоді підприємство стало отримувати прибутку на 10 грошових одиниць менше, ніж у попередніх;
- б) у звітному періоді на кожні 100 грошових одиниць вартості майна підприємство стало отримувати прибутку менше на 10 грошових одиниць, ніж у попередньому періоді;
- в) питома вага маржинального доходу у виручці від продажів зменшилася на 10 %;
- г) коефіцієнт оборотності власного капіталу;
- д) немає правильної відповіді.

26. Що з перерахованого нижче не утворює частини активів компанії?

- а) запаси незавершеної продукції;
- б) транспортні засоби;
- в) акціонерний капітал;
- г) грошові кошти;
- д) немає правильної відповіді.

27. Як зміниться середня величина витрат на одиницю продукції при зростанні обсягу виробництва?

- а) залишається незмінною для змінних витрат і знижується для постійних;
- б) залишається незмінною для постійних витрат і знижується для змінних;
- в) для постійних і змінних витрат збільшиться;
- г) збільшиться для змінних і постійних витрат;
- д) немає правильної відповіді.

28. Відношення суми легко реалізованих цінних паперів та грошових коштів до короткострокових зобов'язань – це коефіцієнт:

- а) рентабельності активів;
- б) загального покриття;
- в) абсолютної ліквідності;
- г) оборотності активів;
- д) немає правильної відповіді.

29. Між показниками оборотності власного капіталу підприємства, рентабельністю власного капіталу і рентабельністю продажів існує така залежність:

- а) рентабельність власного капіталу = рентабельності продажів – оборотність власного капіталу;
- б) оборотність власного капіталу = рентабельність власного капіталу * рентабельність продажів;
- в) рентабельність власного капіталу = рентабельність продажів * оборотність власного капіталу;
- г) рентабельність власного капіталу = оборотність майна * рентабельність продажів;
- д) немає правильної відповіді.

30. Аналіз собівартості продукції за елементами витрат показав, що найбільшу питому вагу займають витрати на оплату праці. Це виробництво можна охарактеризувати як:

- а) матеріаломістке;
- б) фондоемне;
- в) трудомістке;
- г) енергоємне;
- д) немає правильної відповіді.

31. Змінні витрати на один виріб 5 грошових одиниць, постійні 100 грошових одиниць на весь період, ціна за одиницю продукції 20 грошових одиниць. Чому дорівнює фінансовий результат при обсязі виробництва 10 штук?:

- а) –50;
- б) +50;
- в) –850;
- г) –5;
- д) немає правильної відповіді.

32. «Зовнішні зобов'язання» дорівнюють:

- а) загальне фінансування мінус короткострокові зобов'язання;
- б) нерухоме майно плюс довгострокові зобов'язання;
- в) короткострокові зобов'язання плюс довгострокові зобов'язання;
- г) загальні зобов'язання мінус довгострокові зобов'язання;
- д) немає правильної відповіді.

33. Змінні витрати на один виріб 4 грошових одиниць, постійні 200 грошових одиниць на весь період, ціна за одиницю продукції 9 грошових одиниць. Чому дорівнює точка беззбитковості?

- а) 5;
- б) 40;
- в) 0;
- г) неможливо визначити;
- д) 60.

34. Якщо основні засоби мали повну початкову вартість 5000 грошових одиниць, знос 3500 грошових одиниць. Ці основні засоби були реалізовані за 1000 грошових одиниць. Чому буде дорівнює фінансовий результат?

- а) +7500;
- б) +4000;
- в) +2500;
- г) -500;
- д) немає правильної відповіді.

35. Діяльність компанії характеризується такими показниками (грош. од.):
запаси 15000,
рахунки дебіторів 28000,
рахунки кредиторів 12500,
грошові кошти 800.

Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності дорівнює?

- а) 2,6 : 1;
- б) 1,1 : 1;
- в) 3,5 : 1;
- г) 69,4 : 1;
- д) немає правильної відповіді.

36. Якщо компанія має співвідношення акціонерного капіталу і позикових коштів 1 : 5, яка частина вартості активів фінансується з коштів акціонерів?

- а) 1 / 5;
- б) 1 / 6;
- в) 4 / 5;
- г) неможливо підрахувати відразу;
- д) немає правильної відповіді.

37. Компанія продає товарів на 100 000 грошових одиниць при рентабельності продажу 20 %. Компанія може підняти ціни продажу на 10 %, досягнувши за цих умов обсягу продажу 110 000 грошових одиниць (без зміни фізичного обсягу і витрат). Рентабельність продажу за цих умов буде дорівнює:

- а) 10 %;
- б) 27,3 %;
- в) 90,9 %;
- г) 20 %;
- д) немає правильної відповіді.

38. Економія сировини, матеріалів, палива й енергії дає змогу:

- а) знижувати загальногосподарські витрати підприємства;
- б) розширювати асортимент виробленої продукції;
- в) збільшувати обсяг виробництва продукції без додаткових ресурсів;
- г) впроваджувати нові види технологічного обладнання;
- д) немає правильної відповіді.

39. На зміну показника операційного прибутку впливають такі фактори:

- а) попит на продукцію, податки на прибуток, що сплачується підприємством до бюджету, величина прибутку;
- б) величина прибутку від іншої реалізації, сума амортизаційних відрахувань і витрати підприємства на рекламу;
- в) відпускні ціни на продукцію, собівартість одиниці продукції, кількість виробленої та реалізованої продукції, структура продажу;
- г) доходи від участі у капіталі;
- д) немає правильної відповіді.

40. Виділіть основні напрямки аналізу засобів праці:

- а) наявність, рух робочої сили, раціональне її використання;
- б) забезпеченість підприємства робочою силою, матеріальними ресурсами й основними фондами;
- в) вивчення динаміки і проведення факторного аналізу фондівіддачі;
- г) забезпеченість підприємства матеріальними ресурсами;
- д) вивчення складу, руху, наявності, технічного стану й ефективності використання основних засобів.

41. За якою із наведених нижче формул можна визначити зміну обсягу продукції завдяки зміні матеріаловіддачі?

- а) $M_{31} * (M_{O1} - M_{Oo})$;
- б) $M_{3o} * (M_{O1} - M_{Oo})$;
- в) $M_{O1} * (M_{31} - M_{3o})$;
- г) $M_{Oo} * (M_{31} - M_{3o})$;
- д) немає правильної відповіді.

42. Як визначити коефіцієнт оновлення основних фондів?

- а) відношенням вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період до їх вартості на кінець періоду;
- б) відношенням різниці вартості основних фондів, що надійшли і вибули за аналізований період до їх залишкової вартості на кінець періоду;
- в) добуток вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період на коефіцієнт змінності;
- г) добутком вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період на коефіцієнт зношеності;
- д) відношенням вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період до їх вартості на початок періоду.

43. У собівартість одиниці продукції включаються:

- а) прямі матеріали, пряма праця і відношувані накладні витрати;
- б) валовий прибуток і незавершене виробництво;
- в) прибуток від реалізації продукції та від іншої реалізації;
- г) тарифна ставка робітника;
- д) немає правильної відповіді.

44. Перерахувати узагальнюючі показники, що характеризують ефективність використання основних промислово-виробничих фондів.

- а) середньорічна вартість ОПФ, ступінь їх зношеності, віковий склад, коефіцієнт змінності, інтегральний коефіцієнт використання устаткування, фондвіддача;
- б) коефіцієнт змінності, фондоозброєність, фондвіддача, фондомісткість, коефіцієнт оновлення;
- в) питома вага активної частини ОПФ, коефіцієнти: змінності, оновлення, зношеності, ритмічності, сортності;
- г) структура ОПФ, їх технічний рівень, ступінь зношеності, ступінь оновлення, фондвіддача, фондомісткість;
- д) фондвіддача, фондомісткість, фондоозброєність.

45. Коефіцієнт змінності визначається як відношення:

- а) фактичного виробітку продукції одним агрегатом за одиницю часу до планового чи нормативного виробітку;
- б) середнього фактичного використання одиниці обладнання за аналізований період часу до планового;
- в) середньорічної вартості ОПФ за первісною вартістю до чисельності промислово-виробничого персоналу;
- г) загального числа відпрацьованих за добу верстато-змін до кількості встановленого обладнання;
- д) фактичної кількості зданої на склад готової продукції за асортиментом, але у межах плану до планової її кількості.

46. Вказати показник, що характеризує прогресивність видової структури основних фондів:

- а) коефіцієнт вибуття;
- б) коефіцієнт оновлення;
- в) питома вага активної частини основних фондів у загальній їх вартості;
- г) коефіцієнт приросту основних фондів;
- д) немає правильної відповіді.

47. Одним із завдань аналізу собівартості продукції за елементами витрат є:

- а) визначення характеру виробництва (матеріаломістке, трудомістке, фондосмне);
- б) розрахунок витрат на 1 грошову одиницю товарної продукції;
- в) виявлення динаміки зміни собівартості;
- г) визначення продуктивних витрат;
- д) немає правильної відповіді.

48. Матеріаломісткістю і матеріаловіддачею є:

- а) чинниками науково-технічного прогресу на підприємстві;
- б) встановленими граничними величинами економії матеріалів;
- в) елементами витрат на підприємстві;
- г) найважливішими узагальнюючими показниками ефективності використання матеріальних ресурсів;
- д) немає правильної відповіді.

49. До прийомів елімінування належать:

- а) відносні показники;
- б) абсолютні різниці;

- в) вертикальний аналіз;
- г) графічний метод;
- д) балансовий метод.

50. З балансу компанії отримана інформація:

- власний капітал – 250 грошових одиниць;
- довгострокові кредити – 50 грошових одиниць;
- короткострокові кредити – 150 грошових одиниць.

Необхідно визначити: капітал тривалого використання:

- а) 250 грош. од.;
- б) 200 грош. од.;
- в) 300 грош. од.;
- г) 450 грош. од.;
- д) немає правильної відповіді.

51. З балансу компанії отримана інформація:

- власний капітал – 250 грошових одиниць;
- довгострокові кредити – 50 грошових одиниць;
- короткострокові кредити – 150 грошових одиниць.

Необхідно визначити: коефіцієнт автономії:

- а) 0,56;
- б) 2;
- в) 1,66;
- г) 5;
- д) немає правильної відповіді.

52. Економічний аналіз як наука являє собою систему спеціальних знань, пов'язану:

- а) з виявленням позитивних і негативних факторів і кількісному вимірі їх дії;
- б) з вивченням можливостей і закономірностей пізнання;
- в) з вивченням основ суспільного виробництва і законів його функціонування;
- г) з відображенням господарських операцій в первинній документації та бухгалтерської звітності;
- д) немає правильної відповіді.

53. Фактори, що впливають на зміну прямої заробітної плати можна об'єднати у такі групи:

- а) вартість 1 години (тарифна ставка) і продуктивність праці (час, витрачений на виробництво одиниці продукції);
- б) структура персоналу і віковий склад працюючих;
- в) чисельність робітників і час, витрачений на виробництво одного виробу;
- г) необхідна додаткова інформація;
- д) немає правильної відповіді.

54. Яке речення з нижчеподаних є вірним?

- а) темпи зростання середньої заробітної плати мають випереджати темпи росту продуктивності праці;
- б) оборотність коштів на оплату праці має випереджати оборотність кредиторської заборгованості;
- в) темпи зростання продуктивності праці мають випереджати темпи зростання середньої заробітної плати;
- г) темпи зростання інтенсивності праці мають випереджати темпи росту продуктивності праці;
- д) немає правильної відповіді.

55. Які показники зіставляються для оцінки динаміки?

- а) фактичні дані звітного періоду з плановими;
- б) фактичні дані зіставляються з середніми показниками підприємств галузі;
- в) фактичні показники порівнюються з нормами та лімітами;
- г) фактичні показники звітного періоду зіставляються з фактичними показниками попереднього року;
- д) немає правильної відповіді.

56. Які фактори впливають на зміну матеріальних ресурсів на 1 грошову одиницю виробленої продукції:

- а) матеріаловіддача, матеріалоємність, норма витрати;
- б) фактори кількості продукції, норми витрати і ціни на матеріали;
- в) кількість та сума виробленої продукції;
- г) витрата сировини, матеріалів, комплектуючих, палива й енергії;
- д) немає правильної відповіді.

57. Наявність власних оборотних коштів підприємства можна розрахувати як:

- а) різницю величини власного капіталу та величини необоротних активів;
- б) суму довгострокових кредитів і позик;
- в) різницю оборотних активів та власного капіталу;
- г) різницю необоротних активів та оборотних активів;
- д) немає правильної відповіді.

58. Повна початкова вартість основних засобів 100 грошових одиниць, залишкова вартість 40 грошових одиниць. Чому дорівнює коефіцієнт зносу основних засобів?

- а) 0,4;
- б) 0,6;
- в) 1,4;
- г) 2,5;
- д) немає правильної відповіді.

59. Відношення обсягу виробленої продукції до середньої вартості основних виробничих фондів це:

- а) продуктивність праці;
- б) рентабельність основних виробничих фондів;
- в) фондоддача;
- г) фондомісткість;
- д) немає правильної відповіді.

60. За якою вартістю відображаються у валюті балансу основні засоби?

- а) залишкова;
- б) відновна;
- в) планова;
- г) договірна;
- д) немає правильної відповіді.

61. У цеху встановлено 200 одиниць обладнання, в першу зміну працювало 180 одиниць обладнання, а в другу зміну 120 одиниць обладнання. Чому дорівнює коефіцієнт змінності робіт обладнання?

- а) 0,9;
- б) 0,6;
- в) 1,5;
- г) 2;
- д) немає правильної відповіді.

62. Резерв збільшення обсягу продукції завдяки кращому використанню основних фондів 500 грн, а завдяки кращому використанню трудових ресурсів 400 грн. Чому буде дорівнює комплектний резерв?

- а) 900;
- б) 100;
- в) 400;
- г) 450;
- д) немає правильної відповіді.

63. Прибуток на всю суму інвестицій та прибуток на акціонерний капітал – два ефективних способу виміру:

- а) рентабельності;
- б) платоспроможності;
- в) ліквідності;
- г) оборотності;
- д) немає правильної відповіді.

64. Що не є конкретним резервом можливого збільшення обсягу продукції завдяки кращому використанню основних фондів:

- а) введення в дію невстановленого обладнання;
- б) підвищення фактичного коефіцієнта змінності роботи устаткування;
- в) зменшення внутрішньо змінних простоїв обладнання;
- г) зменшення адміністративних витрат;
- д) немає правильної відповіді.

65. Компанія X володіє 75 % акцій компанії Y. Протягом року компанія Y отримала прибуток в сумі 10000 грн (прибуток після оподаткування) та виплатила дивіденди в сумі 8000 грн. Яка сума доходу має бути відображена в звіті про фінансові результати компанії X?

- а) 8000;
- б) 7500;
- в) 10000;
- г) 6000;
- д) немає правильної відповіді.

66. Що з перерахованого нижче не віднімається з валового прибутку при обчисленні прибутку від продажу компанії?

- а) вартість сировини і матеріалів, використаних у виробництві продукції;
- б) заробітна плата робітників, зайнятих виробництвом продукції.

- в) відсоток по позичках під нерухомість;
- г) податок на додану вартість;
- д) немає правильної відповіді.

67. Який з нижче перерахованих показників не відбивається в прогнозі руху грошових коштів?

- а) погашення позик;
- б) придбання нового обладнання;
- в) амортизація;
- г) заробітна плата;
- д) немає правильної відповіді.

68. Чим вище рівень ризику вкладення грошей, тим інвестори сподіваються на:

- а) менший дохід;
- б) більший дохід;
- в) гарантований дохід;
- г) рівень ризику не впливає на дохід;
- д) немає правильної відповіді.

69. Як визначити коефіцієнт оновлення основних фондів?

- а) відношенням вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період до їх вартості на кінець періоду;
- б) відношенням різниці вартості основних фондів, що надійшли і вибули за аналізований період до їх залишкової вартості на кінець періоду;
- в) добуток вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період на коефіцієнт змінності;
- г) добутком вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період на коефіцієнт зношеності;
- д) відношенням вартості основних фондів, що надійшли за аналізований період до їх вартості на початок періоду.

70. У які групи можна об'єднати фактори, що впливають на відхилення фактичних прямих витрат на матеріали від планових?

- а) фактори структури продажів та обсягу продажів;
- б) фактори використання та фактори цін;
- в) фактори продуктивності праці та середня ціна однієї години;
- г) фактори зовнішньоекономічні;
- д) немає правильної відповіді.

71. У якому випадку загальні активи підприємства будуть більше його зобов'язань?

- а) у підприємства немає короткострокових зобов'язань;
- б) у підприємства немає довгострокових зобов'язань;
- в) власний капітал має позитивне значення;
- г) власний капітал має від'ємне значення;
- д) немає правильної відповіді.

72. Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та валюти балансу – це вимірник:

- а) ліквідності;
- б) ділової активності;
- в) фінансової стійкості;
- г) рентабельності;
- д) немає правильної відповіді.

73. Які статті балансу віднімаються при визначенні загальної величини власного капіталу?

- а) неоплачений капітал;
- б) вилучений капітал;
- в) непокритий збиток;
- г) усі відповіді правельні;
- д) немає правильної відповіді.

74. Змінні витрати на один виріб 4 грошових одиниць, постійні 200 грошових одиниць на весь період, ціна за одиницю продукції 9 грошових одиниць. Чому дорівнює точка беззбитковості?

- а) 5;
- б) 40;
- в) 0;
- г) неможливо визначити;
- д) немає правильної відповіді.

75. Власний капітал – це:

- а) сума необоротних та оборотних активів;
- б) сума короткострокових і довгострокових зобов'язань;
- в) валюта бухгалтерського балансу;
- г) валюта бухгалтерського балансу мінус зобов'язання;
- д) немає правильної відповіді.

76. Короткострокова заборгованість комерційного підприємства включає:

- а) непокритий збиток;
- б) статутний капітал;
- в) кредиторська заборгованість з оплати праці;
- г) довгострокові зобов'язання;
- д) немає правильної відповіді.

77. Коефіцієнт Бівера – це:

- а) відношення суми чистого фінансового результату й амортизації до поточних і довгострокових зобов'язань;
- б) відношення різниці чистого фінансового результату й амортизації до поточних і довгострокових зобов'язань;
- в) відношення суми чистого фінансового результату й амортизації до поточних зобов'язань;
- г) відношення суми чистого фінансового результату й амортизації до довгострокових зобов'язань;
- д) немає правильної відповіді.

78. Наявність власних оборотних коштів свідчить про:

- а) перевищення власного капіталу над необоротними активами;
- б) перевищення власного капіталу над позиковими коштами;
- в) перевищення необоротних активів над власним капіталом;
- г) рівності необоротних та оборотних активів;
- д) немає правильної відповіді.

79. Показник витрат на 1 грн реалізованої продукції дорівнює 0,9. Чому дорівнює розмір валового прибутку в розрахунку на 1 грн реалізованої продукції?

- а) 90 к.;
- б) 10 к.;
- в) 80 к.;
- г) неможливо визначити;
- д) немає правильної відповіді.

80. Завдяки яким елементам формується вхідний грошовий потік по операційній діяльності підприємства?

- а) продаж необоротних активів;
- б) надходження грошових коштів від покупців продукції;
- в) сплата податків, платежів, зборів;

- г) продаж акцій власної емісії;
- д) немає правильної відповіді.

81. Як класифікуються грошові потоки господарюючих суб'єктів відповідно до стандартів бухгалтерського обліку?

- а) регулярний потік і дискретний потік;
- б) грошовий потік у справжній вартості та грошовий потік у майбутній вартості;
- в) валовий потік і чистий потік;
- г) грошові потоки по операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності;
- д) немає правильної відповіді.

82. Чому дорівнює нерозподілений прибуток компанії Y, якщо відомо, що компанія X володіє 75 % акцій компанії Y? Протягом року компанія Y отримала прибуток в сумі 10000 грош. од. (прибуток після оподаткування) та виплатила дивіденди в сумі 8000 грош. од.

- а) 6000;
- б) 2000;
- в) 1500;
- г) 0;
- д) немає правильної відповіді.

83. Якщо рекомендоване значення коефіцієнта співвідношення власного капіталу до валюти балансу $\geq 0,5$. Якому значенню має відповідати співвідношення власного капіталу та позикового (залученого) капіталу?

- а) ≥ 1 ;
- б) ≤ 1 ;
- в) $= 1$;
- г) 0;
- д) немає правильної відповіді.

84. Якщо рекомендоване значення коефіцієнта співвідношення власного капіталу до валюти балансу $\geq 0,5$, якому значенню має відповідати співвідношення позикового (залученого) капіталу і власного?

- а) ≥ 1 ;
- б) ≤ 1 ;
- в) $= 1$;
- г) 0;
- д) немає правильної відповіді.

85. Якщо рекомендоване значення коефіцієнта співвідношення власного капіталу до валюти балансу $\geq 0,5$, якому значенню має відповідати співвідношення позикового (залученого) капіталу та валюти балансу?

- а) ≥ 1 ;
- б) $\leq 0,5$;
- в) $= 1$;
- г) 0;
- д) немає правильної відповіді.

86. Якщо рекомендоване значення коефіцієнта співвідношення власного капіталу до валюти балансу $\geq 0,5$, якому значенню має відповідати співвідношення валюти балансу і власного капіталу?

- а) ≥ 1 ;
- б) ≤ 2 ;
- в) $= 1$;
- г) 0;
- д) немає правильної відповіді.

87. Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та валюти балансу – це вимірник:

- а) платоспроможності;
- б) ліквідності;
- в) фінансової стійкості;
- г) рентабельності;
- д) немає правильної відповіді.

88. Як розраховується коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)?

- а) відношення оборотних активів до поточних зобов'язань;
- б) відношення поточних зобов'язань до оборотних активів;
- в) відношення валюти балансу до власного капіталу;
- г) відношення власного капіталу до валюти балансу.

89. Як розраховується коефіцієнт фінансової залежності?

- а) відношення оборотних активів до поточних зобов'язань;
- б) відношення поточних зобов'язань до оборотних активів;
- в) відношення валюти балансу до власного капіталу;
- г) відношення власного капіталу до валюти балансу.

90. Під фінансово стійким підприємством розуміють:

- а) підприємство з високим показником рентабельності;
- б) підприємство з високим показником фондівдачі;
- в) підприємство, яке завдяки власним коштам, здатне забезпечити запаси і витрати;
- г) підприємство, яке не має невиправданої дебіторської заборгованості;
- д) немає правильної відповіді.

91. Якщо темпи зростання фондоозброєності перевищують темпи зростання фондівдачі, на підприємстві переважає такий шлях розвитку:

- а) екстенсивний;
- б) інтенсивний;
- в) комбінований;
- г) змішаний;
- д) немає правильної відповіді.

92. Показник «витрати на 1 грн виробленої продукції» наочно показує прямий зв'язок між:

- а) необоротними та оборотними активами;
- б) постійними та змінними витратами;
- в) прямими та непрямими витратами;
- г) собівартістю та прибутком;
- д) немає правильної відповіді.

93. До числа основних принципів аналізу господарської діяльності належать:

- а) об'єктивність;
- б) системність;
- в) комплексність;
- г) усе перераховане вище;
- д) немає правильної відповіді.

94. Матеріалівдачу визначають як відношення:

- а) обсягу виготовленої продукції до загальної суми матеріальних витрат;
- б) обсягу виготовленої продукції до суми витрат сировини;
- в) суми витрат сировини до матеріальних витрат;
- г) витрат матеріалів та палива до обсягу виготовленої продукції;
- д) немає правильної відповіді.

95. Який з фондів часу роботи виробничого устаткування є найбільшим?

- а) календарний;
- б) режимний;
- в) плановий;
- г) фактичний;
- д) немає правильної відповіді.

96. До екстенсивних належать фактори, пов'язані з:

- а) кількісним приростом результативного показника;
- б) дією в умовах окремої галузі економіки або підприємства;
- в) вирішальним впливом на результативний показник;
- г) якісним приростом результативного показника;
- д) немає правильної відповіді.

97. Під час оцінки забезпеченості підприємства трудовими ресурсами аналізують:

- а) обсяг виробництва та реалізації продукції;
- б) чисельність працівників за кваліфікаціями та спеціальностями;
- в) фонд оплати праці;
- г) умови праці на підприємстві;
- д) немає правильної відповіді.

98. Моделі, що використовуються, коли результативний показник є добутком кількох факторів, називають:

- а) кратні;
- б) мультиплікативні;
- в) змішані;
- г) адитивні;
- д) немає правильної відповіді.

99. Виконання плану за асортиментом продукції визначають такими способами:

- а) питома вага невиконаних позицій + обчислення середнього відсотка + спосіб найменшого відсотка;
- б) коефіцієнт варіації + обчислення середнього відсотка;
- в) коефіцієнт ритмічності + коефіцієнт варіації + коефіцієнт аритмічності;
- г) питома вага виробленої продукції за кожен місяць до квартального випуску;
- д) немає правильної відповіді.

100. Під терміном фактор розуміють:

- а) індукцію і дедукцію;
- б) взаємозв'язки та взаємозалежності;
- в) резерви виробництва;
- г) причину, рушійну силу будь-якого процесу або явища;
- д) немає правильної відповіді.

5.3. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Завдання 1

На підставі даних бухгалтерського балансу визначте його валюту. Проаналізуйте наявність власних оборотних коштів. Дайте інтерпретацію отриманих результатів.

(тис. грн)

Актив	Сума на початок року	Сума на кінець року	Пасив	Сума на початок року	Сума на кінець року
Необоротні активи	700	730	Власний капітал	670	620
			Довгострокові зобов'язання *	60	80
Оборотні активи	500	625	Поточні зобов'язання	?	?
Баланс	?	?	Баланс	?	?

* Довгострокові зобов'язання представлені довгостроковим кредитами.

Завдання 2

Розрахуйте прибуток і рентабельність реалізації продукції та вплив факторів (прибутку і ціни) на відхилення рентабельності від плану (підприємство випускає один вид продукції).

Показники	за планом	фактично
Собівартість виробу, грн	120	118
Ціна виробу, грн	150	135
Прибуток з одного виробу, грн	?	?

Завдання 3

Застосовуючи факторне моделювання на основі формули Дюпон визначить вплив факторів на зміну показника рентабельність власного капіталу. Сформулюйте відповідні висновки.

Показники роботи підприємства «Омега» (тис. грн)

Показники	2017 р.	2018 р.
Чистий прибуток	150	126
Власний капітал *	2000	2250
Чистий дохід (виручка) від реалізації	10000	9000
Валюта балансу *	5000	6000

* – середньорічна вартість

Примітка – при проведенні розрахунку показників округлення результатів має бути до десятих.

Завдання 4

За наведеними даними розрахуйте показники тривалості обороту оборотних активів. Дайте оцінку їх динаміки. Виявіть суму додатково залучених в оборот (вивільнених з обороту) коштів.

Показники	Попередній рік	Звітний рік
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн	29600	31000
Середньорічні залишки оборотних активів, тис. грн	3600	3900
Одноденна реалізація тис., грн	?	?
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	?	?
Сума залучених в оборот (вивільнених з обороту) коштів, грн	x	?

Завдання 5

За даними звіту про рух грошових коштів проаналізуйте зміну залишків грошових коштів на рахунку підприємства за звітний період та в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Виявіть вплив чистого руху коштів за відповідний період та зміни валютних курсів. Дайте оцінку виявленим тенденціям.

(тис. грн)

Показники	Попередній період		Звітний період	
	Надходження +	Видаток –	Надходження +	Видаток –
Залишок грошових коштів на початок року	20	X	?	X
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	600		545	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		100		90
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		60	30	
Чистий рух коштів за звітний період	?	?	?	?
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	6		7	
Залишок грошових коштів на кінець року	?	X	?	X

Завдання 6

На основі цієї інформації необхідно провести горизонтальний і вертикальний аналіз, зробити відповідні висновки у яких обов'язково має бути відображено:

- 1) зміна валюти балансу;
- 2) структурні зміни в активі та пасиві та їх вплив на коефіцієнти загального покриття та фінансової незалежності (автономії).

(тис. грн)

Активи	1.01.2015	1.01.2016	Пасиви	1.01.2015	1.01.2016
Необоротні активи	85	95	Власний капітал	30	45
Оборотні активи	70	100	Поточні зобов'язання	125	150
Всього активів	155	195	Всього пасивів	155	195

Завдання 7

Чи отримує підприємство прибуток при заданих умовах? Розрахуйте критичну точку обсягу виробництва продукції, за якою забезпечується беззбитковість роботи підприємства.

Назви показників	Одиниці виміру	Значення показників
Обсяг виробництва продукції	тис. шт.	50
Постійні витрати підприємства	тис. грн	580
Ціна виробу	грн	20
Змінні витрати у складі ціни виробу	грн	9
Собівартість виробу	грн	?
Прибуток (збиток)	грн	?

Завдання 8

Відома така інформація: валюта балансу – 100 тис. грн, довгострокові зобов'язання – 20 тис. грн, коефіцієнт співвідношення власного капіталу і валюти балансу – 0,6, наявність власних оборотних коштів 10 тис. грн. **Визначити коефіцієнт загального покриття (загальної ліквідності).**

Завдання 9

Визначити необоротні активи, якщо відома така інформація: коефіцієнт загального покриття (загальної ліквідності) 2, коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) 0,5, валюта балансу 250 грош. од., довгострокові зобов'язання 25 грош. од.

Завдання 10

На підставі даних визначити **величину робочого капіталу.** Власний капітал 50 грош. од., довгострокові зобов'язання 10 грош. од., валюта балансу 100 грош. од. Коефіцієнт співвідношення необоротних активів та оборотних активів 1.

Завдання 11

Визначити **коефіцієнт загального покриття (загальної ліквідності):** валюта балансу 200 грош. од., довгострокові зобов'язання 50 грош. од., наявність власних оборотних коштів 80 грош. од., коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) 0,5.

Завдання 12

Визначити коефіцієнт абсолютної ліквідності на основі такої інформації: робочий капітал 10 грош. од., валюта балансу 100 грош. од., необоротні активи 50 грош. од., грошові кошти складають 40 % оборотних активів. Довгострокові зобов'язання відсутні.

Завдання 13

Чому дорівнює робочий капітал, якщо відома така інформація: нематеріальні активи 5 грош. од., основні засоби 250 грош. од., довгострокові фінансові інвестиції 15 грош. од., дебіторська заборгованість 40 грош. од., запаси 50 грош. од., грошові кошти 7 грош. од., короткострокові фінансові інвестиції 3 грош. од, несплачений капітал 20 грош. од. Коефіцієнт загального покриття дорівнює 2.

Завдання 14

За даними, наведеними у таблиці, проаналізуйте валовий прибуток від реалізації та рівень рентабельності. Виявіть вплив валового прибутку та собівартості (тис. грн)

Показники	Попередній рік	Звітний рік
1. Дохід (виручка від реалізації продукції)	6532	7343
2. Податок на додану вартість	950	1195
3. Акцизний збір	105	112
4. Собівартість реалізованої продукції	2600	?
5. Валовий прибуток (збиток)	?	500
6. Рівень рентабельності. %	?	?

Завдання 15

Визначити залишки дебіторської заборгованості, якщо відома така інформація: коефіцієнт абсолютної ліквідності дорівнює 0,1; коефіцієнт загального покриття дорівнює 2; короткострокові зобов'язання 100 грош. одиниць, короткострокові зобов'язання дорівнюють 0; запаси 80 грош. одиниць, вилучений капітал 30 грош. одиниць, неоплачений капітал 15 грош. одиниць, основні засоби 140 грош. одиниць.

Завдання 16

Дати оцінку зміни показників туристичної компанії «Тревел», що здійснює реалізацію туристичних путівок, та використовуючи метод абсолютних різниць, визначте вплив на дохід від реалізації путівок факторів: середньої вартості однієї реалізованої путівки; кількості путівок, реалізованих за один день; кількості відпрацьованих одним менеджером днів за рік, визначте резерви збільшення доходу компанії. Зробити висновки за результатами розрахунків.

Показник	Період		Відхилення	
	попередній	звітний	+/-	%
Дохід від реалізації путівок, грн				
Середня кількість путівок, реалізованих за день, шт.	12	18		
Кількість відпрацьованих одним менеджером днів за рік.	304	300		
Середня вартість путівки, грн	900	920		

Завдання 17

Провести аналіз виконання виробничої програми кондитерської фабрики «Свято» загалом, зокрема по асортименту, використовуючи метод середнього відсотка. За даними розрахунків зробити обґрунтовані висновки.

Найменування виробів	Виробнича програма, тис. грн	Фактичний обсяг продукції, тис. грн	Виконання програми	
			+/-	%
Вафлі «Артек»	10496	10560		
Печиво «Марічка»	3160	3160		
Тістечко «Медове»	467	507		
Торт «Жозефіна»	7707	6180		

Задача 18

Дати оцінку екстенсивного та інтенсивного використання обладнання та визначити його вплив на показник обсягу валової продукції застосувавши метод ланцюгових підстановок. За даними розрахунків сформулювати висновки та визначити резерви збільшення показника валової продукції. Рішення представити у вигляді таблиці:

Показники	план	факт	+/-
1. Обсяг валової продукції, грн	64700	66200	
2. Кількість одиниць діючого обладнання	66	60	
3. Середньорічна продуктивність одного верстата, грн			

Завдання 19

Оцінити зміну фонду робочого часу (ФРЧ) за планом і фактично на підставі наведеної інформації про використання трудових ресурсів підприємства, визначити вплив факторів на цей показник, застосувавши спосіб абсолютних різниць, за результатами розрахунків зробити висновки.

Показник	план	факт	+/-
1. Середньорічна чисельність робітників, осіб (ЧР)	160	164	
2. Відпрацьовано днів одним робочим за рік, днів (Д)	225	215	
3. Середня тривалість робочого дня, год (П)	7,8	7,5	
4. Фонд робочого часу (ФРЧ)			

Завдання 20

Проаналізувати вплив на зміну обсягу виробництва зміни матеріальних витрат і матеріаловіддачі продукції (використовуючи спосіб абсолютних різниць) для обґрунтування програми раціонального використання матеріальних ресурсів на підприємстві «Альфа», продукція якого користується попитом, має місце збільшення обсягів виробництва продукції у динаміці, планове завдання перевиконується, та водночас, має місце збільшення матеріальних витрат.

Показники	По плану	Фактично	+/-
1. Об'єм товарної продукції у порівняльних цінах, тис. грн	2350	2970	
2. Матеріальні витрати, тис. грн	470	495	

5.4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Основна література:

1. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. І. В. Сіменко, Т. Д. Косової. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 384 с.
2. Тринька Л. Я., Липчанська О. В. Економічний аналіз: навчально-методичний посібник. К.: Алерта, 2013. 568 с.
3. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник / В. О. Шевчук, О. В. Коновалова, В. П. Пантелеєв. Нац. акад. статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агентство», 2011. 399 с.
4. Андрєєва Г. І., Андрєєва В. А. Організація і методика економічного аналізу: навчальний посібник. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. 353 с.
5. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2009. 256 с.
6. Економічний аналіз: навчальний посібник / В. М. Серединська, О. М. Загородна, Р. В. Федорович. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.
7. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. К.: Знання, 2011. 630 с.

8. Економічний аналіз: навчальний посібник / М. А. Болух та ін.; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. 2. вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2003. 555 с.
9. Фінансовий аналіз: підручник / Ю. С. Цал-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Л. А. Суліменко. вид. 5-е, доповнене. Житомир: ПП «Рута», 2012. 609 с.
10. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навчальний посібник / Н. Г. Шпанковська та ін.; за ред. К. Ф. Ковальчука. К.: «Центр навчальної літератури», 2012. 328 с.

Допоміжна література:

1. Лазоришина І. Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика: монографія. Рівне: НУВГП, 2005. 369 с.
2. Экономический анализ: учебник для вузов / под ред. Л. Т. Гиляровой. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. 400 с.
3. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник. Тернопіль: Екон. думка, 2001. 454 с.
4. Баканов М. И., Шеремет А. Д. Теория экономического анализа: учебник. 4-е изд., доп. и перераб. М.: Финансы и статистика, 2002. 416 с.
5. Івахненко В. М., Горбаток М. І. Курс економічного аналізу: навч. посіб. 7-ме вид., випр. і доп. К.: Знання, 2010. 261 с.
6. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник. 4-е издание, перераб. и доп. М.: Инфра, 2007. 512 с.
7. Барнгольц С. Б., Мельник М. В. Методология экономического анализа деятельности хозяйствующего субъекта: учебное пособие. М.: Финансы и статистика, 2008. 240 с.
8. Прокопенко І. Ф., Ганін В. І. Методика і методологія економічного аналізу: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2008. 430 с.

Інформаційні ресурси в Internet:

1. <http://www.minfin.gov.ua>
2. <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. <http://www.smida.gov.ua>
4. <http://www.nibu.factor.ua>
5. <http://norma.org.ua>

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

Іонін Євген Євгенович
Гевлич Лариса Леонідівна
Дутова Наталя Валентинівна
Томчук Віктор Васильович

**ЗБІРНИК ТЕСТІВ
ТА СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЇ**

Редактор
Технічний редактор

О. В. Бондарева
Т. О. Важеніна

Підписано до друку 24.09.2019
Формат 60 x 84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 12,5
Тираж 20 прим. Зам. 54

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018